

PATVIRTINTA
Panevėžio regiono plėtros tarybos
2023 m. balandžio 4 d. sprendimu Nr. TS-3

PANEVĖŽIO REGIONO ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO 2021–2027 M. PLANAS

Turinys

Naudojamos santrumpos	5
1. ĮVADAS	6
1.1. Atliekų tvarkymo teisinis reglamentavimas	7
1.2. Bendrieji duomenys apie Panevėžio regioną	9
2. ESAMOS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMOS SITUACIJOS APŽVALGA ..	11
2.1. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimas	11
2.2. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas	18
2.2.1. Investicinių projektų įgyvendinimas	18
2.2.2. Komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos	20
2.2.3. „Teršėjas moka“ principo įgyvendinimas	22
2.3. Komunalinių atliekų turėtojai, tvarkymo infrastruktūra	25
2.4. Komunalinių atliekų kiekiai	31
2.4.1. Mišrios komunalinės atliekos	35
2.4.2. Antrinių žaliavų, įskaitant pakuočių atliekas, tvarkymas	37
2.4.3. Biologiškai skaidžių (žaliųjų atliekų, maisto atliekų) tvarkymas	42
2.5. Visuomenės švietimas ir informavimas	43
2.6. Panevėžio regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos esamos situacijos apibendrinimas, stiprybių, silpnybių, grėsmių ir galimybių analizė	44
3. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO STRATEGIJA 2021-2027 m.....	52
3.1. Komunalinių atliekų tvarkymo užduotys iki 2027 m.	52
3.2. Panevėžio regiono komunalinių atliekų tvarkymo tikslai ir uždaviniai	53
3.3. Komunalinių atliekų susidarymo prognozės 2021-2030 metams	55
3.4. Komunalinių atliekų šrautų tvarkymo ateityje vertinimas	58
3.4.1. Komunalinių atliekų prevencijos ir pakartotinio naudojimo ateityje vertinimas	62
3.4.2. Biologinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas	63
3.4.3. Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų tvarkymo ateityje vertinimas	66
3.4.4. Kitų komunalinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas	67
3.4.5. Po pirminio rūšiavimo likusių mišrių komunalinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas ...	69

3.4.6. Šiuokšlinimo mažinimo priemonės.....	70
3.5. Plano įgyvendinimo poveikio įmokų už atliekų tvarkymą dydžiui vertinimas.....	70
4. PANEVĖŽIO REGIONO ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO PRIEMONĖS	72
4.1. Panevėžio regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo priemonių planas 2021-2027 m.....	72
4.2. Plano įgyvendinimo vertinimo kriterijai.....	93

Lentelės ir paveikslai

1 lentelė. Būstų pasiskirstymas Panevėžio regione	10
2 lentelė. Patvirtinti Panevėžio regiono savivaldybių atliekų tvarkymo planai	12
3 lentelė. Patvirtintos Panevėžio regiono savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklės.....	12
4 lentelė. PRATC akcininkai ir jų dalys	13
5 lentelė. Komunalinių atliekų surinkimą Regiono savivaldybėse vykdančių įmonių sąrašas	15
6 lentelė. Regiono savivaldybių/Administratorių sudarytos sutartys su gamintojais ir importuotojais arba joms atstovaujančiomis organizacijomis.....	16
7 lentelė. Komunalinių atliekų tvarkytojų sąnaudų pasiskirstymas pagal veiklas 2020 m., proc.	20
8 lentelė. Panevėžio regiono savivaldybių sprendimai dėl apmokėjimo už KA tvarkymą įvedimo	25
9 lentelė. Panevėžio regiono savivaldybėse išdalintų namudinio kompostavimo konteinerių (dėžių) skaičius	25
10 lentelė. Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių pajėgumas	26
11 lentelė. Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių (DGASA) infrastruktūros parametrai, 2021 m. ...	26
12 lentelė. Panevėžio regiono savivaldybių sprendimai dėl mišrių ir antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių išdėstymo.....	27
13 lentelė. Antrinių žaliavų konteinerių aikštelių infrastruktūra – trūkstamos konteinerių aikštelės.....	29
14 lentelė. Regiono savivaldybėse aptarnaujamų gyventojų dalis, proc.	29
15 lentelė. Panevėžio regiono atliekų perkrovimo stotys ir jų pajėgumai	30
16 lentelė. Panevėžio MBA įrenginių charakteristikos	30
17 lentelė. Panevėžio regione susidariusių komunalinių atliekų kiekis, tonomis	31
18 lentelė. Komunalinių atliekų susidarymas vienam gyventojui, t/metus	32
19 lentelė. Panevėžio regioniniame nepavojingųjų atliekų sąvartyne šalinamų arba į MBA/MA įrenginius priimamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo duomenys 2020 m., procentais	33
20 lentelė. Tvarkomų MBA atliekų pagal frakcijas kiekiai I gyventojui kg/metus	35
21 lentelė. Panevėžio MBA įrenginiuose tvarkomų MKA kiekiai, tonomis	35
22 lentelė. Panevėžio MBA įrenginiuose tvarkomų atliekų balansas pagal savivaldybes, 2020 m.....	36
23 lentelė. MBA įrenginiuose apdorotų atliekų balansas.....	36
24 lentelė. Atliekų šalinimas sąvartyne, tonomis	37
25 lentelė. Panevėžio regione komunalinių atliekų sraute surinkti antrinių žaliavų kiekiai, t	38
26 lentelė. DGASA surenkami atliekų kiekiai, tonomis.....	41
27 lentelė. Sutvarkytų bešeimininkių, nelegaliai pašalintų komunalinių atliekų kiekis, tonomis.....	41
28 lentelė. Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėje surinktų žaliųjų atliekų kiekiai, tonomis	42
29 lentelė. Kompostavimo dėžių skaičius ir prognozinis sukompostuojamų atliekų kiekis Panevėžio regione	43
30 lentelė. MVA surinkimui naudojamų konteinerių kiekis	43

31 lentelė. Valstybinio atliekų tvarkymo 2014 – 2020 m. plano įgyvendinimas Panevėžio regione	46
32 lentelė. Panevėžio regiono komunalinių atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plano vertinimo kriterijai ...	50
33 lentelė. Panevėžio regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė	50
34 lentelė. Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plane nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys ir planuojamas jų įgyvendinimas Panevėžio regione	52
35 lentelė. Komunalinių atliekų susidarymo ir surinkimo per KATS Panevėžio regione prognozė, tonomis	55
36 lentelė. 2021– 2030 m. laikotarpyje susidarančių ir surenkamų per KATS komunalinių atliekų kiekiai pagal sudėtį, tonomis	56
37 lentelė. Komunalinių atliekų kiekių ir atskiro surinkimo prognozė Panevėžio regione 2021-2027 m., tonomis	57
38 lentelė. Prognozuojami komunalinių atliekų, mišrių komunalinių atliekų kiekiai ir atskirai surenkamų atliekų kiekiai Panevėžio regione 2021-2027 m., tonomis/gyventojui	58
39 lentelė. Prognozuojami komunalinių atliekų srautai (vertinant ir juridinių asmenų komunalines atliekas) Panevėžio regione 2022-2027 m., tonomis	60
40 lentelė. Valstybinių komunalinių atliekų tvarkymo užduočių įgyvendinimas Panevėžio regione iki 2027 m.	60
41 lentelė. Maisto ir virtuvės atliekų surinkimo konteinerių poreikis ir jau įsigytos ar planuojamos įsigyti 2023 m. maisto ir virtuvės atliekų surinkimo priemonės Panevėžio regione	65
42 lentelė. Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo konteinerių poreikis Panevėžio regione .	66
43 lentelė. Tekstilės atliekų surinkimo konteinerių poreikis Panevėžio regione	69
44 lentelė. Panevėžio regiono atliekų tvarkymo plano įgyvendinimo 2021-2027 m. priemonės	73
45 lentelė. Valstybinio atliekų tvarkymo 2021-2027 metų plano įgyvendinimo vertinimo kriterijų ir jų siekiamų reikšmių sąrašas	93
1 paveikslas. Gyventojų skaičius Panevėžio regiono savivaldybėse.....	9
2 paveikslas. Panevėžio regiono gyventojų pasiskirstymas pagal teritoriją (miestas, kaimas)	10
3 paveikslas. Panevėžio regiono atliekų tvarkymo sistemos organizacinė schema	14
4 paveikslas. PRATC sąnaudų dinamika 2018 – 2021 m.	22
5 paveikslas. Apmokėtinimo būdų – Tarifo (kairėje) ir vietinės rinkliavos (dešinėje) schemas.....	24
6 paveikslas. Antrinių žaliavų konteinerių aikštelių skaičius, vnt.	28
7 paveikslas. Gyventojų skaičius, kuriam tenka viena antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelė, vnt. 28	
8 paveikslas. PS supresuojamų MKA kiekiai, 2021 metais, PRATC.....	30
9 paveikslas. Panevėžio regione susidariusių komunalinių atliekų kiekis, t.	32
10 paveikslas. Komunalinių atliekų tvarkymas Panevėžio regione	33
11 paveikslas. Šalinamų po MBA apdorojimo atliekų kiekiai 2016 - 2020 metais pagal savivaldybės.....	37
12 paveikslas. Panevėžio regione surinktų antrinių žaliavų sudėtis, t.....	40
13 paveikslas. Surenkamų DGASA atliekų sudėtis	41
14 paveikslas. Gyventojų skaičiaus Panevėžio regione kitimo tendencijos, vnt.	55
15 paveikslas. Planuojamos Panevėžio regiono komunalinių atliekų tvarkymo tendencijos pagal atliekų tvarkymo būdus (vertinant ir juridinių asmenų komunalines atliekas) iki 2027 m., tonomis	59
16 paveikslas. Planuojamos Panevėžio regiono komunalinių atliekų tvarkymo tendencijos pagal atliekų tvarkymo būdus (vertinant ir juridinių asmenų komunalines atliekas) iki 2027 m., procentais	59
17 paveikslas. Komunalinių atliekų tvarkymo srautai Panevėžio regione, 2027 m.	61

Naudojamos santrumpos

AAA	Aplinkos apsaugos agentūra
AM	Aplinkos ministerija
APVA	Aplinkos projektų valdymo agentūra
ATP	Atliekų tvarkymo planas
AŽ	Antrinės žaliavos
BA	Biologinis apdorojimas
BSA	Biologiškai skaidžios atliekos
DGASA	Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė
EEĀ	Elektros ir elektroninės įrangos atliekos
ENTP	Eksplloatuoti netinkamos transporto priemonės
ES	Europos Sąjunga
GIO	Gamintojų ir importuotojų organizacijos
JA	Juridiniai asmenys
KA	Komunalinės atliekos
KAK	Kietasis atgautasis kuras
KATS	Komunalinių atliekų tvarkymo sistema
LR	Lietuvos Respublika
MA	Mechaninis apdorojimas
MBA	Mechaninis biologinis apdorojimas
MKA	Mišrios komunalinės atliekos
PS	Perkrovimo stotis
SA	Savivaldybių administracijos
SiGA	Statybos ir griovimo atliekos
SPAV	Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas
TIPK	Taršos integruota prevencija ir kontrolė
PRATC	UAB Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centras
VATP	Valstybinis atliekų tvarkymo 2014–2020 m. planas
VAPTP	Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas
MVA	Maisto ir virtuvės atliekos
ŽA	Žaliosios atliekos
ŽAKA	Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė
USAD	Užstato sistemos administratorius

1. ĮVADAS

Komunalinių atliekų tvarkymo sistema – tai nuolatos besivystanti sistema. Šios sistemos vystymosi sąlygas užtikrina ES direktyvose nustatyti reikalavimai bei Valstybės mastu numatyti uždaviniai, priimti bei patvirtinti *Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane* ir skirti šiems reikalavimams įgyvendinti. Tokių reikalavimų, uždavinių nustatymas iš dalies užtikrina darnią sistemos plėtrą, tačiau kartu iškelia ir sudėtingus iššūkius atliekų tvarkymo sektorių reguliuojančioms bei šiuos uždavinius įgyvendinančioms organizacijoms. Šios organizacijos susiduria su iškeltų uždavinių įgyvendinimo sudėtingumo bei nuolatos kintančios – dinamiškos teisinės aplinkos keliamomis problemomis.

Siekiant tinkamai suplanuoti Panevėžio regiono atliekų tvarkymo sistemos plėtrą, išspręsti kylančias problemas bei įgyvendinti ES reglamentuotus uždavinius, kurie patvirtinti *Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane* (toliau – VAPTP), prisitaikyti prie teisinės aplinkos ir užtikrinti tinkamą, tvarų komunalinių atliekų tvarkymą regione, buvo parengtas *Panevėžio regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas*.

Pagrindinis *Panevėžio regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* tikslas – suderinti Panevėžio regiono savivaldybių veiksmus, organizuojant savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo sistemas ir steigiant bendrus atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginius regione. Panevėžio regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos tolimesnė plėtra numatyta vystyti laikantis atliekų tvarkymo prioritetų, kurių svarbiausias – atliekų prevencija (susidarymo vengimas). Sekantis prioritetas – paruošimo naudoti pakartotinai, atliekų perdirbimo ir naudojimo kitais būdais sprendimų taikymas ir tik blogiausių atveju, galimas atliekų šalinimas sąvartynuose ir kituose atliekų šalinimo įrenginiuose.

Panevėžio regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane nustatyti atliekų tvarkymo tikslai, užduotys ir uždaviniai jiems įgyvendinti, atitinka VAPTP nustatytus tikslus ir uždavinius.

Panevėžio regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas atnaujina šiuo metu galiojančią Panevėžio regiono atliekų tvarkymo planą, patvirtintą 2014 m. rugsėjo 9 d. Panevėžio regiono plėtros tarybos posėdžio sprendimu Nr. 51/4S-26 ir kartu nustato naujas VAPTP numatytų užduočių įgyvendinimui reikalingas priemones bei uždavinius ateinančiam 2021–2027 m. periodui.

Panevėžio regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas parengtas pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. D1-274 patvirtintus Reikalavimus regioniniams ir savivaldybių atliekų tvarkymo planams.

Panevėžio regioninio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano sudėtinės dalys:

- atliekų prevencijos ir tvarkymo būklės analizė;
- atliekų prevencijos ir tvarkymo strategija;
- atliekų prevencijos ir tvarkymo priemonių planas.

Rengiant planą, buvo naudotasi įvairiais informacijos šaltiniais:

- Aplinkos apsaugos agentūros duomenimis už 2016 – 2020 (2021) metus;
- PRATC pateiktais ir viešoje erdvėje publikuojamais duomenimis (komunalinių atliekų surinkimo ir tvarkymo rodiklių metiniai suvestiniai rodikliai, esami Panevėžio regiono ir Panevėžio regiono savivaldybių atliekų tvarkymo planai, ir kt.);

- Duomenimis surinktais darbinių vizitų į visas savivaldybes metu.

Plane analizuojami duomenys už 2018–2020 (2021) metus. Atkreiptinas dėmesys, kad iš skirtingų informacijos šaltinių surinkti statistiniai duomenys ne visada sutapo, taip pat net to paties šaltinio, tačiau skirtingų metų informacija labai varijuoja, kas neleidžia daryti vienareikšmiškų išvadų dėl atliekų susidarymo ir tvarkymo tendencijų regione. Viena pagrindinių duomenų nepatikimumo priežasčių – nesisteminis skirtingų atliekų srautų priskyrimas komunalinių atliekų srautui. Siekiant išvengti galimo duomenų nepagrįstumo darant prielaidas bei pagrindines išvadas, plane daugiausia buvo remtasi Aplinkos apsaugos agentūros pateiktais duomenimis. Taip pat atkreipiamas dėmesys, kad nuo 2018 metų sausio 1 dienos buvo pakeista atliekų apskaitos tvarka.

Sprendimą dėl *Panevėžio regioninio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* patvirtinimo priima Panevėžio regiono plėtros taryba, atsižvelgdama į PRATC, regiono savivaldybių bei gyventojų ir juridinių asmenų (įstaigų ir organizacijų) siūlymus.

Vadovaujantis LR Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 patvirtintame Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos apraše numatyta tvarka, parengtam *Panevėžio apskrities regioninio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektui* buvo atliktas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas (SPAV). Visuomenės informavimo procedūros atliktos vadovaujantis 2004 m. rugpjūčio 27 d. Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1 – 455, patvirtintu Visuomenės dalyvavimo planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrose bei vertinimo subjektų ir Europos Sąjungos valstybių narių informavimo aprašu ir jo 2010 m. gegužės 4 d. Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-357 patvirtintu pakeitimu.

1.1. Atliekų tvarkymo teisinis reglamentavimas

Svarbiausios ES direktyvos, reglamentuojančios komunalinių atliekų tvarkymą:

- 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas;
- 1999 m. balandžio 26 d. Tarybos direktyva 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų;
- 2002 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2150/2002 dėl atliekų su 2010 m. rugsėjo 27 d. pakeitimais;
- 2000 m. gruodžio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2000/76/EB dėl atliekų deginimo;
- 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1013/2006 dėl atliekų vežimo su 2010 m. gegužės 12 d. Komisijos sprendimu 413/2010 padarytais pakeitimais;
- 1994 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 94/62/EB dėl pakuočių ir pakuočių atliekų su 2009 m. kovo 11 d. , 2008 m. spalio 22 d. ir 2013 m. vasario 7 d. pakeitimais;
- 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/19/ES dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų;
- 2000 m. rugsėjo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/53/EB dėl eksploatuoti netinkamų transporto priemonių (ENTP) su 2010 m. vasario 23 d. pakeitimais;
- 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/66/EB dėl baterijų ir akumuliatorių bei baterijų ir akumuliatorių atliekų ir direktyvos 91/157/EEB panaikinimo su 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/103/EB pakeitimais

- 2008 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/1/EB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės;
- 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės).

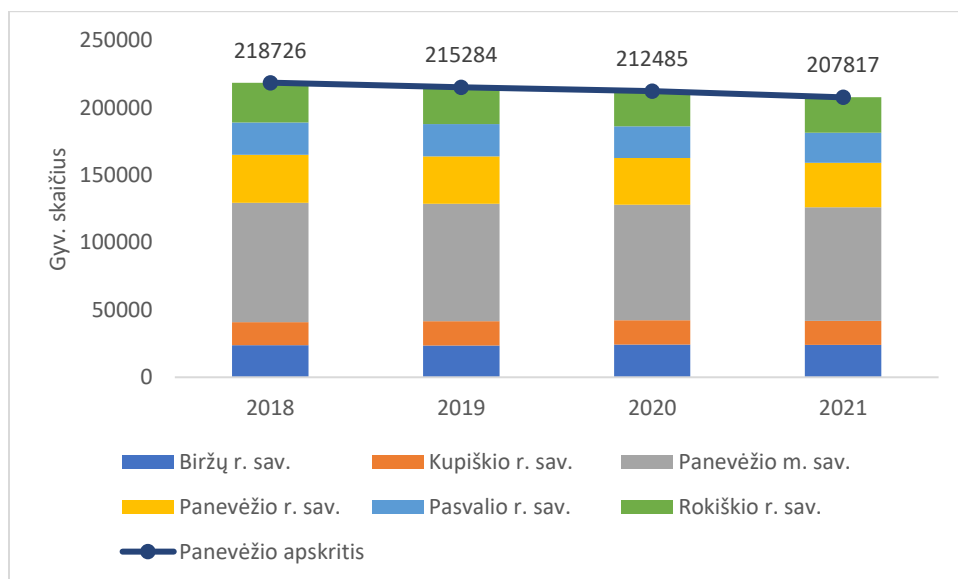
Nacionaliniai teisės aktai ir kiti dokumentai, kuriais vadovaujantis plėtojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos ir rengiami bei atnaujinami komunalinių atliekų tvarkymo planai:

- Lietuvos Respublikos Aplinkos apsaugos įstatymas (Žin., 1992, Nr. 5–75);
- Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas (Žin., 1998, Nr. 61-1726; 2002, Nr. 72-3016);
- 2022 m. birželio 1 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 573 patvirtintas Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas
- Atliekų tvarkymo taisyklės (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. nutarimas Nr. 217 (2011 m. gegužės 3 d. redakcija) (Žin., 1999, Nr. 63-2065; 2011, Nr.57-2721);
- Nacionalinė darnaus vystymosi strategija (Žin., 2009, Nr. 121-5215);
- Valstybės ilgalaikės raidos strategija (Žin., 2002, Nr. 113-5029);
- Nacionalinė energetinės nepriklausomybės strategija (Žin., 2012, Nr. 80-4149);
- Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymas (1999 m gegužės 13 Nr.VIII-1183);
- Reikalavimai regioniniams ir savivaldybių atliekų tvarkymo planams, patvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. D1-274;
- Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašas, patvirtintas 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 (Žin., 2004, Nr. 130-4650; 2011, Nr. 50-2431);
- Visuomenės dalyvavimo planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrose bei vertinimo subjektų ir Europos Sąjungos valstybių narių informavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu Nr. D1-455 (Žin., 2004, Nr. 136-4970; 2010, Nr.53-2625).
- 2021–2030 metų Nacionalinis pažangos planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų Nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“.

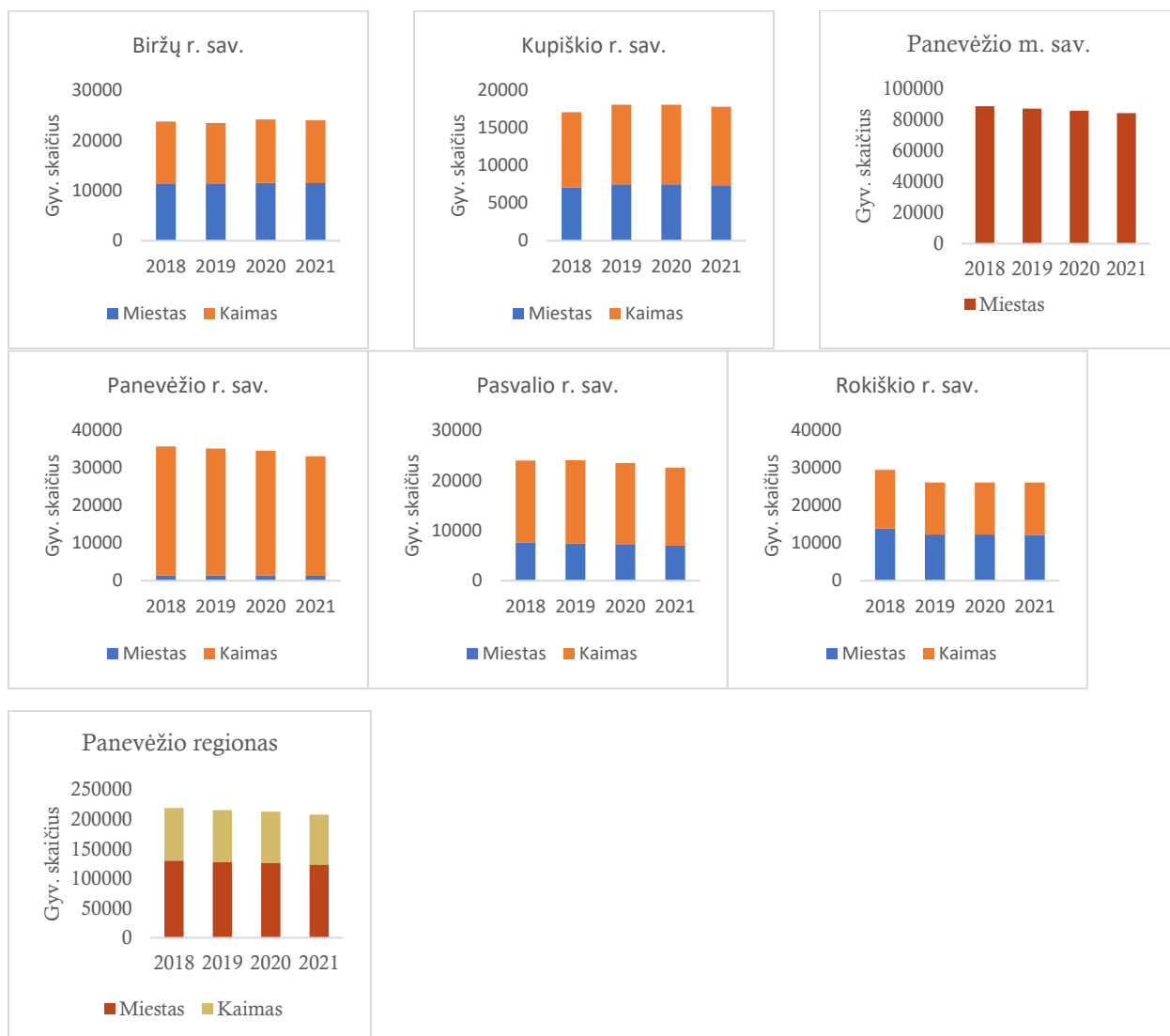
1.2. Bendrieji duomenys apie Panevėžio regioną

Panevėžio komunalinių atliekų tvarkymo regionas (toliau – Panevėžio regionas) apima Panevėžio miesto, Panevėžio rajono, Biržų rajono, Kupiškio rajono, Pasvalio rajono, Rokiškio rajono savivaldybių teritorijas. Remiantis statistiniais duomenimis, Panevėžio regiono savivaldybių teritorijose 2021 m. pradžioje gyveno 207,817 tūkst. gyventojų arba 17 proc. mažiau nei 2013 m. (242,34 tūkst. gyventojų). Aplinkos apsaugos agentūros ataskaitų (toliau – AAA ataskaitos) duomenimis, 2021 m. didžiausią Panevėžio regiono gyventojų dalį sudarė Panevėžio m. savivaldybės gyventojai – 40 proc., Panevėžio r. gyventojai sudarė 16 proc., Rokiškio r. – 12 proc., Pasvalio r. – 11 proc., Biržų r. – 11 proc., Kupiškio r. – 9 proc..

1 paveikslas. Gyventojų skaičius Panevėžio regiono savivaldybėse

Statistikos departamento duomenimis Panevėžio regiono gyventojų pasiskirstymas, pagal gyvenamąją teritoriją (miestas, kaimas) – apylygis. Šiuo metu 59 proc. gyventojų gyvena mieste, didžioji jų dalis (68 proc.) – Panevėžio miesto savivaldybėje, kita dalis – kaime.

2 paveikslas. Panevėžio regiono gyventojų pasiskirstymas pagal teritoriją (miestas, kaimas)

Statistikos departamento gyventojų ir būstų surašymo (2021 m.) duomenimis Panevėžio regione įregistruota 117 120 tradicinių būstų (beveik 2 tūkstančiais būstų mažiau nei 2011 metais), iš kurių 48 proc. individualūs gyvenamieji namai, ir 53 proc. – butai daugiabučiuose namuose.

1 lentelė. Būstų pasiskirstymas Panevėžio regione

Savivaldybė	Butai daugiabučiame name	Vieno ir dviejų butų gyvenamųjų namų butų savininkai, vnt.	Sodų paskirties objektų savininkai, vnt.
Biržų r. sav.	4226	9414	638
Kupiškio r. sav.	3642	6698	847
Panevėžio m. sav.	37182	9243	981
Panevėžio r. sav.	4167	12777	8554
Pasvalio r. sav.	4200	8276	687

Savivaldybė	Butai daugiabučiame name	Vieno ir dviejų butų gyvenamųjų namų butų savininkai, vnt.	Sodų paskirties objektų savininkai, vnt.
Rokiškio r. sav.	7342	9953	1122

Šaltinis: Statistikos departamentas

AAA duomenimis įregistruotų ir veikiančių juridinių subjektų skaičius Regiono savivaldybėse sudarė 5338 vnt. Šiuo metu daugiausiai veikiančių juridinių subjektų (j.s.) yra Panevėžio miesto (3608 j.s.) ir Panevėžio rajono (480 j.s.) savivaldybėse.

2. ESAMOS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMOS SITUACIJOS APŽVALGA

2.1. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimas

Remiantis Atliekų tvarkymo įstatymo nuostatomis pagrindinę atliekų tvarkymo sistemos organizavimo funkciją atlieka savivaldos institucijos. Jos organizuoja komunalinių atliekų tvarkymo sistemas, būtinai jų teritorijose susidarantiems komunaliniams atliekoms tvarkyti, užtikrina tų sistemų funkcionavimą, organizuoja atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, tvarkymą bei administruoja komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimą.

Savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimas apima komunalinių atliekų surinkimo, išvežimo, rūšiavimo, naudojimo paslaugas visiems savivaldybių teritorijose esantiems komunalinių atliekų turėtojams (fiziniams ir juridiniams asmenims).

Panevėžio regiono savivaldybės atliekų tvarkymo veikloje atlieka šias funkcijas:

- Organizuoja atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba kuris nebeegzistuoja, tvarkymą;
- Tvirtina savivaldybių atliekų tvarkymo planus bei taisykles;
- Nustato tarifus ir/ arba vietines rinkliavas - įkainius už atliekų tvarkymo paslaugas;
- Konkurso tvarka parenka komunalinių atliekų tvarkytojus arba paveda tai atlikti atliekų tvarkymo sistemos administratoriams;
- Paveda PRATC bei kitiems subjektams vykdyti savivaldybei priskirtų komunalinių atliekų tvarkymo funkcijas;
- Kontroliuoja PRATC veiklą;
- Kontroliuoja, kaip gyventojai, įmonės ir organizacijos laikosi savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklių.

Sėkmingam atliekų tvarkymo sistemos organizavimo užtikrinimui Panevėžio regiono savivaldybės parengė ir patvirtino atliekų tvarkymo planus. Patvirtintų Panevėžio regiono savivaldybių atliekų tvarkymo planų sąrašas pateiktas žemiau esančioje lentelėje.

2 lentelė. Patvirtinti Panevėžio regiono savivaldybių atliekų tvarkymo planai

Savivaldybė	Sprendimas	Ilgalaikės strategijos veiksmų laikotarpis plano
Biržų r. sav.	Biržų rajono savivaldybės tarybos 2015 m. rugsėjo 29 d. sprendimas Nr. T-206 (Biržų rajono savivaldybės tarybos 2017 m. rugsėjo 28 d. sprendimo Nr. T-175 redakcija)	2014 - 2020 m.
Kupiškio r. sav.	2016-06-30 tarybos sprendimas Nr. TS-215	2014 - 2020 m.
Panevėžio m. sav.	Panevėžio miesto savivaldybės tarybos 2014 m. gruodžio 18 d. sprendimas Nr. 1-377 „Dėl Panevėžio miesto savivaldybės 2014-2020 metų atliekų tvarkymo plano patvirtinimo“	2014 - 2020 m.
Panevėžio r. sav.	Panevėžio rajono savivaldybės tarybos 2014 gruodžio 22 sprendimas Nr. T- 246,	2014 - 2020 m.
Pasvalio r. sav.	Savivaldybės tarybos 2014 m. lapkričio 27 d. sprendimas Nr. T 1-207	2014 - 2020 m.
Rokiškio r. sav.,	Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2015 05 08 sprendimas Nr. TS-130 „Dėl Rokiškio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2015-2020 m. plano patvirtinimo“	2015- 2020 m.

Šaltinis: Panevėžio regiono savivaldybės

Regiono savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo sistema apima šių atliekų tvarkymą:

- mišrių (likusių po pirminio rūšiavimo) komunalinių atliekų;
- buityje susidarantių antrinių žaliavų, pakuočių ir pakuočių atliekų;
- buityje susidarantių biologiškai skaidžių atliekų (maisto, žaliųjų ir kt.);
- tekstilės atliekų;
- buityje susidarantių didelių gabaritų atliekų ir naudotų padangų atliekų;
- buityje susidarantių statybos ir griovimo atliekų;
- buityje susidarantių elektros ir elektroninės įrangos atliekų;
- buityje susidarantių pavojingųjų atliekų;
- gatvių, šaligatvių ir teritorijų valymo sąslavų;
- šiukšlių ir atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma;
- kitų atliekų, kurios išskiriamos pagal poreikį teisės aktais, įskaitant savivaldybės priimtus teisės aktus.

Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimas kiekvienoje Panevėžio regiono savivaldybėje yra reglamentuotas savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintose atliekų tvarkymo taisyklėse.

3 lentelė. Patvirtintos Panevėžio regiono savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklės

Savivaldybė	Sprendimas
Biržų r. sav.	Biržų rajono savivaldybės tarybos 2015 m. rugsėjo 29 d. sprendimas Nr. T-206 (Biržų rajono savivaldybės tarybos 2017 m. rugsėjo 28 d. sprendimo Nr. T-175 redakcija)
Kupiškio r. sav.	2021 m. birželio 28 d. tarybos sprendimas Nr. TS-185
Panevėžio m. sav.	Panevėžio miesto savivaldybės tarybos 2014 m. gruodžio 18 d. sprendimas Nr. 1-378, 2017 m. sausio 26 d. Nr. 1-13
Panevėžio r. sav.	Panevėžio rajono savivaldybės tarybos 2017 birželio 22 sprendimas Nr. T-122,
Pasvalio r. sav.	Savivaldybės tarybos 2014 m. lapkričio 27 d. sprendimas Nr. T 1-206
Rokiškio r. sav.	Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2023 02 24 sprendimas Nr. TS-31 „Dėl Rokiškio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“

Šaltinis: Panevėžio regiono savivaldybės

Siekdamos užtikrinti efektyvų atliekų tvarkymo sistemos funkcionavimą, kokybiškų ir prieinamų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimą visiems regiono komunalinių atliekų turėtojams, 2005 m. liepos 1 d. šešios Panevėžio regiono savivaldybės (Panevėžio miesto, Panevėžio rajono, Rokiškio rajono, Biržų rajono, Pasvalio rajono, Kupiškio rajono) jungtinės veiklos sutarties pagrindu įkūrė Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centrą (UAB), toliau – PRATC.

4 lentelė. PRATC akcininkai ir jų dalys

Bendrovės akcininkai	Akcinio kapitalo pasiskirstymas, proc.
Biržų r. sav.	11,79
Kupiškio r. sav.	8,17
Panevėžio m. sav.	39,79
Panevėžio r. sav.	14,69
Pasvalio r. sav.	11,61
Rokiškio r. sav.	13,95

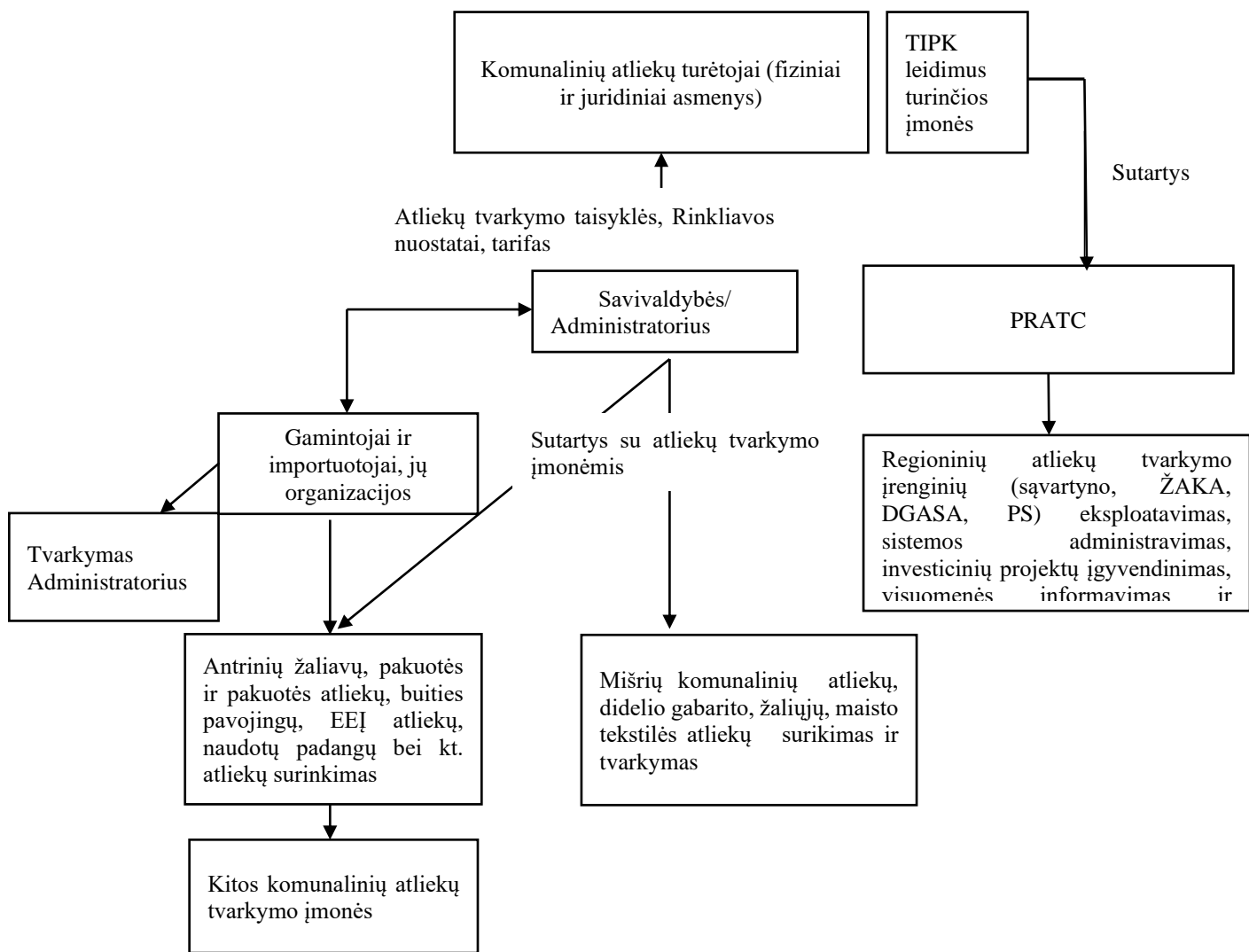
Šaltinis: PRATC

PRATC atliekų tvarkymo veikloje atlieka šias funkcijas:

- integruoto ir tinkamo atliekų tvarkymo įrenginių tinklo kūrimas ir eksploatavimas;
- regioninio sąvartyno ir kitų uždarytų sąvartynų priežiūros po uždarymo užtikrinimas;
- atliekų paruošimo panaudojimui, apdorojimo, ir šalinimo užtikrinimas;
- pagalba Regiono savivaldybėms rengiant regioninį ir savivaldybių atliekų tvarkymo planus bei kitus strateginius dokumentus;
- didelio gabarito, statybos ir griovimo atliekų, naudotų padangų, žaliųjų atliekų ir kitų atliekų priėmimas didelio gabarito atliekų surinkimo aikštelėse, žaliųjų atliekų priėmimas žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėse.

Panevėžio regiono savivaldybių pavedimu PRATC taip pat vykdo visuomenės informavimo apie komunalinių atliekų tvarkymą, regioninę atliekų tvarkymo sistemą bei kitą su atliekų tvarkymu susijusią veiklą (sudaro sutartis su GIO dėl kai kurių atliekų srautų tvarkymo). Supaprastinta Panevėžio regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizacinė schema pavaizduota 3 paveiksle.

Remiantis Atliekų tvarkymo įstatymu, komunalinių atliekų surinkimą savivaldybių teritorijose vykdo įmonės, sudariusios sutartis su vietos savivalda – savivaldybėmis arba savivaldybių kartu įsteigtu komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriumi. Šiuo metu komunalines atliekas surenkančių įmonių sąrašas pateikiamas *5 lentelėje*.

3 paveikslas. Panevėžio regiono atliekų tvarkymo sistemos organizacinė schema

5 lentelė. Komunalinių atliekų surinkimą Regiono savivaldybėse vykdančių įmonių sąrašas

Savivaldybė	Atliekų tvarkytojo pavadinimas	Sutarties pasirašymo su savivaldybe data	Sutarties su savivaldybe galiojimo terminas	Tvarkomos atliekos
Biržų r. sav.	AB „Panevėžio specialus autotransportas“	2022-10-17	2024-10-17	Biologiškai skaidžios, augalinės kilmės maisto atliekos
	UAB „Ekonovus“	2021-09-07	2023.09.07	Tekstilės atliekos
	UAB „Apaščia“	2021-03-03	2022-04-03	Padangų atliekos
	UAB „Ecoservice projektai“	2022-05-27	2025-05-27	Mišrios komunalinės, buityje susidaranti pavojingos didžiosios, EEĮ atliekos
	UAB „Ecoservice projektai“	2021-08-23	2026-08-23	Popieriaus, stiklo, plastiko atliekos
	UAB „Ekonovus“	2022-07-05	2024-07-04	Atliekų prie bendro naudojimo konteinerių surinkimas ir sutvarkymas
	UAB „Ecoservice projektai“	2021-02-19	2022-03-19	Kapinių atliekos
	UAB „Ecoservice projektai“	2021-04-16	2022-05-16	Bešeimininkės atliekos
	UAB „Rokvesta“			Biologiškai skaidžios atliekos
Kupiškio r. sav.	UAB „Ecoservice projektai“	2019-03-01	2022-03-01	Tekstilės atliekos
	UAB „Ekonovus“	2019-03-01	2022-03-01	Maisto atliekos
	UAB „Kupiškio komunalininkas“	2020-07-01	2025-08-01	Mišrios komunalinės, popieriaus, stiklo, plastiko, didžiosios, tekstilės ir maisto atliekos
Panevėžio m. sav.	AB „Panevėžio specialus autotransportas“	2020-02-14	2030-12-30	Mišrios komunalinės, biologiškai skaidžios, buityje susidaranti pavojingos, popieriaus, stiklo, plastiko, didžiosios, SiGA, EEĮ, padangų, tekstilės atliekos
Panevėžio r. sav.	AB „Panevėžio specialus autotransportas“	2022-10-17	2024-10-17	Biologiškai skaidžios, augalinės kilmės maisto atliekos
	UAB „Ekonovus“	2021-09-07	2023-09-07	Tekstilės atliekos
	UAB „Ekonovus“	2021-05-10	2026-05-10	Popieriaus, stiklo, plastiko atliekos
	UAB „Ekonovus“	2022-08-17	2024-08-17	Didžiosios, SiGA, EEĮ, padangų, atliekos, atliekų prie bendro naudojimo konteinerių surinkimas ir sutvarkymas
	UAB „Švaros komanda“	2022-08-17	2027-08-17	Mišrios komunalinės atliekos
Pasvalio r. sav.	AB „Panevėžio specialus autotransportas“	2022-10-17	2024-10-17	Augalinės kilmės maisto atliekos

Savivaldybė	Atliekų tvarkytojo pavadinimas	Sutarties pasirašymo su savivaldybe data	Sutarties su savivaldybe galiojimo terminas	Tvarkomos atliekos
	AB „Panevėžio specialus autotransportas“	2020-07-22	2023-07-22	Mišrios komunalinės atliekos
	UAB „Ecoservice projektai“	2021-07-08	2023-07-07	Didžiosios, SiGA, EEĮ, padangų, bešeimininkės atliekos,
	UAB „Ekonovus“	2021-08-23	2026-08-22	Popieriaus, stiklo, plastiko, KA sraute susidarančių pakuočių bei popieriaus atliekos
	UAB „Ekonovus“	2021-08-30	2023-09-07	Tekstilės atliekos
Rokiškio r. sav.	AB „Panevėžio specialus autotransportas“	2022-03-01	2023-02-26	Kitos biologiškai nesuyrančios (kapinių) atliekos (20 02 03)
	AB „Rokiškio komunalininkas“	2019-09-02	2022-09-01	Buityje susidarančios pavojingos, didžiosios, SiGA, EEĮ, padangų, bešeimininkės atliekos
	AB „Rokiškio komunalininkas“	2021-05-05	2023-05-04	Didžiosios, SiGA, EEĮ, padangų, atliekos, atliekų prie bendro naudojimo konteinerių surinkimas r sutvarkymas
	AB „Rokiškio komunalininkas“	2020-09-23	2025-09-22	Mišrios komunalinės atliekos
	AB „Panevėžio specialus autotransportas“	2022-10-17	2024-10-17	Biologiškai skaidžios, augalinės kilmės maisto atliekos
	UAB „Ekonovus“	2021-06-01	2026-06-03	Popieriaus, stiklo, plastiko KA sraute susidarančios pakuočių bei popieriaus atliekos
	UAB „Ekonovus“	2021-08-30	2023-09-07	Tekstilės atliekos
	UAB „Rokvesta“ Bajorų atliekų tvarkymo centras			Biologiškai skaidžios atliekos

Šaltinis: Regiono savivaldybės

Atliekų tvarkymo įstatymas reglamentuoja gamintojų ir importuotojų atsakomybę – pakuočių ir pakuočių atliekų, elektros ir elektroninės įrangos, alyvų, transporto priemonių ir kitų apmokestinamųjų gaminių tvarkymo veiklos, bendradarbiavimo su savivaldybėmis principus.

6 lentelė. Regiono savivaldybių/Administratorių sudarytos sutartys su gamintojais ir importuotojais arba joms atstovaujančiomis organizacijomis

Savivaldybė	Papildančią sistemą diegiantis / įdiegęs juridinis asmuo	Pavadinimas atliekų, kurioms rinkti yra diegiama / įdiegta papildanti sistema	Sutarties pasirašymo data ir jos galiojimo terminas
Biržų r. sav.	Asociacija „EEPA“	Apmokestinamųjų gaminių atliekos, elektros ir elektroninės įrangos atliekos	2018-12-21, tęsiama

Savivaldybė	Papildančią sistemą diegiantis / įdiegęs juridinis asmuo	Pavadinimas atliekų, kurioms rinkti yra diegiama / įdiegta papildanti sistema	Sutarties pasirašymo data ir jos galiojimo terminas
	Asociacija „EEPA“	Apmokestinamųjų gaminių atliekos, elektros ir elektroninės įrangos atliekos	2018-12-21, tęsiama
	Asociacija „EEPA“, VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų asociacija“	Elektros ir elektroninės įrangos atliekos	2013-07-03, tęsiama
	Asociacija „EEPA“, VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų asociacija“	Elektros ir elektroninės įrangos atliekos	2013-07-03, tęsiama
	Gamintojų ir importuotojų asociacija	Pavojingos atliekos, apmokestinamųjų gaminių atliekos	2011-07-07, tęsiama
Kupiškio r. sav.	VšĮ Elektronikos gamintojų ir importuotojų asociacija	elektros ir elektroninės įrangos atliekos	Nuo sutarties pasirašymo iki 2015-12-31 (jeigu sutartis nenutraukiama automatiškai pratęsiama dar vieniems metams. Sutarties pratęsimų skaičius neribojamas)
	Asociacija EEPA	elektros ir elektroninės įrangos atliekos ir baterijos, akumuliatoriai	Nuo sutarties pasirašymo (jeigu sutartis nenutraukiama automatiškai pratęsiama dar vieniems metams. Sutarties pratęsimų skaičius neribojamas)
Panevėžio m. sav.	VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“	Elektros ir elektroninės įrangos atliekos	2013 m. liepos 12 d. sutartis Nr. 22-859
	VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“	Elektros ir elektroninės įrangos atliekos	2013 m. liepos 12 d. Nr. 22-859
	VšĮ „Žaliasis taškas“	Stiklinės, popierinės, plastikinės, metalinės, PET pakuotės atliekos	2014 m. sausio 27 d. Nr. 22-173, papildomas susitarimas 2019 m. birželio 6 d. Nr. 22-1426
	Asociacija „EEPA“	Elektros ir elektronikos bei baterijų ir akumuliatorių atliekos	2017 m. lapkričio 7 d. Nr. 22-1902
	Asociacija „EEPA“	Elektros ir elektroninės įrangos bei baterijų ir akumuliatorių atliekos	2017 m. lapkričio 7 d. Nr. 22-1902
	Asociacija „EEPA“	Elektros ir elektroninės įrangos bei baterijų ir akumuliatorių atliekos	2017 m. lapkričio 7 d. Nr. 22-1902
	Asociacija „EEPA“	Elektros ir elektroninės įrangos bei baterijų ir akumuliatorių atliekos	2017 m. lapkričio 7 d. Nr. 22-1902, papildomas susitarimas 2018 m. birželio 6 d. Nr. 22-1230
	VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“	Elektros ir elektroninės įrangos atliekos	2013 m. liepos 12 d. Nr. 22-859
	Autogamintojų ir importuotojų asociacija AGIA	Apmokestinamųjų gaminių ir alyvų atliekos	2017 m rugpjūčio 17 d. Nr.22-1402

Savivaldybė	Papildančią sistemą diegiantis / įdiegęs juridinis asmuo	Pavadinimas atliekų, kurioms rinkti yra diegiama / įdiegta papildanti sistema	Sutarties pasirašymo data ir jos galiojimo terminas
Panevėžio r. sav.	VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“	Elektros ir elektroninė įranga ir jos atliekos	2021, tęsiama
	Asociacija EEPA	Elektros ir elektroninė įranga ir jos atliekos	2021, tęsiama
	Asociacija EEPA	Pavojingos buitinės, elektros ir elektroninė įranga ir jos atliekos	2020, tęsiama
Pasvalio r. sav.	Asociacija EEPA	pavojingos atliekos	neterminuota
	VšĮ „Elektros gamintojų ir importuotojų asociacija“	Gaminių ir pakuočių buityje susidarančios EEĮ ir pavojingos atliekos 2013-06-11	neterminuota
	Gamintojų ir importuotojų asociacija	Gaminių atliekos,	2009-11-19 neterminuota
Rokiškio r. sav.	Elektros ir elektroninės įrangos bei baterijų ir akumuliatorių gamintojų ir importuotojų asociacija „EEPA“	Baterijos ir akumuliatoriai, pavojingos buitines atliekos	2014-01-27, neterminuota
	VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“	„Elektros ir elektroninės įrangos atliekos: 16 02 11	2013-09-27, neterminuota

Šaltinis: Regiono savivaldybės

2.2. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas

Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimo poreikis apima Panevėžio regione įgyvendinamus atliekų tvarkymo sektoriaus vystymo projektus, atliekų tvarkymo (atliekų surinkimo ir transportavimo, atliekų paruošimo panaudojimui, apdorojimo šalinimo, įmokų administravimo) sąnaudas. Panevėžio regiono atliekų tvarkymo sistema finansuojama iš įvairių šaltinių, – pagrinde iš įmokų už komunalinių atliekų tvarkymą (vietinės rinkliavos ar tarifo), atliekų turėtojų (juridinių asmenų) įmokų už atliekų tvarkymą regioniniame sąvartyne, savivaldybių lėšų, ES paramos, skolintų lėšų.

2.2.1. Investicinių projektų įgyvendinimas

Investicinių projektų įgyvendinimas – svarbi regioninės atliekų tvarkymo sistemos dalis, kuri leidžia įgyvendinti atliekų tvarkymą reglamentuojančiuose teisės aktuose numatytus uždavinius. Šiuo metu Panevėžio regione įgyvendinami ir neseniai įgyvendinti šie investiciniai projektai:

Projektas „Panevėžio regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra“

Siekiant Panevėžio regione įvykdyti teisės aktų (ES direktyvų, Lietuvos atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų) keliamus atliekų tvarkymo uždavinius, regione 2010 metais pradėtas įgyvendinti projektas „Panevėžio regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra“. 2016 metais įgyvendinus projektą Panevėžio regione buvo įvestas atskiras biologiškai skaidžių atliekų kompostavimas jų susidarymo vietoje Panevėžio regiono kaimo, miestų bei miestelių vietovėse, tam išdalinant gyventojams 8 150 vnt. kompostavimo dėžių. Kitų bendrai surenkamų komunalinių atliekų tvarkymui Dvarininkų kaime esančio regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje buvo pastatyti komunalinių atliekų rūšiavimo

ir rūšiavimo metu atskirtų biologiškai skaidžių atliekų mechaninio biologinio apdorojimo (MBA) įrenginiai, kurie pradėjo veikti 2015 m.

Siekiant Panevėžio regione įvykdyti teisės aktų reikalavimus bei gerinant paslaugų teikimo kokybę, 2017 m. buvo pradėtas įgyvendinti ES struktūrinių fondų finansuojamas projektas **Nr. 05.2.1-APVA-R-008-51-0002 „Panevėžio regiono komunalinių atliekų infrastruktūros plėtra“**. Projekto tikslas – pagerinti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą ir padidinti rūšiuojamojo surinkimo pajėgumus Panevėžio regione, išplečiant komunalinių atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą ir didinant visuomenės sąmoningumą atliekų prevencijos bei tvarkymo srityje. Projekto tikslas atitinka šalies ir regiono strateginių planavimo dokumentų nuostatas ir plėtros tikslus, taip pat atliekų tvarkymo planus.

Projekto tikslo siekiama įgyvendinant uždavinius:

- plėtoti komunalinių atliekų (toliau – KA) rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą Panevėžio regione;
- informuoti visuomenę atliekų prevencijos bei tvarkymo klausimais.

Projekto metu Pasvalio, Panevėžio, Biržų ir Rokiškio rajonų savivaldybių teritorijose įrengtos komunalinių atliekų konteinerių aikštelės, skirtos mišrių KA, antrinių žaliavų, maisto ir tekstilės atliekų surinkimui. Pasvalio ir Rokiškio rajonų savivaldybių teritorijose (Joniškėlyje ir Pandėlyje) įrengtos dvi naujos didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės, Panevėžio regione individualių namų valdų savininkams išdalinta 11 500 vnt. kompostavimo priemonių ir įgyvendinta visuomenės informavimo kampanija (visuomenės informavimas apima tik 3 savivaldybes - Panevėžio r., Pasvalio r, ir Biržų r.). Iš sutaupytų projekto biudžeto lėšų ir papildomo finansavimo Rokiškio rajono ir Panevėžio miesto savivaldybių teritorijose bus įrengtos dvi naujos didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės, Panevėžio regiono veikiančiose DGASA įrengti daiktų mainų punktai, automobilinės svarstyklės, Panevėžio regioninio sąvartyno teritorijoje įrengtas pastatas, skirtas paruošimui naudoti pakartotinai bei įgyvendintas visas Panevėžio regiono savivaldybes apimantis visuomenės informavimo atliekų prevencijos ir tvarkymo klausimais priemonių planas.

Taip pat PRATC vykdo investicinį projektą **Nr. 05.2.1 – APVA – R –008–51–0004 „Maisto/ virtuvės atliekų apdorojimo pajėgumų sukūrimas Panevėžio regione“**. Projekto tikslas – pagerinti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą Panevėžio regione, o pagrindinis projekto uždavinys – užtikrinti reikiamą infrastruktūrą maisto/virtuvės atliekų apdorojimui Panevėžio regione. Projekto metu vykdomos veiklos:

- PRATC esamos infrastruktūros pritaikymas maisto/ virtuvės atliekų paruošimui perdirbti;
- Gyventojų informavimo kompanijos maisto/ virtuvės atliekų prevencijos ir tvarkymo klausimais įgyvendinimas.

2014 – 2020 m. laikotarpiu PRATC taip pat teikė paraiškas bei gavo finansavimą komunalinių atliekų infrastruktūros plėtrai:

- Paraiška Nr. ATM-AM-TEK01-0001 dėl 151 vnt. 2,5 m³ talpos (±10 proc.) tekstilės konteinerių įsigijimo pagal Panevėžio r., Biržų r., Pasvalio r. ir Rokiškio r. savivaldybių pateiktą konteinerių poreikį;
- Paraiška Nr. ATM-AM-API01-0009 dėl 104 vnt. 1,1 m³ talpos, 9620 vnt. 120 litrų talpos biologiškai skaidžių konteinerių ir 21 800 vnt. 7 ltr. talpos kibirėlių įsigijimo pagal Panevėžio r., Biržų r., Pasvalio r. ir Rokiškio r. savivaldybių pateiktą konteinerių ir talpų poreikį (planuojamas kiekis gali keistis patikslinus savivaldybių poreikius);
- Paraiška Nr. KK-AM-APP01-0009 dėl Panevėžio regiono ir 6 Panevėžio regiono savivaldybių 2021-2027 metų atliekų prevencijos ir tvarkymo planų projektų parengimo.

2.2.2. Komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos

Remiantis galiojančia Atliekų tvarkymo įstatymo redakcija, savivaldybių nustatomo mokesčio už komunalinių atliekų tvarkymą (vietinės rinkliavos ar tarifo) kainodara turi būti paremta proporcingumo, nediskriminavimo, solidarumo ir „teršėjas moka“ principais. Panevėžio regiono savivaldybių įmokų už atliekų tvarkymą kainodaros pagrindą sudaro atliekų tvarkymo sistemos sąnaudos.

Panevėžio regiono savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo sistemos sąnaudų dedamosios:

- Komunalinių atliekų surinkimo ir pervežimo iki regioninio sąvartyno ar kitų apdorojimo įrenginių sąnaudos;
- Tarifo už komunalinių atliekų tvarkymą arba/ir Vietinės rinkliavos administravimo sąnaudos;
- Atskiro komunalinių atliekų surinkimo sąnaudos;
- Komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos (infrastruktūros – DGASA, ŽAKA, perkrovimo stotys ir pan., eksploatacijos ir kt. sąnaudos).
- Komunalinių atliekų surinkimo ir pervežimo iki regioninio sąvartyno ar kitų apdorojimo įrenginių sąnaudos, kurias patiria atliekas surenkančios ir transportuojančios įmonės, kurias konkurso būdu išrenka savivaldybės arba savivaldybių paskirti Administratoriai.

Kadangi tarifinėje savivaldybėje (Panevėžio miesto savivaldybė) komunalinės atliekas surenkanti įmonė administruoja įmokos surinkimą (yra Administratorius), ji patiria ir įmokos administravimo sąnaudas. Žemiau pateiktoje lentelėje pateikiami duomenys apie atliekų tvarkytojų kaštų atliekų tvarkymo veikloje pasiskirstymą 2020 m.

7 lentelė. Komunalinių atliekų tvarkytojų sąnaudų pasiskirstymas pagal veiklas 2020 m., proc.

Savivaldybė	Apmokėjimo už paslaugas savivaldybėje forma (rinkliava, tarifas)	MKA surinkimo ir vežimo, sąnaudos, %	MKA apdorojimo ir šalinimo sąnaudos, %	I MKA patekusių antrinių žaliavų atskyrimo nuo mišrų komunalinių atliekų %	DGASA eksploataavimo sąnaudos, %	Atliekų surinkimo apvažiavimo būdu ir tvarkymo sąnaudos, %	Biologiškai skaidžių atliekų rūšiuojamojo surinkimo ir (ar) tvarkymo sąnaudos, %	Kompostavimo aikštelių eksploataavimo sąnaudos, %	Kitų komunalinių atliekų (maisto atliekų, tekstilės atliekų ir kitų) rūšiuojamojo surinkimo ir (ar) tvarkymo sąnaudos, %	Netinkamų eksploatuoti uždarytų sąvartynų priežiūros po uždarymo	Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros atnaujinimo sąnaudos, %	Visuomenės švietimo ir informavimo sąnaudos, %	Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimo sąnaudos %
Biržų r. sav.	Rinkliava	36,00	34,00	0,00	12,00	0,60	0,00	0,20	4,00	0,10	0,00	0,10	13,00
Kupiškio r. sav.	Rinkliava	44,00	25,00	0,00	0,00	0,00	10,00	0,00	4,00	0,00	10,00	0,00	8,00
Panevėžio m. sav.	Tarifas	30,02	40,05	0,00	2,47	3,97	1,41	0,00	2,47	0,00	0,72	0,23	11,56
Panevėžio r. sav.	Rinkliava	25,00	48,00	0,00	9,00	0,30	0,00	0,40	4,00	0,20	0,00	0,10	13,00
Pasvalio r. sav.	Rinkliava	33,00	41,00	0,00	8,00	0,50	0,00	2,00	4,00	0,40	0,00	0,10	11,00
Rokiškio r. sav.	Rinkliava	36,00	36,00	0,00	10,20	1,00	0,00	1,50	3,00	0,10	0,00	0,10	12,10

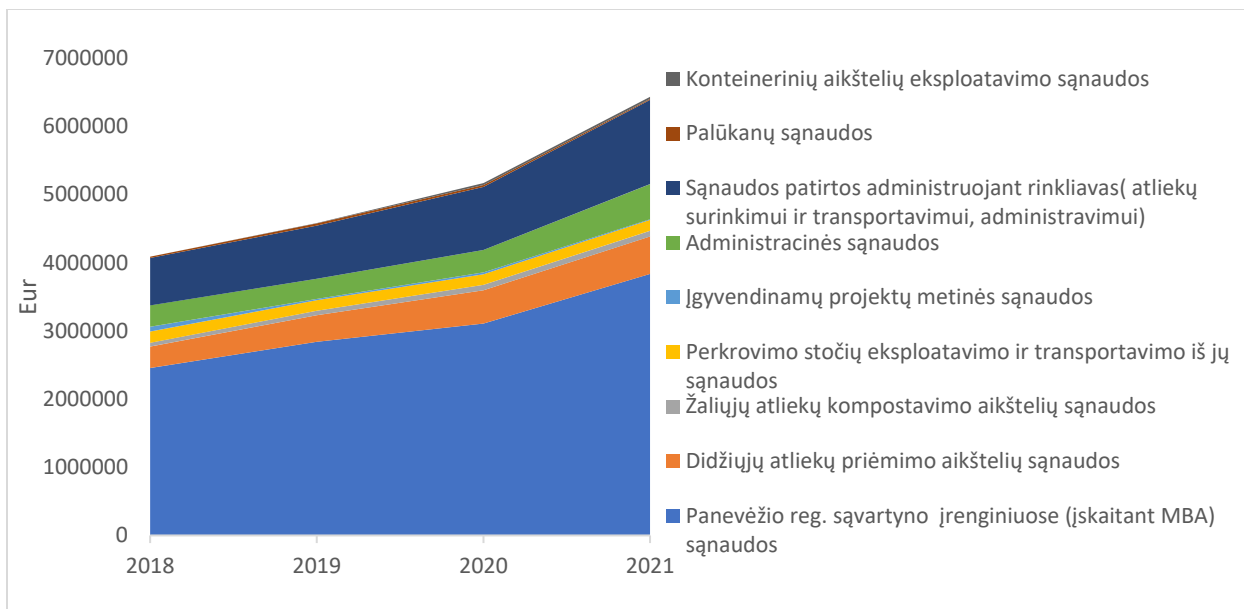
Šaltinis: Panevėžio regiono savivaldybės

Visose regiono savivaldybėse didžiąją dalį atliekų tvarkymo sąnaudų sudaro atliekų surinkimo sąnaudos, sistemos administravimo sąnaudos sudaro tik apie 10 proc.

PRATC komunalinių atliekų tvarkymo sistemos patiriamas sąnaudas sudaro:

- Atliekų apdorojimo MBA įrenginiuose sąnaudos;
- Šalinimo veiklos sąnaudos – visos su Panevėžio regioninio sąvartyno eksploatavimu susijusios sąnaudos: darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos, ilgalaikio turto nusidėvėjimas, elektros, vandens ir nuotekų tvarkymo paslaugos, atliekų tvarkymo technikos eksploatacija, degalai, tepalai, technikos remontas, draudimas, kitos eksploatacinės sąnaudos, aplinkos teršimo mokestis sąvartyne šalinamoms atliekoms, sumokamas į valstybės biudžetą, atidėjiniai sąvartyno uždarymui bei priežiūrai po uždarymo;
- Atliekų tvarkymo regioniniame sąvartyne sąnaudos, įskaitant atliekų paruošimo perduoti tolimesniam tvarkymui sąnaudos, atliekų deginimo sąnaudos, įskaitant transportavimo į deginimo įrenginius sąnaudos (sąvartyno įrenginiuose atliekama ir atliekų tvarkymo kitais būdais, nešalinant, veikla);
- Didžiųjų atliekų priėmimo aikštelių sąnaudos – didžiųjų atliekų priėmimo aikštelių eksploatacinės sąnaudos. Šias sąnaudas sudaro darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios sąnaudos, surinktų atliekų tvarkymo sąnaudos, įskaitant paruošimo pervežimui ir pervežimo į tvarkymo įrenginius sąnaudos ir pan. sąnaudos, ilgalaikio turto nusidėvėjimas, (kitos eksploatacinės sąnaudos (vanduo, elektra, draudimai, darbo priemonės ir pan.);
- Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių sąnaudos – aikštelėse dirbančių darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos, ilgalaikio turto nusidėvėjimas, žaliųjų atliekų kompostavimo sąnaudos (technikos eksploatacija, degalai ir kt.), kitos eksploatacinės sąnaudos (vanduo, elektra, draudimas, darbo priemonės ir kt.);
- Perkrovimo stočių eksploatacinės sąnaudos – presavimo paslaugų, ilgalaikio turto nusidėvėjimo, atliekų iki Panevėžio regioninio sąvartyno transportavimo sąnaudos, kitos eksploatacinės sąnaudos (vanduo, elektra, draudimai, darbo priemonės ir kt.);
- Įgyvendinamų projektų sąnaudos – su projektų įgyvendinimu susijusios sąnaudos;
- PRATC administracinės sąnaudos. Tai sąnaudos, į kurias įtrauktos administracijos darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos, ilgalaikio turto nusidėvėjimas, administracinių patalpų nuoma, tarnybinio transporto eksploatacija, degalai, remontas, draudimas, kanceliarinės, ryšio, darbuotojų mokymų ir komandiruočių sąnaudos, konsultavimo paslaugos, paskolų palūkanų sąnaudos ir kt.

Didžiąją dalį komunalinių atliekų tvarkymo PRATC sąnaudų sudaro atliekų tvarkymui būtinos infrastruktūros (sąvartyno, MBA) eksploatavimo ir priežiūros sąnaudos.

4 paveikslas. PRATC sąnaudų dinamika 2018 – 2021 m.

Šios sąnaudos, susidaranti regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje, atsižvelgiant į visų sąnaudų padengimo ir „teršėjas moka“ principus, turi būti pilnai padengtos atliekų turėtojų ir (arba) medžiagų ir gaminių, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojų ir importuotojų.

2.2.3. „Teršėjas moka“ principo įgyvendinimas

Remiantis atliekų tvarkymo įstatymu, komunalinių atliekų tvarkymo finansavimo sistema turi būti paremta „teršėjas moka“ ir „visų sąnaudų padengimo“ principu. Šie principai nusako, kad visos atliekų tvarkymo sistemoje susidariusios sąnaudos turi būti apmokėtos atliekų turėtojų ir (arba) medžiagų ir gaminių, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojų arba importuotojų (gamintojo atsakomybės principas) lėšomis.

Aukščiau aptartus principus papildo šie atliekų tvarkymo įstatyme numatyti principai:

- „Nediskriminavimo“ principas suprantamas kaip vienodų apmokestinimo sąlygų taikymas tos pačios kategorijos atliekų turėtojams;
- „Proporcingumo“ principas teigia, jog apmokestinimas už atliekų tvarkymą negali būti akivaizdžiai neproporcingas pas atliekų turėtoją susidarančiam atliekų kiekiui;
- „Solidarumo“ principas nusako idėją, kad viename atliekų tvarkymo regione visiems atliekų turėtojams turi būti pasiūlyta tokia pati atliekų tvarkymo kaina už tokios pačios kokybės paslaugas. Tokiu būdu šis principas taip pat reiškia, kad vienos tonos mišrių komunalinių atliekų pervežimo (t.y. atliekų nuvežimo iki regioninio sąvartyno) ir šalinimo regioniniame sąvartyne sąnaudos turi būti vienodos visoms Regiono savivaldybėms, t.y. paslaugos kaina atliekų turėtojui neturi priklausyti nuo atliekų turėtojo nutolimo nuo regioninio sąvartyno.

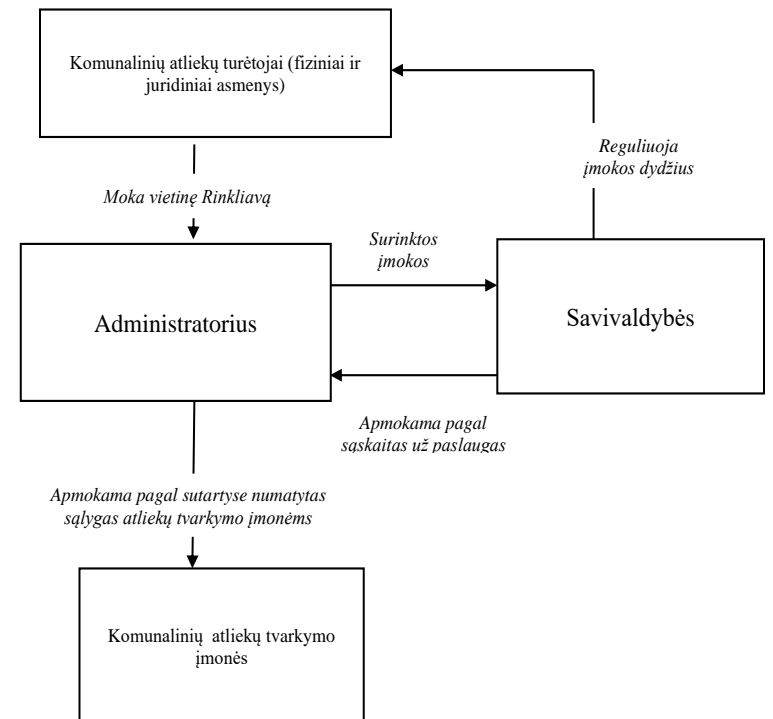
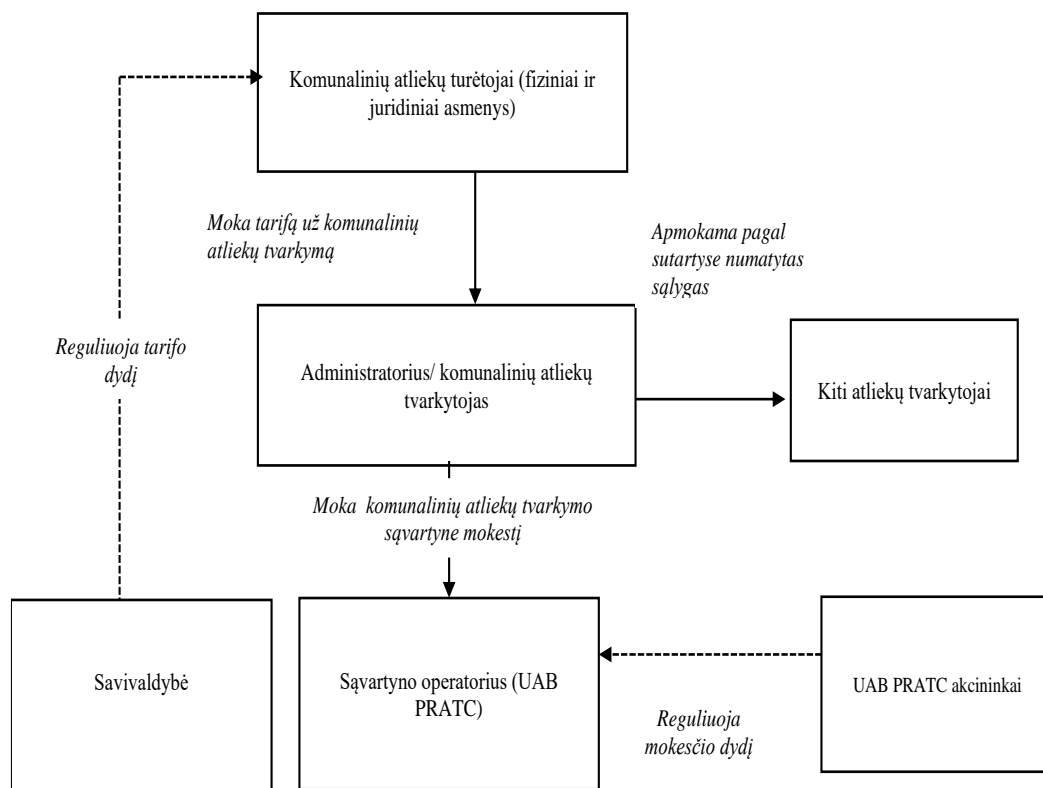
„Teršėjas moka“ principas Panevėžio regione įgyvendinamas remiantis Regiono savivaldybių pasirinktomis apmokestinimo sistemomis:

- Biržų r. sav. – Vietinė rinkliava už komunalinių atliekų tvarkymą;

- Kupiškio r. sav. – Vietinė rinkliava už komunalinių atliekų tvarkymą;
- Panevėžio m. sav. – Tarifas už komunalinių atliekų tvarkymą;
- Panevėžio r. sav. – Vietinė rinkliava už komunalinių atliekų tvarkymą;
- Pasvalio r. sav. – Vietinė rinkliava už komunalinių atliekų tvarkymą;
- Rokiškio r. sav. – Vietinė rinkliava už komunalinių atliekų tvarkymą.

Panevėžio miesto savivaldybės komunalinių atliekų turėtojai už suteiktas komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas moka atliekų tvarkymo Administratoriui, pagal savivaldybės patvirtintus šių paslaugų teikimo tarifus, Administratorius surinktomis lėšomis atsiskaito su sąvartyno operatoriumi (PRATC), remiantis nustatytais atliekų šalinimo sąvartyne įkainiais. Tarifinė apmokestinimo sistemos schema pateikta 5 paveiksle.

Kitų Panevėžio regiono rajonų (Panevėžio, Pasvalio, Rokiškio, Biržų ir Kupiškio) savivaldybių komunalinių atliekų turėtojai vietinę rinkliavą moka Administratoriui, kuris surinktas lėšas perveda savivaldybei. Savivaldybė, pagal pateiktas Administratoriaus sąskaitas apmoka už suteiktas komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas. Vietinės rinkliavos apmokestinimo schema pateikta 5 paveiksle. Kupiškio rajono savivaldybėje vietinę rinkliavą administruoja UAB „Kupiškio komunalininkas“, kitose savivaldybėse PRATC. Mokestį už komunalinių atliekų tvarkymą sąvartyne derina PRATC akcininkai, o pats mokestis patvirtinamas PRATC direktoriaus įsakymu.

5 paveikslas. Apmokestinimo būdų – tarifo (kairėje) ir vietinės rinkliavos (dešinėje) schemas

Reikia pažymėti, kad nepriklausomai nuo parinktos apmokestinimo tvarkos (tarifas ar vietinė rinkliava) visose regiono savivaldybėse tai yra dvinaris mokestis, kuris nustatytas savivaldybių Tarybų patvirtintuose vietinės rinkliavos nuostatuose.

8 lentelė. Panevėžio regiono savivaldybių sprendimai dėl apmokėjimo už KA tvarkymą įvedimo

Savivaldybė	Sprendimas
Biržų r. sav.	2017 m. rugpjūčio 31 d. Tarybos sprendimas Nr. T-148.
Kupiškio r. sav.	Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2021 m. birželio 28 d. sprendimas Nr. TS-186
Panevėžio m. sav.	2016 m. gruodžio 29 d. Tarybos sprendimas Nr. 1-425
Panevėžio r. sav.	2017 gegužės 04 d. Panevėžio Tarybos sprendimas Nr. T-90,
Pasvalio r. sav.	2017 m. birželio 20 d. savivaldybės Tarybos sprendimas Nr. T1-155
Rokiškio r. sav.	2017 spalio 27 d. savivaldybės Tarybos sprendimas Nr. TS-180

Šaltinis: Savivaldybės

PRATC taikomas komunalinių atliekų tvarkymo mokestis tarp Regiono savivaldybių diferencijuojamas tik mišrioms komunalinėms atliekoms. Diferencijuotas komunalinių atliekų tvarkymo mokestis taikomas tik atliekų surinkėjui/vežėjui, turinčiam pasirašytą komunalinių atliekų surinkimo sutartį su savivaldybe.

2.3. Komunalinių atliekų turėtojai, tvarkymo infrastruktūra

Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane nustatyta atliekų tvarkymo hierarchija reikalauja, kad regione būtų sudaryta tinkama atliekų surinkimo infrastruktūra leidžianti vengti atliekų susidarymo (atliekų prevencija), sudaranti sąlygas pirminiam atliekų rūšiavimui ir paruošimui pakartotiniam naudojimui.

Vadovaujantis Valstybinio atliekų tvarkymo plano 2014 – 2020 metams reikalavimais, siekiant didinti perdirbamų atliekų kiekius bei mažinant biologiškai skaidžių atliekų šalinimą sąvartyne, savivaldybės privalėjo taip planuoti ir organizuoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, kad regioniniuose ir savivaldybių atliekų tvarkymo planuose būtų numatytos ir vykdomos biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros ir rūšiuojamojo atliekų surinkimo užduotys.

Šių uždavinių įgyvendinimui savivaldybių teritorijose įrengtos žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės, prie kapinių įrengti specialūs konteineriai žaliųjų atliekų surinkimui. Skatinant žaliųjų atliekų namudinį kompostavimą 2014 – 2020 metais, Panevėžio regiono savivaldybėse buvo išdalinta apie 20 tūkstančių kompostavimo dėžių. Išdalintų kompostavimo konteinerių dėka į bendrą mišrių komunalinių atliekų srautą patenka mažiau žaliųjų (augalų lapai, žolė, medžių šakos ir kt.) bei maisto (vaisių, daržovių) atliekų, todėl mažėja sąvartynuose šalinamas atliekų kiekis. Duomenys apie Panevėžio regiono savivaldybėse išdalintų konteinerių skaičių pateikta 9 lentelėje.

9 lentelė. Panevėžio regiono savivaldybėse išdalintų namudinio kompostavimo konteinerių (dėžių) skaičius

Rajonas	Vnt.
Panevėžio rajonas	6 052
Panevėžio miestas	3 574
Pasvalio rajonas	3 052
Kupiškio rajonas	2 617
Rokiškio rajonas	2 385
Biržų rajonas	1 970
Viso regione	19 650

Šaltinis: PRATC

Panevėžio regiono komunalinių atliekų turėtojai susidariusias žaliąsias atliekas be papildomo mokesčio gali pristatyti į regiono žaliųjų atliekų kompostavimo aikšteles (ŽAKA).

10 lentelė. Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių pajėgumas

Savivaldybė	Įrengtų ŽAKA pajėgumai, t/m	ŽAKA adresai
Biržų r. sav.	2990	Biržų k.
Kupiškio r. sav.	905	Didžiagrašių k.
Panevėžio r. sav.	1800	Garuckų k.
Panevėžio r. sav.	9628	Dvarininkų k.
Pasvalio r. sav.	2505	Levaniškio k.
Rokiškio r. sav.	2177	Ruzgų k.

Šaltinis: PRATC

Valstybiniame atliekų tvarkymo plane numatytos priemonės – infrastruktūra baldų, statybos ir griovimo, elektros ir elektroninės įrangos atliekų, naudotų padangų, pavojingų buitinių atliekų, antrinių žaliavų, biologiškai skaidžių atliekų tvarkymui. Vadovaujantis Valstybinio atliekų tvarkymo plano 2014 – 2020 metams reikalavimais, savivaldybės turėjo užtikrinti, kad būtų eksploatuojama ne mažiau kaip po vieną didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę 50 000 gyventojų, tačiau ne mažiau kaip po vieną tokią aikštelę savivaldybėje. Šiuo metu Panevėžio regione įrengta 10 didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių, kurias eksploatuoja PRATC.

Panevėžio mieste Savitiškio g. 8 ir Senamiesčio g. 114 B esančiomis aikštelėmis turi teisę naudotis tiek Panevėžio miesto, tiek Panevėžio rajono savivaldybių gyventojai. Įrengtose didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse surenkamos mišrios, biologiškai skaidžios, didžiosios ir statybos, elektros ir elektroninės įrangos, pavojingos atliekos bei antrinės žaliavos (popieriaus, stiklo bei plastiko atliekos). Visos gyventojų pristatytos į DGASA atliekos yra apskaitomos naudojant vieningą gaminių pakuočių ir atliekų apskaitos informacinę sistemą (GPAIS), visos aikštelės yra aprūpintos kompiuterine įranga, internetiniu ryšiu.

11 lentelė. Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių (DGASA) infrastruktūros parametrai, 2021 m.

Savivaldybė	Įrengtų didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių pajėgumai, t/ m	Įrengtų aikštelių plotas, m ²	Įrengtų aikštelių adresas
Biržų r. sav.	1500	18203	Biržų r., Širvėnos sen., Biržų k., Krantinės g. 1
	2271	4000	Biržų r., Vabalninkas Kosmonautų 8
Kupiškio r. sav.	421	4772	Technikos g. 6I, Kupiškis
Panevėžio m. sav.	4000	1585	Savitiškio g. 8, Panevėžys
	2271	1905	Senamiesčio g. 114 B, Panevėžys
Panevėžio r. sav.	1871	9805	Beržytės g. 10, Garuckų k., Ramygalos sen.,
Pasvalio r. sav.	1886	2334	Mūšos g. 12, Pasvalys
	517	1360	Vytauto g. 52A, Joniškėlis, Pasvalio raj.
Rokiškio r. sav.	2700	4012	Donelaičio g. 16, Rokiškis
	774	5000	Pandėlio vs., Pandėlio sen., Rokiškio r.

Šaltinis: PRATC

Vadovaujantis Valstybinio atliekų tvarkymo plano 2014 – 2020 metams reikalavimais, savivaldybės turėjo iki 2015 m. sausio 1 d. patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktuose nustatytiems antrinių žaliavų surinkimo reikalavimams – jas atnaujinti. Įrengiant tokias antrinių žaliavų surinkimo aikštes turėjo būti laikomasi sekančių reikalavimų:

- savivaldybių gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 800 gyventojų šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose;
- vidutiniai atstumai iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių nustatomi rengiant (atnaujinant) ir tvirtinant konteinerių aikštelių išdėstymo schemas;
- savivaldybių gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose, kai individualių namų savininkai neaprūpinti individualiais pakuočių ir stiklo atliekų surinkimo konteineriais, ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę.

12 lentelė. Panevėžio regiono savivaldybių sprendimai dėl mišrių ir antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių išdėstymo

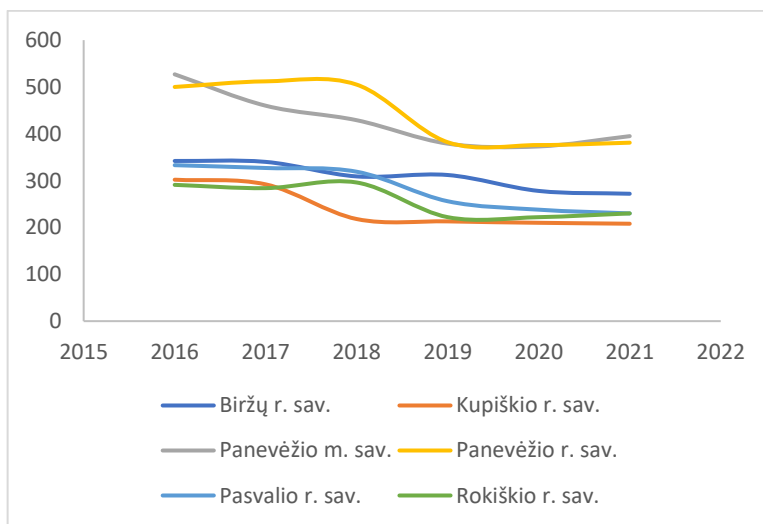
Savivaldybė	Sprendimas
Biržų r. sav.	2016 m. rugpjūčio 26 d. savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas Nr. A-733
Kupiškio r. sav.	2016-07-22 administracijos direktoriaus įsakymas ADV-509
Panevėžio m. sav.	2016 m. rugpjūčio 25 d. Panevėžio m. savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas Nr. A-891
Panevėžio r. sav.	2019 m. rugpjūčio 1 d. Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas Nr. A-336
Pasvalio r. sav.	2014 m. gruodžio 31 d. Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas Nr. DV-696
Rokiškio r. sav.	2022-11-28 Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas Nr. AV-1224

Šaltinis: Regiono savivaldybės

Žemiau pateiktame paveiksle pateikiamas įrengtų antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių skaičius bei jų poreikis pagal savivaldybes.

6 paveikslas. Antrinių žaliavų konteinerių aikštelių skaičius, vnt.

7 paveikslas. Gyventojų skaičius, kuriam tenka viena antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelė, vnt.

Panevėžio regiono savivaldybių duomenimis 2020 metais Panevėžio regione įrengta virš 712 antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių (arba vidutiniškai viena aikštelė 171 gyventojui), tačiau sodo bei garažų bendrijose regione trūksta dar apie 70 tokių aikštelių. Labiausiai tokių aikštelių 2020 metais trūko

Panevėžio rajono savivaldybėje, o Kupiškio, Rokiškio rajonuose bei Panevėžio mieste konteinerinių atliekų aikštelių trūkumo nėra.

13 lentelė. Antrinių žaliavų konteinerių aikštelių infrastruktūra – trūkstamos konteinerių aikštelės

Savivaldybė	2020 m.
Biržų r. sav.	
Trūkstamų aikštelių skaičius, vnt.	-
Trūkstamų aikštelių skaičius sodų bendrijose, vnt.	-
Trūkstamas aikštelių skaičius garažų bendrijose, vnt.	12,00
Kupiškio r. sav.	
Trūkstamų aikštelių skaičius, vnt.	-
Trūkstamų aikštelių skaičius sodų bendrijose, vnt.	-
Trūkstamas aikštelių skaičius garažų bendrijose, vnt.	-
Panevėžio m. sav.	
Trūkstamų aikštelių skaičius, vnt.	-
Trūkstamų aikštelių skaičius sodų bendrijose, vnt.	-
Trūkstamas aikštelių skaičius garažų bendrijose, vnt.	-
Panevėžio r. sav.	
Trūkstamų aikštelių skaičius, vnt.	57,00
Trūkstamų aikštelių skaičius sodų bendrijose, vnt.	45,00
Trūkstamas aikštelių skaičius garažų bendrijose, vnt.	12,00
Pasvalio r. sav.	
Trūkstamų aikštelių skaičius, vnt.	3,00
Trūkstamų aikštelių skaičius sodų bendrijose, vnt.	3,00
Trūkstamas aikštelių skaičius garažų bendrijose, vnt.	-
Rokiškio r. sav.	
Trūkstamų aikštelių skaičius, vnt.	-
Trūkstamų aikštelių skaičius sodų bendrijose, vnt.	-
Trūkstamas aikštelių skaičius garažų bendrijose, vnt.	-

Šaltinis: Regiono savivaldybės

Savivaldybės įgyvendindamos planavimo dokumentų reikalavimus, turi užtikrinti viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą, kokybę ir prieinamumą. Visuotinumą principas laikomas užtikrintu, kai viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga teikiama ne mažiau kaip 95 proc. savivaldybės teritorijos asmenų, kuriems toje teritorijoje nuosavybės teise priklauso nekilnojamojo turto objektai (išskyrus žemės sklypus be pastatų) ar kurie kitu pagrindu teisėtai valdo ar naudoja šiuos objektus.

2013 metais regiono savivaldybėse aptarnaujamų gyventojų dalis sudarė tik apie 93 proc. (išskyrus Kupiškio rajono savivaldybę, kur aptarnaujamų gyventojų dalis sudarė 100 proc.), tuo tarpu jau 2020 metais regiono savivaldybėse aptarnaujamų gyventojų dalis sudarė 100 proc.

14 lentelė. Regiono savivaldybėse aptarnaujamų gyventojų dalis, proc.

Savivaldybė	2013 m.	2020
Biržų r. sav.	97	100
Kupiškio r. sav.	100	100

Savivaldybė	2013 m.	2020
Panevėžio m. sav.	96	100
Panevėžio r. sav.	86	100
Pasvalio r. sav.	88	100
Rokiškio r. sav.	88	100

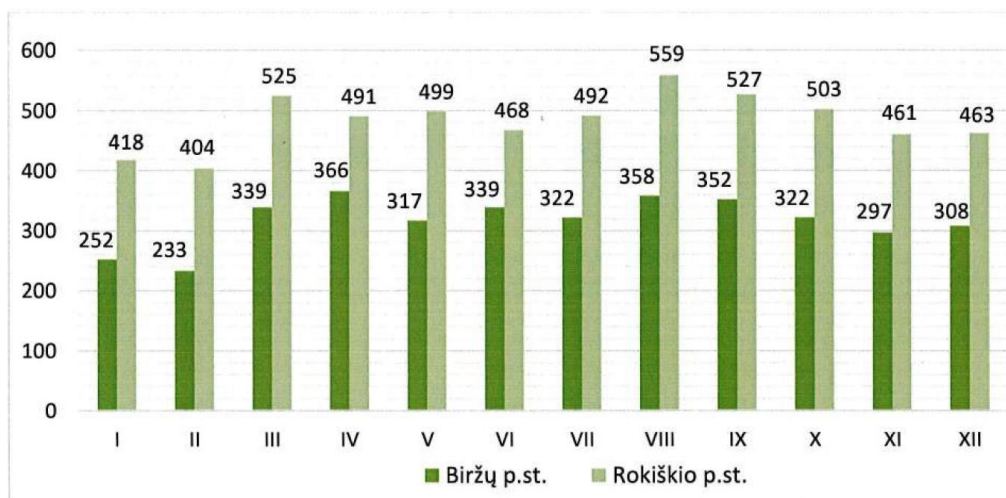
Šaltinis: Regiono savivaldybės

Komunalinės atliekos, surenkamos Rokiškio, Biržų savivaldybių teritorijoje, pervežamos į atliekų perkrovimo stotis, ten presuojamos ir perkraunamos į didesnės talpos transporto priemones pervežimui į sąvartyną.

15 lentelė. Panevėžio regiono atliekų perkrovimo stotys ir jų pajėgumai

Savivaldybė	Perkrovimo stoties pajėgumai, t/ m.	Atstumas iki regioninio sąvartyno, km	Perkrovimo stoties adresas
Biržų r. sav.	7390	78	Biržų k., Širvėnos sen., Biržų r.
Rokiškio r. sav.	8940	86	K. Donelaičio g. 16, Rokiškis

Šaltinis: PRATC

8 paveikslas. PS supresuojamų MKA kiekiai, 2021 metais, PRATC duomenys

PRATC surinktos iš komunalinių atliekų turėtojų mišrios komunalinės atliekos pervežamos tvarkymui į Panevėžio mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius (toliau – MBA), kurie pradėjo veikti 2015 m. Pagrindinė Panevėžio MBA paskirtis – sumažinti Panevėžio regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne šalinamus atliekų kiekius, atskiriant antrines žaliavas (metalus, plastikus, popierių/kartoną), degiąsias atliekas ir biologiškai skaidžią frakciją, kuri vėlesniu etapu apdorojama anaerobiniu būdu ir išskiriamos biodujos, kurios naudojamos elektros energijos ir šilumos gamybai. Po biologinio apdorojimo gaunamas techninis kompostas, kuris perduodamas naudoti sąvartyne kaip medžiaga sąvartyne šalinamų atliekų perdengimui. Panevėžio MBA eksploatuoja viešojo konkurso tvarka pasirinktas operatorius – UAB „Ekoatliekos“.

16 lentelė. Panevėžio MBA įrenginių charakteristikos

Parametras	Reikšmė
Mechaninio apdorojimo įrenginių pajėgumas, t/metus	90 470
Pajėgumas per dieną, t/d	362

Parametras	Reikšmė
Biologinio apdorojimo įrenginių pajėgumas, t/metus	35 000
Priėmimo zonos pajėgumas, t	1 167,5
Atskiriamos antrinės žaliavos	LDPE, kartonas, popierius, stiklas, spalvoti ir juodieji metalai, PVC, HDPE, PET
Biodujų gamyba	Numatyta
Biologiškai skaidžios dalies apdorojimo būdas	Iš mechaninio rūšiavimo įrenginyje atskirtos biologiškai skaidžios frakcijos gaminamas techninis kompostas. Iš atskirai priimtų tvarkyti biologiškai skaidžių atliekų gaminamas kompostas.

Šaltinis: PRATC duomenys.

Po apdorojimo MBA įrenginiuose likusios atliekos tvarkomos Panevėžio regioniniame sąvartyne. Panevėžio regioninis sąvartynas yra Dvarininkų k., Miežiškių sen., Panevėžio r., kelio Panevėžys-Miežiškiai kairėje pusėje (1,3 km atstumu), 8 km į pietryčius nuo Panevėžio miesto centro ir 3,8 km į šiaurės vakarus nuo Miežiškių miestelio centro. Sąvartyno apylinkės nėra gausiai apgyvendintos, pavienės sodybos ir kaimai išsidėstę pietiniame sąvartyno pakraštyje. Mažiausias atstumas iki gyvenamųjų pastatų virš 500 m. Sąvartyną sudaro 6 sekcijos po 3 ha (3 000 m²), visas sąvartyno plotas – 18 ha. Bendras perspektyvinių sekcijų plotas sudaro 12 000 m². Numatyta bendra sąvartyno talpa – 2 159 795 m³.

Panevėžio regioninis sąvartynas pradėtas eksploatuoti 2009 m. Pirmame etape buvo įrengtos 2 atliekų kaupimo sekcijos, kurių plotas po 30 tūkst. m². Pilnai užpildžius esamas sekcijas atliekos nuo 2020 m. rugsėjo 9 d. šalinamos naujoje 3-ioje sąvartyno sekcijoje. Panevėžio regioninį sąvartyną eksploatuoja PRATC.

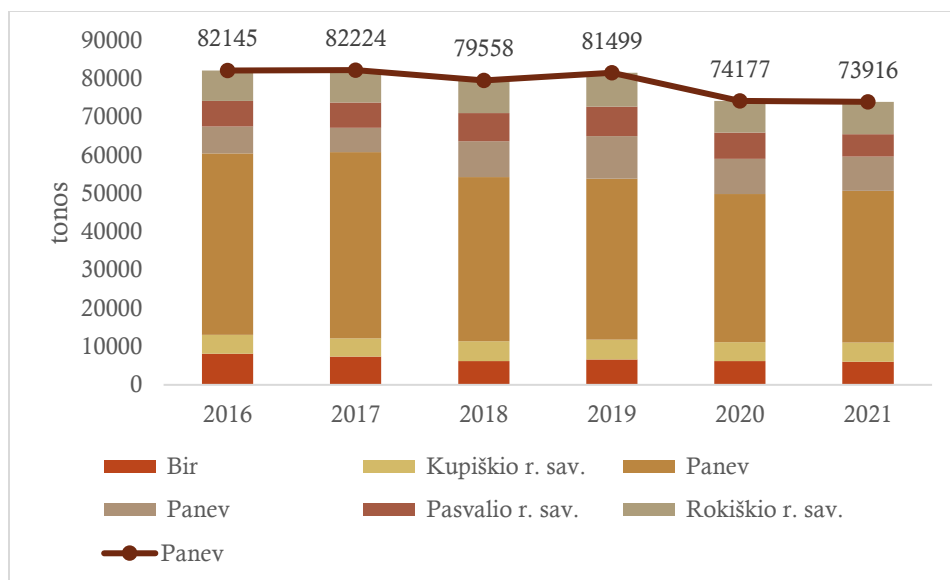
2.4. Komunalinių atliekų kiekiai

Aplinkos apsaugos agentūros valstybinės atliekų apskaitos duomenimis, Lietuvoje 2020 m. susidarė apie 4,8 mln. tonų atliekų. Vidutinis metinis atliekų susidarymo pirminiame šaltinyje augimas 2014–2018 m. sudarė 2,7 proc. per metus, komunalinės atliekos (įskaitant pakuotes, rastas MKA sraute) sudaro apie 24 proc. Lietuvoje surenkamų atliekų. Panevėžio regione 2020 m. susidarė virš 74 tūkst. tonų komunalinių atliekų. Lyginant su 2014 m. šių atliekų kiekis sumažėjo daugiau kaip 20 tūkst. tonų/metus. Didžiausią dalį sudaro mišrios komunalinės atliekos, tačiau kai kurių savivaldybių apskaitoje į šį kiekį įtraukiamos kitos atliekos, kurios neturėtų būti priskiriamos komunalinėms atliekoms. Reikia pažymėti kad į šį kiekį nėra įtrauktos namų ūkyje sutvarkomos atliekos (žaliųjų atliekų kompostavimas ir panašiai), atskirai ne per savivaldybių sistemas surenkamos antrinės žaliavos bei pakuotės atliekos, elektros ir elektroninės įrangos bei kitos komunalinės atliekos.

17 lentelė. Panevėžio regione susidariusių komunalinių atliekų kiekis, tonomis

Savivaldybė	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Biržų r. sav.	8 107	7 409	6 247	6 638	6 237	6 014
Kupiškio r. sav.	4 950	4 721	5 170	5 210	4 918	5 053
Panevėžio m. sav.	47 415	48 633	42 843	41 972	38 695	39 650
Panevėžio r. sav.	7 051	6 356	9 360	11 123	9 206	8 913
Pasvalio r. sav.	6 671	6 645	7 393	7 709	6 881	5 826
Rokiškio r. sav.	7 951	8 459	8 546	8 846	8 241	8 458
Iš viso	82 145	82 224	79 558	81 499	74 177	73 916

Šaltinis: Savivaldybių duomenys

9 paveikslas. Panevėžio regione susidariusių komunalinių atliekų kiekis, t.

Didžioji dalis komunalinių atliekų susidaro Panevėžio miesto savivaldybėje – beveik 54 % visų komunalinių atliekų, mažiausiai – 7 % Kupiškio rajono savivaldybėje. Reikia atkreipti dėmesį, kad komunalinių atliekų susidarymas per pastaruosius šešerius metus sumažėjo beveik 10 tūkstančių tonų, nuo 82 tūkstančių 2016 metais iki 73 tūkstančių tonų 2021 metais. Ši tendencija susijusi ne tik su gyventojų skaičiaus mažėjimu, tačiau ir su nedidėjančiu /nežymiai kintančiu komunalinių atliekų susidarymo kiekiu vienam gyventojui, kuris per pastaruosius metus praktiškai nesikeitė.

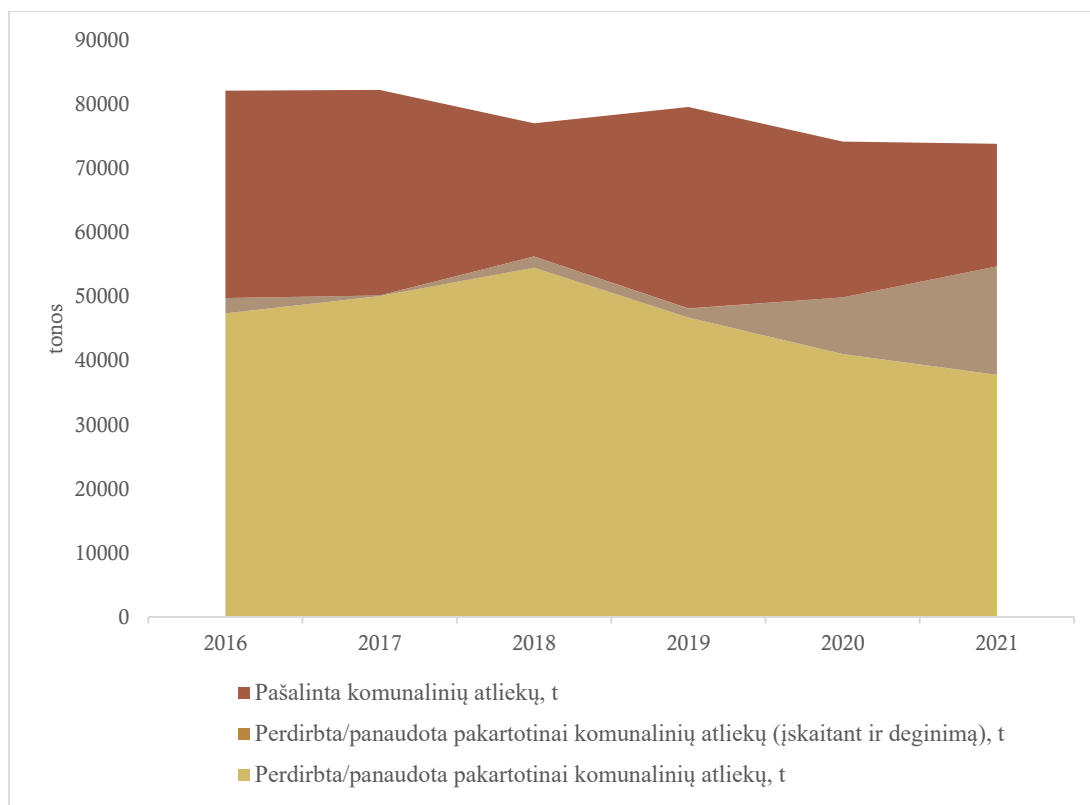
18 lentelė. Komunalinių atliekų susidarymas vienam gyventojui, t/metus

Savivaldybė	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Biržų r. sav.	0,28	0,28	0,26	0,27	0,26	0,25
Kupiškio r. sav.	0,25	0,25	0,28	0,29	0,27	0,29
Panevėžio m. sav.	0,47	0,55	0,52	0,48	0,45	0,44
Panevėžio r. sav.	0,18	0,16	0,24	0,32	0,27	0,25
Pasvalio r. sav.	0,24	0,25	0,28	0,32	0,29	0,26
Rokiškio r. sav.	0,25	0,27	0,27	0,34	0,32	0,31
Iš viso	0,33	0,35	0,36	0,38	0,35	0,34

Šaltinis: Konsultanto skaičiavimai

AAA ataskaitų duomenimis, Panevėžio regione iš vietinės rinkliavos mokėtojų (gyventojų ir juridinių asmenų) 2021 m. surinkta apie 74 tūkst. tonų atliekų. Iš jų apie 41 tūkst. tonų (55 proc.) buvo perdirbta ir kitaip panaudota, apie 24 tūkst. tonų (33 proc.) – pašalinta sąvartyne.

10 paveikslas. Komunalinių atliekų tvarkymas Panevėžio regione

Pagal LR Aplinkos ministro 2011 m. rugpjūčio 31 d. įsakymą Nr. D1-661 „Dėl regioniniuose nepavojingų atliekų sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ir komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, sąvartyno operatorius arba atitinkamai MBA, MA įrenginio operatorius pildo regioniniame nepavojingųjų atliekų sąvartyne šalinamų ir (arba) į MBA, MA įrenginius priimamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ataskaitą. Nuo 2016 metų Panevėžio regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne Dvarininkų k., Miežiškių sen. PRATC vykdė šalinamų arba į MBA/MA įrenginius priimamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo darbus – atliekų monitoringą. Tyrimų, atliktų 2020 m., rezultatai pateikti 19 lentelėje.

19 lentelė. Panevėžio regioniniame nepavojingųjų atliekų sąvartyne šalinamų arba į MBA/MA įrenginius priimamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo duomenys 2020 m., procentais

Eil. Nr.	Atskiros komunalinių atliekų rūšys	Biržų rajonas	Kupiškio rajonas	Panevėžio miestas	Panevėžio rajonas	Pasvalio rajonas	Rokiškio rajonas	Vidurkis
1	Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	2,00	3,28	1,53	1,33	2,03	3,67	2,78
2	Žaliosios atliekos	6,03	8,22	16,78	0,86	7,97	2,79	6,71
3	Medienos, įskaitant pakuotes, atliekos	0,55	1,46	0,34	1,12	0,86	1,39	0,89
4	Biologiškai skaidžios maisto ir virtuvės atliekos	29,44	33,01	36,56	31,89	32,72	34,37	32,99
5	Tekstilės atliekos	19,65	7,42	6,41	8,28	10,44	10,58	10,13

Eil. Nr.	Atskiros komunalinių atliekų rūšys	Biržų rajonas	Kupiškio rajonas	Panevėžio miestas	Panevėžio rajonas	Pasvalio rajonas	Rokiškio rajonas	Vidurkis
6	Kitos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos	5,08	7,18	4,74	5,24	5,56	4,50	5,25
7	Plastikų, įskaitant pakuotes, atliekos	5,39	5,89	4,15	8,79	6,05	7,38	6,30
8	PET pakuočių atliekos	0,28	0,50	0,42	0,30	0,37	0,14	0,33
9	Kombinuotų pakuočių atliekos	0,65	1,07	0,48	0,92	0,78	0,65	0,74
10	Metalų, įskaitant pakuotes, atliekos	1,51	1,40	0,90	1,54	1,34	1,24	1,40
11	Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	3,22	6,16	3,37	8,47	5,30	5,60	5,07
12	Inertinės atliekos (keramika, betonas, akmenys ir panašiai)	7,06	6,34	7,44	14,07	8,73	10,18	8,93
13	Kitos atsitiktinai į regioninį nepavojingųjų atliekų sąvartyną patekusios, į MBA, MA įrenginį priimtos nepavojingosios atliekos	1,79	0,72	2,06	4,20	2,19	1,08	2,20
14	Atsitiktinai į regioninį nepavojingųjų atliekų sąvartyną patekusios, į MBA, MA įrenginį priimtos elektros ir elektroninės įrangos atliekos	0,12	0,08	0,06	0,14	0,10	0,15	0,16
15	Atsitiktinai į regioninį nepavojingųjų atliekų sąvartyną patekusios, į MBA, MA įrenginį priimtos baterijų ir akumuliatorių atliekos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
16	Kitos atsitiktinai į regioninį nepavojingųjų atliekų sąvartyną patekusios, į MBA, MA įrenginį priimtos pavojingosios atliekos	0,07	0,58	0,00	0,00	0,16	0,00	0,11
17	Kitos komunalinės atliekos (pavyzdžiui, higienos atliekos, avalynė, guma)	17,20	16,72	14,76	12,88	15,39	16,31	16,00
18	Visos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos	62,74	60,56	66,36	48,71	59,59	57,30	58,74

Šaltinis: Panevėžio regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne šalinamų arba į MBA/MA įrenginius priimamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ataskaita, 2020

Panevėžio regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne šalinamų arba į MBA įrenginius priimamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo duomenys rodo, kad antrinės žaliavos sudarė apie 12 proc., o biologiškai skaidžios atliekos – apie 58 proc. mišrių komunalinių atliekų, tame tarpe maisto ir virtuvės atliekos sudaro apie 33 procentus.

20 lentelė. Tvarkomų MBA atliekų pagal frakcijas kiekiai 1 gyventojui kg/metus

Frakcija	kg/ gyventojui
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	10
Žaliosios atliekos	23
Medienos, įskaitant pakuotes, atliekos	3
Biologiškai skaidžios maisto ir virtuvės atliekos	115
Tekstilės atliekos	35
Kitos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos	18
Plastikų, įskaitant pakuotes, atliekos	22
PET pakuočių atliekos	1
Kombinuotų pakuočių atliekos	3
Metalu, įskaitant pakuotes, atliekos	5
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	18

Šaltinis Konsultanto skaičiavimai pagal AAA ir Statistikos departamento duomenis

Tačiau reikia atkreipti dėmesį, kad toks vertinimas nėra visai tikslus, nes nėra aiški šalinamų į sąvartynus sudėties tyrimų metodika (mėginių apimtys, tyrimo objektai: kaimo, miesto gyventojų proporcijos ir pan.), kuri neatitinka geros praktikos pavyzdžių, pvz. Methodology for the Analysis of Solid Waste (SWA-Tool) User Version, 2004, kuriuose rekomenduojamos žymiai didesnės tyrimų apimtys, rekomenduojama atsižvelgti į tiriamojo regiono/rajono infrastruktūrą ir panašiai.

2.4.1. Mišrios komunalinės atliekos

Visos Panevėžio regione surinktos mišrios komunalinės atliekos (MKA) yra transportuojamos į MBA įrenginius, esančius regioninio sąvartyno teritorijoje.

21 lentelė. Panevėžio MBA įrenginiuose tvarkomų MKA kiekiai, tonomis

Savivaldybės	Savivaldybėje susidaręs mišrių komunalinių atliekų kiekis, t				
	2016	2017	2018	2019	2020
Panevėžio miesto savivaldybė	17 933	22 214	24 120	23 462	21 989
Panevėžio rajono savivaldybė	4 222	3 294	6 920	6 967	6 858
Pasvalio rajono savivaldybė	4 547	4 626	5 068	5 558	5 516
Biržų rajono savivaldybė	3 842	3 745	4 046	4 006	3 794
Rokiškio rajono savivaldybė	6 321	6 433	5 869	5 883	5 668
Kupiškio rajono savivaldybė	3 127	3 818	4 352	4 028	3 690
Iš viso:	39 992	44 131	50 375	49 905	47 515

Šaltinis: PRATC

MBA įrenginiuose tvarkomi mišrių komunalinių atliekų kiekiai mažėja, kaip ir susidarantių komunalinių atliekų srautai, be to įtakos mažėjimui turi ir plečiamas atskiras surinkimas. Didžiąją dalį visų MBA įrenginiuose tvarkomų atliekų sudaro Panevėžio miesto MKA – 46 % visų atliekų, mažiausiai Kupiškio ir Biržų savivaldybių MKA – apie 8 %.

Pagrindinė MBA paskirtis – sumažinti regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne šalinamus atliekų kiekius, atskiriant antrines žaliavas (metalus, plastikus, popierių/kartoną), degiąsias atliekas ir biologiškai

skaidžią frakciją, kuri vėlesniu etapu apdorojama anaerobiniu būdu ir išskiriamos biodujos, kurios naudojamos elektros energijos ir šilumos gamybai. Po biologinio apdorojimo likęs techninis kompostas toliau naudojamas eksploatuojant sąvartyną.

22 lentelė. Panevėžio MBA įrenginiuose tvarkomų atliekų balansas pagal savivaldybes, 2020 m.

Savivaldybė	Savivaldybėje susidaręs MKA kiekis, t	BSA, t	AŽ, t	Rūšiavimo atliekos, t	Degios atliekos, t
Panevėžio miesto savivaldybė	21 989	12 284	678	4 976	4 084
Panevėžio rajono savivaldybė	6 857	3 831	211	1 552	1 273
Pasvalio rajono savivaldybė	5 516	308	170	1 248	1 024
Biržų rajono savivaldybė	3 794	211	117	85	704
Rokiškio rajono savivaldybė	5 667	3 166	174	1 282	1 052
Kupiškio rajono savivaldybė	3 689	2 061	113	835	68

Šaltinis: PRATC

46 % tvarkomų MBA įrenginiuose atliekų srauto sudaro biologiškai skaidžios atliekos, 15 % – degios atliekos, 21% – į sąvartyną šalinamos atliekos.

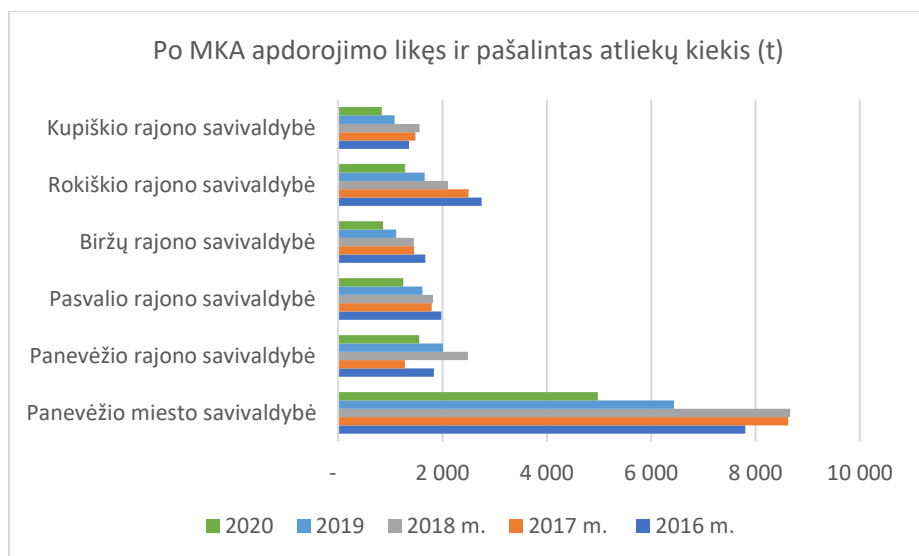
Iš 3% MBA įrenginiuose atrenkamų antrinių žaliavų didžiąją dalį sudaro plastikinės pakuotės. Atrūšiuojama biologiškai skaidi frakcija naudojama uždaruose tuneliuose biodujų išgavimui bei elektros energijos gamybai, o gaunamas techninis kompostas naudojamas sąvartyno perdengimams.

23 lentelė. MBA įrenginiuose apdorotų atliekų balansas

Metai	Gauta MKA, t	Popieriaus ir kartono pakuotės, t	Plastikinės pakuotės, t	Kitos atliekos (šalinimui į sąvartyną), t	Biologiškai skaidi frakcija, t	Biodujų, m ³	Elektros energijos, KW/h	Techninis kompostas, t
2019	49 905	104	447	17 885	28 338	964 140	1 743 747	23 124
2020	47 515	13	256	10 754	27 309	643 981	1 046 096	20 648

Šaltinis: PRATC

Šalinamų sąvartyne po apdorojimo likusių atliekų kiekiai yra mažėjantys, ir nuo 2016 metų šis kiekis sumažėjo beveik 40 % – nuo 17 399 tonų 2016 metais iki 10 754 tonų 2020 metais.

11 paveikslas. Šalinamų po MBA apdorojimo atliekų kiekiai 2016 - 2020 metais pagal savivaldybes

Į Panevėžio regioninį sąvartyną be likusių po rūšiavimo atliekų, taip pat yra šalinamos bei tvarkomos ir kitos regione susidariusios netinkamos perdirbti atliekos, didžiąją dalį tokių atliekų sudaro statybos ir griovimo atliekos, kurios naudojamos sąvartyno kelių įrengimui, bei kitos netinkamos perdirbti atliekos.

24 lentelė. Atliekų šalinimas sąvartyne, tonomis

Atliekų pavadinimas	Gauta atliekų per metus, t			
	2018	2019	2020	2021
Statybos ir griovimo atliekos, betonas, plytos ir kt. mišiniai	13 830	16 719	16 946	17 815
Biologiškai skaidžios (kompostavimo aikštelė)	3 894	4 507	5 051	5 740
Statybinės atliekos turinčios asbesto (atskira sąvartyno sekcija)	2 368	2 542	3 697	3 276
Kitos mechaninio atliekų apdorojimo atliekos	24 224	39 161	16 593	27 588
Kitos atliekos	15 093	17 265	19 044	19 175
Iš viso:	55 517	75 688	61 331	73 594

Šaltinis: PRATC

2.4.2. Antrinių žaliavų, įskaitant pakuočių atliekas, tvarkymas

Valstybiniame atliekų tvarkymo plane nustatytas rodiklis iki 2020 metų pasiekti, kad būtų perdirbama ar kitaip panaudojama ne mažiau kaip 65 procentai komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį) bei užtikrinti kad iki 2020 metų mažiausiai 50 procentų (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiama naudoti pakartotinai ir perdirbti.

Panevėžio regiono savivaldybėse AAA duomenimis atskiru surinkimu per metus surenkama apie 6-7 tūkstančius tonų antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų arba apie 28 kg vienam gyventojui. Daugiausiai antrinių žaliavų ir pakuočių surenkama rūšiuojamojo surinkimo (stiklo, popieriaus ir plastmasės)

konteineriais ir apvažiavimo būdu bei perduodamos jų perdirbėjams. Lyginant su ankstesniais metais matoma aiški antrinių žaliavų surinkimo didėjimo tendencija, nuo 2018 metų antrinių žaliavų surinkimas padidėjo nuo 3 tūkst. tonų iki 6 tūkst. tonų 2021 metais, tai yra dvigubai.

25 lentelė. Panevėžio regione komunalinių atliekų sraute surinkti antrinių žaliavų kiekiai, t

Savivaldybė	2018	2019	2020	2021	Vienam gyventojui 2020, kg
Biržų r. sav.					
popierius ir kartonas, popieriaus ir kartono pakuotės	115	86	161	173	6,64
stiklas, stiklo pakuotės	183	259	329	361	13,58
plastikai, plastiko pakuotė	162	4	77	83	3,19
metalai	1	0			-
Iš viso:	460	349	566	617	23,41
Kupiškio r. sav.					
popierius ir kartonas, popieriaus ir kartono pakuotės	27	47	51	52	2,81
stiklas, stiklo pakuotės	66	164	197	213	10,87
plastikai, plastiko pakuotė	31	86	48	52	2,67
metalai	1	0	1	2	0,06
Iš viso:	124	297	297	319	16,40
Panevėžio m. sav.					
popierius ir kartonas, popieriaus ir kartono pakuotės	1 927	1 693	1 579	1 693	18,39
stiklas, stiklo pakuotės	640	633	835	902	9,72
plastikai, plastiko pakuotė			538	576	6,26
metalai			23	18	0,26
Iš viso:	2 567	2 326	2 974	3 189	34,63
Panevėžio r. sav.					
popierius ir kartonas, popieriaus ir kartono pakuotės	82	57	138	122	3,98
stiklas, stiklo pakuotės		533	415	372	11,97
plastikai, plastiko pakuotė		8	164	158	4,73
metalai		2	4	3	0,10
Iš viso:	82	601	720	655	20,79
Pasvalio r. sav.					
popierius ir kartonas, popieriaus ir kartono pakuotės	74	53	99	130	4,22
stiklas, stiklo pakuotės	7	193	148	229	6,30
plastikai, plastiko pakuotė	193	3	178	143	7,58
metalai	4	4	6	3	0,25
Iš viso:	278	253	431	505	18,35
Rokiškio r. sav.					
popierius ir kartonas, popieriaus ir kartono pakuotės	101	96	135	151	5,15
stiklas, stiklo pakuotės		292	620	637	23,70

Savivaldybė	2018	2019	2020	2021	Vienam gyventojui 2020, kg
plastikai, plastiko pakuotė		5	218	82	8,35
metalai		0	34		1,31
Iš viso:	101	393	1 007	870	38,50
Bendroji suma					
popierius ir kartonas, popieriaus ir kartono pakuotės	2 325	2 032	2 162	2 322	10,18
stiklas, stiklo pakuotės	896	2 073	2 543	2 714	11,97
plastikai, plastiko pakuotė	386	106	1 223	1 095	5,76
metalai	5	7	67	25	0,32
Iš viso regione:	3 612	4 219	5 996	6 156	28,22

Šaltinis Savivaldybės

Daugiausia antrinių žaliavų ir pakuotės surenkama Panevėžio mieste, tačiau pagal vienam gyventojui tenkantį surenkamų atliekų kiekį – daugiausia surenkama Rokiškio rajone – apie 38 kg/gyventojui per metus, mažiausiai – Kupiškio rajone (apie 16 kg/gyventojui per metus). Daugiausia yra surenkama stiklo ir stiklo pakuotės - apie 42% visų atskirai surenkamų antrinių žaliavų bei popieriaus ir popierinės pakuotės – apie 36%, plastikas ir plastiko pakuotė sudaro tik apie 20%.

12 paveikslas. Panevėžio regione surinktų antrinių žaliavų sudėtis, tonomis

Didelių gabaritų atliekos, naudotų padangų, statybos ir griovimo, tekstilės, elektros ir elektroninės įrangos atliekos, pavojingos atliekos ir pan. Panevėžio regione surenkamos didelių gabaritų surinkimo aikštelėse (toliau – DGASA) ir apvažiuojant atliekų turėtojus. Panevėžio regione įrengta 10 DGASA, į kurias gyventojai be papildomo mokesčio gali pristatyti šias atliekas. DGASA surinktos atliekos (2021 metais buvo surinkta apie 8 968 tonų per metus) laikinai saugomos iki jų perdavimo šias atliekas tvarkančioms įmonėms. Lyginant su 2014 m., didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse surenkamas atliekų kiekis regione išaugo beveik dvigubai.

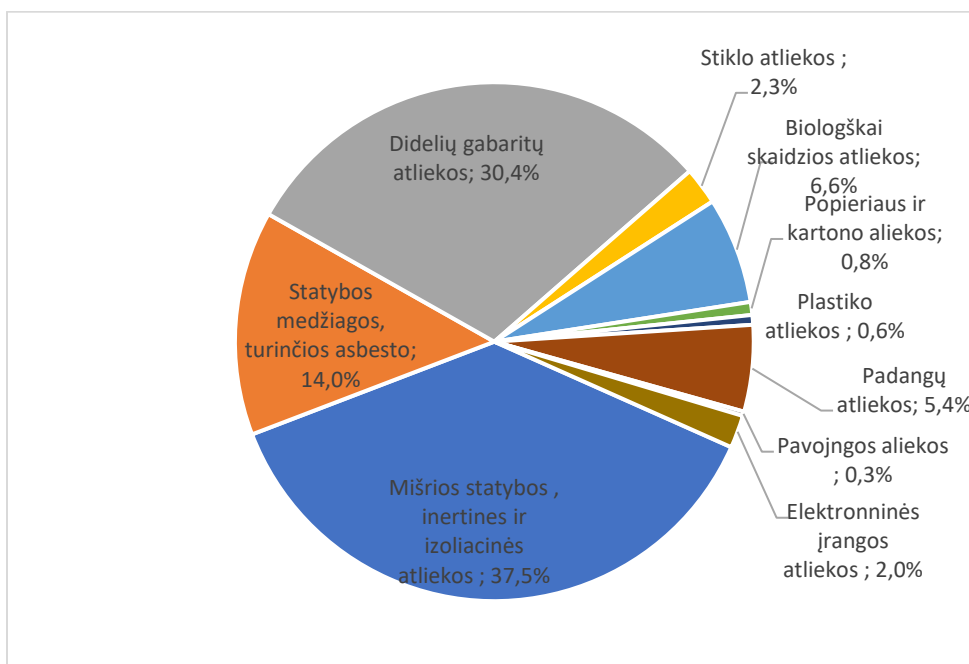

26 lentelė. DGASA surenkami atliekų kiekai, tonomis

Savivaldybė	2018	2019	2020	2021
Biržų r. sav.	1 636	1 724	726	624
Kupiškio r. sav.	317	450	179	213
Panevėžio m. sav.	3841	5855	3 937	5 894
Panevėžio r. sav.	1046	2 136	873	991
Pasvalio r. sav.	655	675	340	360
Rokiškio r. sav.	1286	1 640	922	887
Bendroji suma	8781	12480	6 976	8 969

Šaltinis: Regionų savivaldybės

Didžiąją dalį DGASA surinktų atliekų 2020 m. sudarė statybinės atliekos (41 proc.) bei kitos atliekos (36 proc.). Mažiausiai didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse surinkta EEĮ atliekų, šių atliekų kiekis siekė 1 proc.

13 paveikslas. Surenkamų DGASA atliekų sudėtis, proc.

Panevėžio regione 2020 m. sutvarkyta 317 tonų bešeimininkių komunalinių atliekų, daugiausiai iš jų sutvarkyta Pasvalio rajone bei Panevėžio m. savivaldybėje. Dėl plečiamų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų, tokių bešeimininkių atliekų kiekiai kiekvienais metais mažėja.

27 lentelė. Sutvarkytų bešeimininkių, nelegaliai pašalintų komunalinių atliekų kiekis, tonomis

Savivaldybė	2018	2019	2020	2021
Biržų r. sav.				
Susidarė bešeimininkių atliekų, t	57	50	12	6
Skirta lėšų, Eur	8 004	6 302	1 416	743
Kupiškio r. sav.				
Susidarė bešeimininkių atliekų, t	15	24	22	34

Savivaldybė	2018	2019	2020	2021
Skirta lėšų, Eur	2 378	3 179	1 225	1 913
Panevėžio m. sav.				
Susidarė šeimininkų atliekų, t	498	565	59	170
Skirta lėšų, Eur	28 636	30 498	6 238	19 311
Panevėžio r. sav.				
Susidarė šeimininkų atliekų, t	210	126	54	25
Skirta lėšų, Eur	16 000	20 819	53 296	2 756
Pasvalio r. sav.				
Susidarė šeimininkų atliekų, t	230	66	162	55
Skirta lėšų, Eur	14 130	6 307	23 623	4 472
Rokiškio r. sav.				
Susidarė šeimininkų atliekų, t	139	104	8	8
Skirta lėšų, Eur	15 927	10 098	949	1 110
Viso regione susidarė šeimininkų atliekų, t	1149	935	317	298
Viso regione skirta lėšų, Eur	85 075	77 203	86 747	30 305

Šaltinis Savivaldybės

2.4.3. Biologiškai skaidžių (žaliųjų atliekų, maisto atliekų) tvarkymas

Valstybiniame atliekų tvarkymo plane nustatyta, kad iki 2020 metų šalinamos sąvartyne biologiškai skaidžios atliekos sudarytų ne daugiau kaip 35 procentus 2000 metais susidariusių komunalinių biologiškai skaidžių atliekų. Vadovaujantis Valstybinio atliekų tvarkymo plano 2014 – 2020 metams reikalavimais, siekiant didinti perdirbamų atliekų kiekius bei mažinant biologiškai skaidžių atliekų šalinimą sąvartyne, savivaldybės privalo taip planuoti ir organizuoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, kad regioniniuose ir savivaldybių atliekų tvarkymo planuose būtų numatytos ir vykdomos biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros ir rūšiuojamojo atliekų surinkimo užduotys.

Panevėžio regione susidarančios ir kompostuoti tinkamos biologiškai skaidžios atliekos (medžių šakos, šaknys, lapai, žolės ir kitos kompostui tinkamos sodo ir daržo atliekos) priimamos į regione veikiančias 6 žaliųjų atliekų kompostavimo aikšteles (toliau – ŽAKA) ar surenkamos kitais būdais. Biologiškai skaidžios atliekos priimamos iš gyventojų, įmonių ir organizacijų (taip pat ir aplinkos tvarkytojų, žemės ūkio bendrovių, seniūnijų ir kitų tokių atliekų turėtojų). Per metus Panevėžio regione kompostavimo aikštelėse vidutiniškai sutvarkoma 6 000 – 7 000 tonų žaliųjų atliekų.

Iš aikštelėse surinktų žaliųjų atliekų gaminamas kompostas parduodamas vietoje, taip 2020 m. Panevėžio regiono ŽAKA buvo parduota daugiau kaip 2,5 tūkstančiai tonų pagaminto komposto.

28 lentelė. Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėje surinktų žaliųjų atliekų kiekiai, tonomis

	Biržų r. ŽAKA	Garuckų ŽAKA Panevėžio r.	Levaniškio ŽAKA Pasvalio r.	Ruzgų ŽAKA Rokiškio r.	Didžiagrašių ŽAKA Kupiškio r.	Dvarininkų ŽAKA Panevėžio r.	Iš viso Panevėžio regione
2018	273,79	95,10	102,84	75,20	26,74	3 894,35	4 468,02
2019	294,60	383,10	39,76	94,80	71,50	4 507,31	5 391,07
2020	242,44	208,60	103,30	105,40	69,80	5 047,98	5 777,52
2021	148,45	170,00	280,16	74,50	115,09	5 747,83	6 536,03

Šaltinis PRATC

Siekiant sumažinti biologiškai skaidžių atliekų patekimą į sąvartyną, Panevėžio regiono gyventojams 2015 – 2016 metais buvo išdalinta 6300 vnt. 0,72 m³ talpos ir 1825 vnt. 0,9 m³ talpos individualaus kompostavimo konteinerių. Atsižvelgiant į poreikį vėlesniais metais individualių valdų savininkams

papildomai išdalinta apie 11500 vnt. biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo priemonių (konteinerių). Vertinant įvairių tyrimų rezultatus bei analizes, daroma prielaida, kad naudojant namudinio kompostavimo dėžes, individualiame namų ūkyje galima sutvarkyti (sukompostuoti) apie 150 kg biologiškai skaidžių atliekų, įskaitant apie 30 - 40 kg maisto ir virtuvės atliekų. Tokiu būdu Panevėžio regione per metus sukompostuojama apie 3 tūkstančius tonų biologiškai skaidžių atliekų.

29 lentelė. Kompostavimo dėžių skaičius ir prognozinis sukompostuojamų atliekų kiekis Panevėžio regione

Rajonas	Esamas kompostavimo dėžių kiekis, vnt.	Prognozinis kompostuojamų atliekų kiekis, t/metus
Panevėžio rajonas	6 052	908
Panevėžio miestas	3 574	536
Pasvalio rajonas	3 052	458
Kupiškio rajonas	2 617	393
Rokiškio rajonas	2 385	358
Biržų rajonas	1 970	296
Iš viso:	19 650	2 948

Šaltinis Savivaldybių duomenys ir Konsultanto skaičiavimai

2019 m. Panevėžio regione pradėta kurti maisto ir virtuvės atliekų rūšiuojamojo surinkimo sistema, bei šiuo metu pastatyti Panevėžio rajone – 10 vnt. 0,7 m³ talpos, Pasvalio rajone – 10 vnt. 0,7 m³ talpos, Rokiškyje – 17 vnt. 0,7 m³ talpos, Biržuose – 19 vnt. 0,7 m³ talpos, Kupiškyje – 12 vnt. 1,1 m³ talpos konteinerių pas gyventojus susidarančioms maisto ir virtuvės atliekoms surinkti. Šiais konteineriais surenkamos augalinės kilmės maisto ir virtuvės atliekos šiuo metu vežamos į Dvarininkų ŽAKA (esanti regioninio sąvartyno teritorijoje) ir joje kompostuojamos, o Kupiškyje surinktos MVA tvarkomos UAB „Rokvesta“ įrenginiuose (Rokiškio rajone). Panevėžio mieste yra nupirkti 191 vnt. 1,1 m³ talpos konteineriai, iš kurių šiuo metu naudojami tik 10.

30 lentelė. MVA surinkimui naudojamų konteinerių kiekis

Konteineriai	Panevėžio miestas	Panevėžio rajono savivaldybė	Pasvalio rajono savivaldybė	Rokiškio rajono savivaldybė	Biržų rajono savivaldybė	Kupiškio rajono savivaldybė
Maisto atliekų surinkimo konteinerių skaičius (vnt.)	191	10	10	17	19	12
Tūris (m ³)	1,1	0,7	0,7	0,7	0,7	1,1
Surinkimo dažnumas (kartai/metus)	25	36	36	36	36	52
Sukurtas pajėgumas t/metus	4044	194	194	330	369	549

Šaltinis Konsultanto vertinimas pagal PRATC pateiktą informaciją

Vertinant surenkamų / kompostuojamų namų ūkiuose žaliųjų atliekų kiekius, o taip pat planuojamą diegti MVA surinkimo sistemą galima teigti, kad kiekvienais metais tvarkomų biologiškai skaidžių atliekų kiekis palengva didėja ir 2020 metais sudarė apie 10 tūkst. tonų arba apie 80 kg vienam gyventojui, o pilnai įdiegus MVA surinkimą tokių atliekų tvarkomas kiekis siektų 10-12 tūkstančių tonų per metus.

2.5. Visuomenės švietimas ir informavimas

Visuomenės švietimas užima svarbią vietą komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje – padeda skatinti visuomenės tinkamą dalyvavimą atliekų tvarkymo sistemoje. Nuolatos šviečiant visuomenę keliamas jos aplinkosauginio sąmoningumo lygis, visuomenė supažindinama su komunalinių atliekų tvarkymo

ypatumais, informuojama apie egzistuojančią tvarką bei infrastruktūrą. Pagrindiniai visuomenės švietimo ir informavimo tikslai:

- Visuomenės informavimas, siekiant supažindinti su esama sistema, būsima sistema, jos pakitimais;
- Visuomenės informavimas ir švietimas, siekiant pakeisti požiūrį ir elgseną;
- Visuomenės informavimas ir švietimas siekiant, išugdyti visuomenę, kuri išmano ir sugeba spręsti aplinkosaugines problemas.

Informavimo komunalinių atliekų tvarkymo klausimais kryptys privalo būti suderintos su atliekų tvarkymo sistemos plėtra bei vykstančiais, įgyvendinamais projektais. Šiuo metu Panevėžio regione pagrindinę visuomenės švietimo ir informavimo funkciją atlieka PRATC, savivaldybės, gamintojus ir importuotojus atstovaujanti organizacijos bei atliekas surenkančios įmonės.

2018 metais, įgyvendinant projektą „Panevėžio regiono komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“ pasirašyta paslaugų teikimo sutartis su UAB „BVRG“ dėl visuomenės informavimo Panevėžio m. Pasvalio r. ir Biržų r. savivaldybėse atliekų prevencijos ir tvarkymo klausimais. Taip pat vykdoma sutartis su MB „Skaitmeniniai produktų sprendimai“ dėl visuomenės Panevėžio m., Panevėžio r., Pasvalio r., Kupiškio r., Rokiškio r. ir Biržų r. savivaldybėse informavimo atliekų prevencijos ir tvarkymo klausimais paslaugų teikimo.

Įgyvendinant projektą „Maisto/ virtuvės atliekų apdorojimo pajėgumų sukūrimas Panevėžio regione“ vykdoma šio projekto viešinimo veikla (MB „Skaitmeniniai produktų sprendimai“) visose panevėžio regiono savivaldybėse.

2.6. Panevėžio regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos esamos situacijos apibendrinimas, stiprybių, silpnybių, grėsmių ir galimybių analizė

Panevėžio komunalinių atliekų tvarkymo regionas apima Panevėžio miesto, Panevėžio rajono, Biržų rajono, Kupiškio rajono, Pasvalio rajono, Rokiškio rajono savivaldybių teritorijas, kuriose 2021 m. pradžioje gyveno 207,817 tūkst. gyventojų arba 17 proc. mažiau nei 2013 m. (242,34 tūkst. gyventojų). Didžiausią Panevėžio regiono gyventojų dalį sudarė Panevėžio m. savivaldybės gyventojai – 40 proc., Panevėžio r. gyventojai sudarė 16 proc., Rokiškio r. – 12 proc., Pasvalio r. – 11 proc., Biržų r. – 11 proc., Kupiškio r. – 9 proc.

Panevėžio regione 2020 m. susidarė virš 74 tūkst. tonų komunalinių atliekų. Lyginant su 2014 m. šių atliekų kiekis sumažėjo daugiau kaip 20 tūkst. tonų/metus. Didžiausią dalį sudaro mišrios komunalinės atliekos, tačiau kai kurių savivaldybių apskaitoje į šį kiekį įtraukiamos kitos atliekos, kurios neturėtų būti priskiriamos komunalinėms atliekoms. Reikia pažymėti, kad į šį kiekį nėra įtrauktos namų ūkiuose sutvarkomos atliekos (žaliųjų atliekų kompostavimas ir panašiai), atskirai ne per savivaldybių sistemas surenkamos antrinės žaliavos bei pakuotės atliekos, elektros ir elektroninės įrangos bei kitos komunalinės atliekos.

Didžioji dalis komunalinių atliekų susidaro Panevėžio miesto savivaldybėje – beveik 54 % visų komunalinių atliekų, mažiausiai – 7 % Kupiškio rajono savivaldybėje. Reikia atkreipti dėmesį kad komunalinių atliekų susidarymas per pastaruosius šešerius metus sumažėjo beveik 10 tūkstančių tonų, nuo 82 tūkstančių tonų 2016 metais iki 73 tūkstančių tonų 2021 metais. Ši tendencija susijusi ne tik su gyventojų skaičiaus mažėjimu, tačiau ir su nedidėjančiu /nežymiai kintančiu komunalinių atliekų susidarymo kiekiu vienam gyventojui, kuris per pastaruosius metus praktiškai nesikeitė.

AAA duomenimis, Panevėžio regiono savivaldybėse atskirai surenkama apie 6 – 7 tūkstančiai t per metus antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų arba apie 28 kg vienam gyventojui. Daugiausiai antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų surenkama rūšiuojamojo surinkimo (stiklo, popieriaus ir plastmasės) kontaineriais ir apvažiavimo būdu bei perduodama jų perdirbėjams. Lyginant su ankstesniais metais matoma aiški antrinių žaliavų surinkimo didėjimo tendencija, nuo 2018 metų antrinių žaliavų surinkimas padidėjo nuo 3 tūkst. tonų iki 6 tūkst. tonų 2021 metais, tai yra dvigubai.

Daugiausia antrinių žaliavų ir pakuotės surenkama Panevėžio mieste, tačiau pagal vienam gyventojui tenkantį surenkamų atliekų kiekį – daugiausia surenkama Rokiškio rajone – apie 38 kg/gyventojui per metus, mažiausiai – Kupiškio rajone (apie 16 kg/gyventojui per metus). Daugiausia yra surenkama stiklo ir stiklo pakuotės – apie 42% visų atskirai surenkamų antrinių žaliavų bei popieriaus ir popierinės pakuotės – apie 36%, plastikas ir plastiko pakuotė sudaro tik apie 20%.

Vertinant surenkamų / kompostuojamų namų ūkiuose žaliųjų atliekų kiekius, o taip pat planuojamą diegti MVA surinkimo sistemą, galima teigti, kad kiekvienais metais tvarkomų biologiškai skaidžių atliekų kiekis palengva didėja ir 2020 metais sudarė apie 10 tūkst. tonų arba apie 80 kg vienam gyventojui, o pilnai įdiegus MVA surinkimą tokių atliekų tvarkomas kiekis siektų 17 – 18 tūkst. tonų per metus.

AAA ataskaitų duomenimis, Panevėžio regione iš vietinės rinkliavos mokėtojų (gyventojų ir juridinių asmenų) 2020 m. surinkta apie 74 tūkst. tonų atliekų. Iš jų apie 41 tūkst. tonų (55 proc.) buvo perdirbta ir kitaip panaudota, apie 24 tūkst. tonų (33 proc.) – pašalinta sąvartyne.

Biržų r. savivaldybės AAA ataskaitų duomenimis, savivaldybės teritorijoje iš vietinės rinkliavos mokėtojų (gyventojų ir juridinių asmenų) 2021 m. surinkta apie 6 tūkst. tonų atliekų. Iš jų apie 3 tūkst. tonų (55 proc.) buvo perdirbta ir kitaip panaudota, apie 1 tūkst. tonų (18 proc.) – pašalinta.

Kupiškio rajono savivaldybės AAA ataskaitų duomenimis, savivaldybės teritorijoje iš vietinės rinkliavos mokėtojų (gyventojų ir juridinių asmenų) 2021 m. surinkta apie 5,0 tūkst. tonų atliekų. Iš jų apie 2,6 tūkst. tonų (52 proc.) buvo perdirbta ir kitaip panaudota, apie 1,2 tūkst. tonų (25 proc.) – pašalinta sąvartyne.

Panevėžio miesto savivaldybės AAA ataskaitų duomenimis, savivaldybės teritorijoje iš vietinės rinkliavos mokėtojų (gyventojų ir juridinių asmenų) 2021 m. surinkta apie 39,6 tūkst. tonų atliekų. Iš jų apie 20 tūkst. tonų (52 proc.) buvo perdirbta ir kitaip panaudota, apie 11 tūkst. tonų (27 proc.) – pašalinta sąvartyne.

Panevėžio rajono savivaldybės AAA ataskaitų duomenimis, savivaldybės teritorijoje iš vietinės rinkliavos mokėtojų (gyventojų ir juridinių asmenų) 2021 m. surinkta apie 9 tūkst. tonų atliekų. Iš jų apie 4 tūkst. tonų (44 proc.) buvo perdirbta ir kitaip panaudota, apie 2, 6 tūkst. tonų (28 proc.) – pašalinta sąvartyne.

Pasvalio rajono savivaldybės AAA ataskaitų duomenimis, savivaldybės teritorijoje iš vietinės rinkliavos mokėtojų (gyventojų ir juridinių asmenų) 2021 m. surinkta apie 5,8 tūkst. tonų atliekų. Iš jų apie 2,8 tūkst. tonų (48 proc.) buvo perdirbta ir kitaip panaudota, apie 1,4 tūkst. tonų (25 proc.) – pašalinta sąvartyne.

Rokiškio rajono savivaldybės AAA ataskaitų duomenimis, savivaldybės teritorijoje iš vietinės rinkliavos mokėtojų (gyventojų ir juridinių asmenų) 2021 m. surinkta apie 8,4 tūkst. tonų atliekų. Iš jų apie 4,3 tūkst. tonų (51 proc.) buvo perdirbta ir kitaip panaudota, apie 1,7 tūkst. tonų (20 proc.) – pašalinta sąvartyne.

Remiantis atlikta Panevėžio regiono ir jo savivaldybių atliekų tvarkymo sistemos analize, žemiau pateiktas Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014 – 2020 m. plane nustatytų užduočių įgyvendinimo regione vertinimas.

31 lentelė. Valstybinio atliekų tvarkymo 2014 – 2020 m. plano įgyvendinimas Panevėžio regione

Valstybinio atliekų tvarkymo 2014 – 2020 m. plano užduotys	Kiekybinė užduotis Panevėžio regionui	Rezultatas
<p>Iki 2016 metų užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 55 procentų regiono teritorijoje susidariusių komunalinių atliekų per metus, o kitos susidariusios komunalinės atliekos turi būti perdirbtos ir kitaip panaudotos;</p> <p>Iki 2020 metų užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 35 procentų Panevėžio regiono teritorijoje susidariusių komunalinių atliekų per metus, o kitos susidariusios komunalinės atliekos turi būti perdirbtos ir kitaip panaudotos.</p>	<p>Iki 2016 metų užtikrinti, kad šalinimų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 52 087 tonų;</p> <p>Iki 2020 metų užtikrinti, kad šalinimų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 32 812 tonų;</p>	<p>Igyvendinta. 2020 metais šalinimų komunalinių atliekų kiekis sudarė 24 309 tonų;</p>
<p>Užtikrinti, kad sąvartnyuose šalinamos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos, neviršytų VSATP numatytų užduočių (žr. 3 stulpelį).</p>	<p>Nuo 2014 iki 2015 metais ne daugiau kaip 31402 t/metus; Nuo 2016 iki 2017 metais ne daugiau kaip 28260 t/metus;</p> <p>Nuo 2018 iki 2019 metais ne daugiau kaip 25120 t/ metus; Nuo 2020 metų ne daugiau kaip 21980 t/ metus;</p>	<p>Igyvendinta. Pradėjus 2015 metais eksploatuoti regioninius MBA įrenginius, visos biologiškai skaidžios atliekos yra sutvarkomos ir nešalinamos regioniniame sąvartyne;</p>
<p>Užtikrinti, kad iki 2020 metų mažiausiai 50 proc. (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiamos naudoti pakartotinai ir perdirbti;</p>	<p>Paruošti pakartotiniam naudojimui ar perdirbti ne mažiau kaip 12086 tonų antrinių žaliavų</p>	<p>Neįgyvendinta Paruošta pakartotiniam naudojimui ar perdirbti komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų 6 156 tonų</p>
<p>Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros ir atskiro surinkimo sistemos plėtros užduotys</p>		
<p>Iki 2015 metų įdiegti žaliųjų atliekų susidarymo vietoje tvarkymo infrastruktūrą, pateikiant gyventojams kompostavimo dėžes arba taikant skatinimo priemones, gyventojams įsirengiant individualaus kompostavimo priemones savo lėšomis; nesant galimybės kompostuoti</p>	<p>Iki 2015 pateikti trūkstamas kompostavimo dėžes individualių namų gyventojams arba paskatinti gyventojus kompostuoti savos gamybos kompostavimo įrenginiuose.</p>	<p>Igyvendinta Regiono išdalinta apie 20 tūkstančių vienetų kompostavimo dėžių Atskiras maisto surinkimas Panevėžio regiono savivaldybėse padėtas diegti 2019 metais</p>

<p>individualiai, gyventojams sudaryti galimybes pristatyti žaliąsias atliekas į centralizuoto jų surinkimo ar tvarkymo aikšteles (didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles ar žaliųjų atliekų kompostavimo aikšteles);</p> <p>Iki 2016 metų įrengti mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius, kuriuose būtų atskiriama ir apdorojama arba perduodama tolimesniam apdorojimui biologiškai skaidi atliekų dalis;</p> <p>Iki 2019 metų įdiegti atskiro maisto/ virtuvės atliekų surinkimo sistemą ir įrengti pakankamus pajėgumus atskirai surinktų maisto/ virtuvės atliekų apdorojimui.</p>	<p>Iki 2019 metų įdiegti atskirą maisto atliekų surinkimo sistemą</p>	<p>Nesukurta. Planuojama tokius įrenginius įrengti 2023 metais Panevėžio regioninio sąvartyno teritorijoje.</p>
<p>Atskiro atliekų surinkimo sistemos plėtros užduotys</p>		
<p>Iki 2015 metų sausio 1 d. turėti parengtas ir patvirtintas konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktų reikalavimams antrinių žaliavų surinkimui, jas atnaujinti;</p> <p>Užtikrinti, kad būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti (rajonų savivaldybėse ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 800 gyventojų, Panevėžio mieste 600 gyventojų);</p> <p>Iki 2016 metų užtikrinti, kad visų miestų gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose vidutinis atstumas iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių būtų ne daugiau 150 metrų;</p> <p>Iki 2018 metų užtikrinti, kad visų miestų gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose vidutinis atstumas iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių būtų ne daugiau 100 metrų;</p> <p>Savivaldybių gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę prie</p>	<p>Iki 2015 metų sausio 1 d. parengti schemas Panevėžio r. sav. ir atnaujinti bei papildyti parengtas antrinių žaliavų konteinerių išdėstymo schema likusiose savivaldybėse</p> <p>Iki 2016 metais įrengti trūkstamas antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikšteles sodų ir garažų bendrijose, pastatyti specialius konteinerius, skirtus antrinėms žaliavoms surinkti viešosiose vietose, kuriose dėl dažno gyventojų lankymosi ir aptarnavimo specifikos susidaro daug antrinių žaliavų</p>	<p>Įgyvendinta. Visos Panevėžio regiono savivaldybės tokias schemas yra patvirtinusios, schemas atnaujinamos pagal poreikį.</p> <p>Regiono savivaldybių duomenimis šiuo metu Panevėžio regione įrengta virš 712 antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių (arba vidutiniškai viena aikštelė 171 gyventojui), tačiau sodo bei garažų bendrijose regione trūksta dar 70 tokių aikštelių. Labiausiai tokių aikštelių trūksta Panevėžio rajono savivaldybėje</p>

<p>pagrindinio išvažiavimo iš tokio kvartalo ar bendrijos teritorijos arba įvažiavimo į juos;</p> <p>Pastatyti specialius konteinerius, skirtus antrinėms žaliavoms surinkti viešosiose vietose, kuriose dėl dažno gyventojų lankymosi ir aptarnavimo specifikos susidaro daug antrinių žaliavų, taip pat laikinuosius specialius konteinerius viešųjų renginių metu;</p> <p>Jeigu nėra techninių galimybių pastatyti specialių konteinerių arba jų naudojimas ekonomiškai netikslingas, taikyti kitas priemones ir būdus (pvz., antrinių žaliavų surinkimas specialiais maišais, antrinių žaliavų turėtojų apvažiavimas ar kita).</p>		
<p>Užtikrinti, kad didžiųjų miestų savivaldybėse (Alytaus, Klaipėdos, Kauno, Marijampolės, Panevėžio, Šiaulių, Vilniaus) būtų eksploatuojama ne mažiau kaip po viena didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę 100000 gyventojų, tačiau ne mažiau kaip viena tokia aikštelė savivaldybės teritorijoje;</p>	<p>Užduotis įgyvendinta</p>	<p>Užduotis įgyvendinta Panevėžio regione yra 10 DGASA, kai kurias aikštelės planuojama plėsti bei statyti naujas DGASA</p>
<p>Ne mažiau kaip 2 kartus per metus užtikrinti didelių gabaritų atliekų surinkimą apvažiavimo būdu. Savivaldybės turi užtikrinti buitėje susidarančių pavojingųjų atliekų (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas) atskirą surinkimą, ir kad jų organizuojamose atliekų tvarkymo sistemose nebūtų atsisakoma iš gyventojų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekas;</p> <p>Savivaldybės turi užtikrinti pavojingųjų atliekų surinkimą apvažiavimo būdu ne rečiau kaip du kartus per metus.</p> <p>Savivaldybės, sudarydamos sutartis su gamintojais ir importuotojais, jų įsteigtomis organizacijomis dėl komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančių atliekų tvarkymo sistemų, turi siekti, kad tie pavojingųjų atliekų srautai, kurių surinkimas techniškai galimas, būtų surenkami tiesiogiai iš gyventojų, įrengiant specialius</p>	<p>Esant galimybei sutartyse su atliekų tvarkytojais nustatyti prievolę dėl didelių gabaritų, pavojingųjų atliekų surinkimo (2 kartus/metus) apvažiavimo būdu.</p> <p>Esant galimybei sutartyse su gamintojų ir importuotojų organizacijomis nustatyti prievolę dėl pavojingųjų atliekų surinkimo konteinerinių aikštelių įrengimo.</p>	<p>Iš dalies įgyvendinta (pavojingųjų atliekų surinkimo aikštelės nėra įrengtos).</p>

konteinerius gyvenamuose namuose arba komunalinių atliekų surinkimo konteinerių aikštelėse.		
Numatyti atskirą tekstilės atliekų surinkimą.	Iki 2015 metų sausio 1 d. atnaujintoje antrinių žaliavų konteinerių išdėstymo schemoje numatyti šių atliekų surinkimo konteinerių skaičių ir plėtrą	Iš dalies įgyvendinta. Tekstilės atliekų surinkimo konteineriai pradėti diegti 2019 metais, planuojama plėtra
Iki 2015 metų gruodžio 31 d. būtų surenkama ne mažiau kaip 4 kilogramai vienam gyventojui per metus buitinių elektros ir elektroninės įrangos atliekų Nuo 2016 metų būtų surenkama ne mažiau kaip 45 proc. (masės procentais) elektros ir elektroninės įrangos, atsižvelgiant į elektros ir elektroninės įrangos kiekį, patiektą vidaus rinkai.	Esant galimybei nustatyti gamintojų ir importuotojų organizacijoms uždavinį dėl 4kg. EEĮ atliekų vienam gyventojui surinkimo Nuo 2016 m. surinkti nemažiau kaip 45 % (masės procentais) elektros ir elektroninės įrangos, atsižvelgiant į elektros ir elektroninės įrangos kiekį, patiektą vidaus rinkai	Įgyvendinama ne pilnai Surenkama apie 3 kg. EEĮ atliekų vienam gyventojui

Šaltinis: Konsultanto vertinimas pagal surinktą informaciją

Atliekų tvarkymo planų būklė vertinama ar pavyko įgyvendinti užsibrėžtus tikslus ir priemones. Labai gera – pasiekta 100% planuojamo rezultato; Gera – pasiekta 70–100 % planuojamo rezultato; Patenkinama – 50–70 % rezultato; Bloga – pasiekta <50% rezultato.

32 lentelė. Panevėžio regiono komunalinių atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plano vertinimo kriterijai

Kriterijus	Matavimo vienetai	Planuotas rezultatas ¹	Rezultatas	Būklė
Perdirbta ir kitaip panaudota komunalinių atliekų	tonomis, visų per metus susidariusių komunalinių atliekų procentais	50%	55 %	Labai gera
kiek gyventojų (pagal savivaldybes), gaus geros kokybės prieinamą viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą	procentais	100 %	100 %	Labai gera
kokie sukurti mišrių komunalinių atliekų ir jose esančių biologiškai skaidžių atliekų apdorojimo pajėgumai, palyginti su per metus susidarančiu mišrių komunalinių atliekų ir jose esančių biologiškai skaidžių atliekų kiekiu	tonomis ir procentais	Regione pajėgumai 100 %	Regione pajėgumai 100 % (įskaitant MBA įrenginius bei esamas kompostavimo aikšteles bei gyventojų turimas kompostavimo dėžes	Labai gera
kiek paruošta naudoti pakartotinai ir perdirbti tokių komunalinių atliekų medžiagų, kaip popierius, metalas, plastikas, stiklas	tonomis, visų per metus susidariusių komunalinių atliekų medžiagų - popieriaus, metalo, plastikų, stiklo procentais	PK - (60 %) Metalas - (50 %) Plastiką - (23%) Stiklas - (60%)	PK – (50 %) – 10 kg/ gyventojas Metalas – (6 %) – 0,3 kg/ gyventojas Plastiką – (21%) 6 kg/ gyventojas Stiklas – (40%) – 12 kg/ gyventojas	Gera

Įvertinus Valstybiniame atliekų tvarkymo plane 2014 – 2020 m. nustatytų užduočių įgyvendinimą regione, žemiau pateikiama Panevėžio regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė.

33 lentelė. Panevėžio regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė

Stiprybės	Silpnybės
Likusios po rūšiavimo atliekos šalinamos ES aplinkosauginius reikalavimus atitinkančiame Panevėžio regiono nepavojingų atliekų sąvartyne;	Esama apmokėjimo už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nustatymo tvarka neskatina atliekų turėtojų mažinti komunalinių atliekų susidarymo ir daugiau atliekų rūšiuoti;

¹Planuojami rezultatai (tonomis) pateikti remiantis gyventojų ir atliekų susidarymo prognozėmis

<p>Įdiegtas Valstybinio atliekų tvarkymo plano reikalavimus atitinkantis antrinių žaliavų surinkimo aikštelių, DGASA tinklas, žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės;</p> <p>Gyventojams sudarytos sąlygos namudiniam kompostavimui, pakuotės, pakuotės atliekų ir antrinių žaliavų rūšiavimui;</p> <p>Regione veikia MBA įrenginiai, kurie leidžia pasiekti biologiškai skaidžių atliekų šalinimo į sąvartynus uždavinius, didina perdirbamų atliekų kiekius;</p> <p>Komunalinės atliekos renkamos atskirais srautais, pvz., žaliosios, MVA, didelių gabaritų, elektros ir elektroninės įrangos atliekos;</p> <p>Regione įdiegtos papildančios sistemos;</p> <p>Įvykdytas ir viršytas ankstesniame laikotarpyje numatytas atliekų šalinimo sąvartyne apimčių sumažinimo tikslas;</p> <p>Pasirašytos (pasirašomos) sutartys su GIO;</p> <p>Savivaldybių bendradarbiavimas leidžia optimaliau vykdyti atliekų tvarkymo užduotis;</p> <p>Pradėtas diegti maisto atliekų surinkimas.</p>	<p>Nesukurta tinkama infrastruktūra antrinių žaliavų surinkimui regiono savivaldybių sodų bei garažų bendrijose;</p> <p>Regione nėra tinkamai išplėta tekstilės atliekų surinkimo sistema;</p> <p>Sukurti MBA pajėgumai yra per dideli ir nėra pritaikyti tinkamam atskirai surinktų MVA tvarkymui;</p> <p>Surenkamų antrinių žaliavų bei išrūšiuotų atliekų kokybė yra žema ir dažnai nėra tinkami perdirbimui ar pakartotiniam panaudojimui.</p>
<p>Galimybės</p>	<p>Grėsmės</p>
<p>ES finansinės paramos 2020-2027 m. laikotarpis sudarys galimybes finansuoti atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą Panevėžio regione;</p> <p>Aktyvinti ir plėsti atskiros rūšiuojamojo atliekų surinkimo sistemas.</p>	<p>DGASA, antrinių žaliavų bei pakuotės atliekų surinkimo aikštelių plėtrą miestuose stabdo žemės sklypų trūkumas;</p> <p>Nesant perdirbimo technologijoms, tekstilės atliekų atskiros surinkimo ir tvarkymo infrastruktūros plėtra sunkiai įsivaizduojama;</p> <p>Diegiant naują komunalinių atliekų infrastruktūrą, augs mišrių komunalinių atliekų tvarkymo kaina ir reikės didinti įmokas už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir jų tvarkymą;</p> <p>Numatytos investicijos bus įgyvendintos ne pagal planą, neduos planuojamos naudos.</p>

3. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO STRATEGIJA 2021-2027 m.

3.1. Komunalinių atliekų tvarkymo užduotys iki 2027 m.

Panevėžio regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plane numatomos įgyvendinti komunalinių atliekų tvarkymo užduotys, kurias kaip pareigą savivaldybėms nustato *Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų planas*, pateiktos *34 lentelėje*. Šioje lentelėje taip pat numatyta, kurios komunalinių atliekų tvarkymo užduotys bus vykdomos per savivaldybių organizuojamas komunalinių atliekų tvarkymo sistemas, o kurios – savivaldybėms bendradarbiaujant – per sukurtą regioninę komunalinių atliekų tvarkymo sistemą.

34 lentelė. Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plane nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys ir planuojamas jų įgyvendinimas Panevėžio regione

Eil. Nr.	VATP punktas	<i>Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys</i>	<i>Planuojamas komunalinių atliekų tvarkymo užduoties įgyvendinimas Panevėžio regione</i>
Valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys			
		260. Komunalinių atliekų tvarkymo sistema kiekvienoje Lietuvos savivaldybėje, planuojant įrenginių plėtrą ir pajėgumus, turi būti organizuojama atskirai surenkant atliekas taip, kad būtų įgyvendintos šios valstybinės užduotys	
1.	260.1.	– iki 2025 m. padidinti pakartotinai naudoti paruošiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį, kad jis sudarytų ne mažiau kaip 55 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį);	Atsakinga Lietuvos valstybė, šios valstybinės užduotys bus pasiektos savivaldybėms įgyvendinus 261.1 p. nustatytas užduotis
2.	260.2	– iki 2030 m. padidinti pakartotinai naudoti paruošiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį, kad jis sudarytų ne mažiau kaip 60 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį);	
3.	260.3	– iki 2030 m. sumažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų kiekį, kad jis sudarytų ne daugiau kaip 5 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį).	
Rūšiuojamojo atliekų surinkimo plėtros užduotys			
4.	261.1	– atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis 2023 m. turi sudaryti ne mažiau kaip 60 proc., 2024 m. – 65 proc., 2025 m. – 70 proc., 2026 m. – 75 proc., 2027 m. – 80 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio.	Savivaldybės/ PRATC Savivaldybės plėtos rūšiuojamąjį surinkimą konteineriais bei bendradarbiaujant su PRATC plėtojant DGASA tinklą
5.	261.2	– iki 2024 m. aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, taip pat užtikrinti, plėtoti ir skatinti kompostavimo bendruomenių daržuose sistemą. Biologines atliekas kompostuojantiems gyventojams gali būti taikomos nuolaidos už komunalinių atliekų tvarkymą (Plano 2 priedo 2.2.3, 4.1.3–4.1.4, 4.1.12 papunkčiuose nurodytos priemonės);	Savivaldybės
6.	261.3.	– sudaryti galimybę buitėje susidarančioms išrūšiuotoms statybinėms atliekoms surinkti (Plano 2 priedo 2.2.1 papunktyje nurodyta priemonė);	Savivaldybės / PRATC
7.	261.4	– atskirai surinkti baldų, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių atliekas. Savivaldybės privalo užtikrinti, kad jų organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos neatsisakytų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekų iš gyventojų arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis (Plano 2 priedo 2.2.1 papunktyje nurodyta priemonė);	Savivaldybės / PRATC

9.	261.5	– iki 2025 m. aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis butyje susidarančioms tekstilės atliekomis surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis (Plano 2 priedo 2.2.1, 2.2.4 papunkčiuose nurodytos priemonės);	Savivaldybės / PRATC
10.	261.6	– iki 2025 m. užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas butyje susidarančias pavojingąsias atliekas (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas) (Plano 2 priedo 2.2.1, 2.2.5 papunkčiuose nurodytos priemonės).	Savivaldybės / PRATC
	261.7	užtikrinti, kad gyventojai būtų aprūpinti tinkamomis priemonėmis atliekomis surinkti pagal šiuos minimalius reikalavimus:	
11.		– 261.7.1. gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose, atliekų surinkimo aikštelėse, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių pastatyti antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius vadovaujantis aplinkos ministro nustatyta tvarka;	Savivaldybės
12.		– 261.7.2. kolektyviniuose soduose pastatyti, jei trūksta, kolektyvinius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius ir užtikrinti, kad jie būtų ištuštinami laiku;	Savivaldybės
13.		– 261.7.3. individualių gyvenamųjų namų gyventojams pastatyti individualius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) surinkimo konteinerius arba užtikrinti kitas gyventojams patogias antrinių žaliavų surinkimo priemones, taip pat užtikrinti, kad konteineriai būtų ištuštinami laiku;	Savivaldybės
14.		– 261.7.4. pastatyti specialius konteinerius tekstilės, pavojingosioms, statybinėms atliekomis surinkti arba užtikrinti gyventojams kitas priemones ir būdus butyje susidarančioms tekstilės, pavojingosioms ir statybinėms atliekomis atskirai surinkti (apvažiuojamasis surinkimas ne rečiau kaip 4 kartus per metus, individuali atliekų išvežimo paslauga pagal gyventojų užsakymą, specialūs maišai ar kitos priemonės) (Plano 2 priedo 2.2.1, 2.2.4, 2.2.5 papunkčiuose nurodytos priemonės);	Savivaldybės / PRATC
15.		– 261.7.5. iki 2027 m. išplėsti DGASA tinklą – kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų (Plano 2 priedo 2.2.1 papunktyje nurodyta priemonė);	Savivaldybės / PRATC
16.		– 263.3. plėsti atliekų, tinkamų paruošti pakartotinai naudoti, priėmimo vietų (stotelių) tinklą (Plano 2 priedo 3.1.3 papunktyje nurodyta priemonė).	Savivaldybės / PRATC

3.2. Panevėžio regiono komunalinių atliekų tvarkymo tikslai ir uždaviniai

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 27 straipsniu pagrindinis Panevėžio regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano tikslas – suderinti savivaldybių veiksmus organizuojant komunalinių atliekų tvarkymo sistemas ir steigiant kelioms savivaldybėms bendrus atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginius. Panevėžio regionas apima Panevėžio miesto, Panevėžio rajono, Biržų rajono, Kupiškio rajono, Pasvalio rajono, Rokiškio rajono savivaldybių teritorijas.

Panevėžio regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas atnaujina Panevėžio regiono plėtros tarybos 2014 m. rugsėjo 9 d. sprendimu Nr.51/4S-26 patvirtintą *Panevėžio regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 m. planą*. Šiame plane numatytos 2021–2027 m. planavimo laikotarpio priemonės, užtikrinančios Nacionaliniame pažangos plane nustatytų strateginių atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslų ir pažangos uždavinių, bei Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane nustatytų uždavinių įgyvendinimą.

Pagrindinis Panevėžio regiono organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos tikslas – užtikrinti, kad viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga būtų visuotinė, geros kokybės, prieinama (įperkama) ir atitiktų aplinkos apsaugos, techninius-ekonominius ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus.

Vadovaujantis atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetais ir siekiant įgyvendinti komunalinių atliekų tvarkymo užduotis, nustatomi šie **Panevėžio regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai iki 2027 metų:**

1 tikslas. Bendradarbiaujant su atliekų turėtojais, ugdyti jų sąmoningumą ir atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų supratimą (permąstyti, sumažinti, naudoti pakartotinai ir perdirbti)

- 1.1. **uždavinys.** Padidinti visuomenės įsitraukimą įgyvendinant atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetus per partnerystes, didesnę komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų prieinamumą ir įvairias žiniasklaidos priemones;
- 1.2. **uždavinys.** Stiprinti PRATC, savivaldybių bei administratorių darbuotojų administracinius gebėjimus žiedinės ekonomikos, atliekų prevencijos ir efektyvaus tvarkymo srityse;

2 tikslas. Mažinti susidarančių komunalinių atliekų kiekį ir šiukšlinimą

- 2.1. **uždavinys.** Padėti gyventojams keisti elgesį, siekiant sumažinti maisto švaistymą;
- 2.2. **uždavinys.** Padėti gyventojams keisti elgesį, siekiant sumažinti susidarančių komunalinių atliekų kiekį ar jų pavojingumą;
- 2.3. **uždavinys.** Plėtoti ir vystyti paruošimo naudoti pakartotinai veiklą;
- 2.4. **uždavinys.** Užtikrinti šiukšlinimo prevenciją, tvarkyti šiukšles;

3 tikslas. Didinti komunalinių atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir mažinti mišrių komunalinių (nerūšiuotų) atliekų kiekius

- 3.1. **uždavinys.** Skatinti atliekų turėtojus kompostuoti biologines atliekas namų ūkio sąlygomis;
- 3.2. **uždavinys.** Plėsti biologinių atliekų (žaliųjų ir maisto atliekų) rūšiuojamojo surinkimo apimtį;
- 3.3. **uždavinys.** Plėsti pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų atskiro surinkimo (pirminio rūšiavimo) apimtį;
- 3.4. **uždavinys.** Plėtoti kitų paruošimui naudoti pakartotinai ir perdirbimui tinkamų atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą ir paslaugas;
- 3.5. **uždavinys.** Vystyti buityje susidarančių pavojingųjų atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą ir paslaugas;

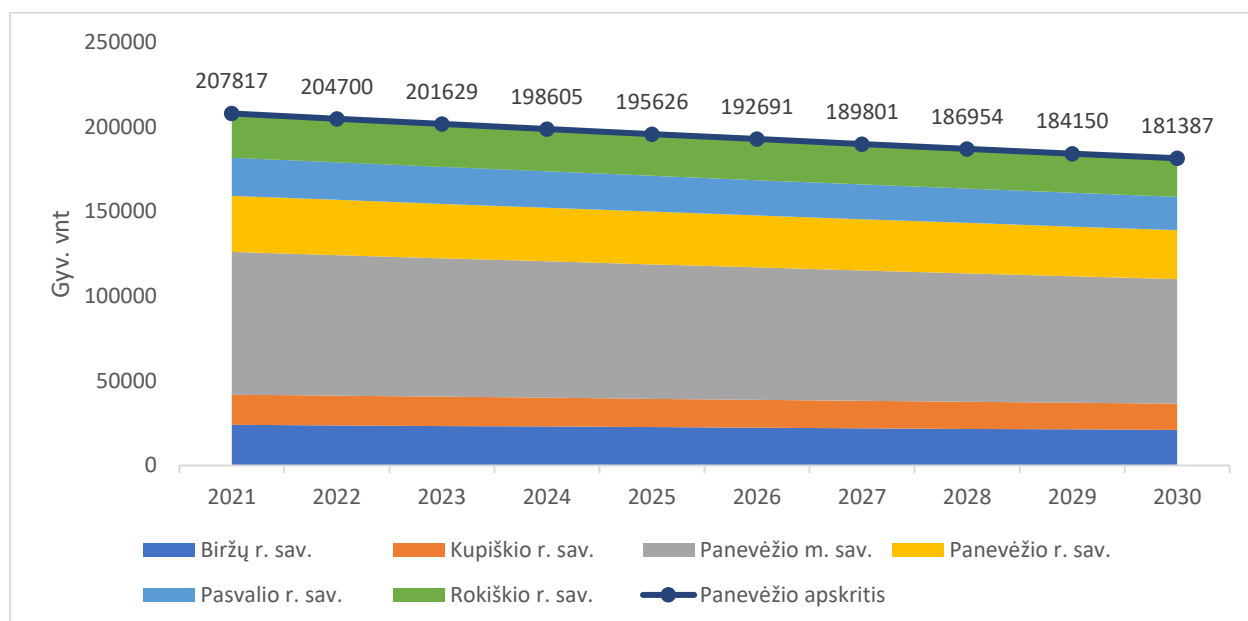
4 tikslas. Užtikrinti aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkantį komunalinių atliekų tvarkymą

- 4.1. **uždavinys.** Užtikrinti viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą;
- 4.2. **uždavinys.** Plėtoti Panevėžio regiono komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą;
- 4.3. **uždavinys.** Aplinkai ir visuomenės sveikatai saugiu būdu eksploatuoti regioninę komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą, optimizuoti jos darbą ir poveikį aplinkai;
- 4.4. **uždavinys.** Panaudoti komunalinių atliekų medžiaginius bei energetinius išteklius;
- 4.5. **uždavinys.** Vykdyti atliekų monitoringą ir poveikio klimato kaitai stebėseną.

3.3. Komunalinių atliekų susidarymo prognozės 2021-2030 metams

Komunalinių atliekų susidarymo prognozės vertinamos laikotarpiui iki 2030 m. Susidarančių komunalinių atliekų kiekis priklauso nuo gyventojų skaičiaus regione kitimo, visuomenės informavimo ir švietimo apie atliekų tvarkymą ir bendros ekonominės situacijos.

Įvertinus bendrą gyventojų Panevėžio regione pokytį pastebima, kad gyventojų skaičiaus atžvilgiu Panevėžio regionas sparčiai mažėja. Vertinant gyventojų kitimo tendencijas buvo atsižvelgiama į bendrą regiono gyventojų skaičiaus mažėjimą. Įvertintas vidutinis gyventojų pokytis per metus regione – neigiamas (-1,5 proc.).

14 paveikslas. Gyventojų skaičiaus Panevėžio regione kitimo tendencijos, vnt.

Atliekų kiekio susidarymo prognozių skaičiavimuose baziniais metais pasirinkti 2020 m., susidarančių KA vienam asmeniui augimas 1 %. Prognozuojama, kad toks kiekis komunalinių atliekų bus surenkamas per savivaldybių organizuojamas komunalinių atliekų tvarkymo sistemas (KATS).

35 lentelė. Komunalinių atliekų susidarymo ir surinkimo per KATS Panevėžio regione prognozė, tonomis

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Panevėžio regionas	73 914	73 533	73 155	72 778	72 403	72 030	71 659	71 290	70 923	70 558
Biržų r. sav.	6 014	5 983	5 952	5 922	5 891	5 861	5 831	5 801	5 771	5 741
Kupiškio r. sav.	5 053	5 027	5 001	4 975	4 950	4 924	4 899	4 874	4 849	4 824
Panevėžio m. sav.	39 650	39 446	39 243	39 041	38 839	38 639	38 440	38 243	38 046	37 850
Panevėžio r. sav.	8 913	8 867	8 821	8 776	8 731	8 686	8 641	8 597	8 552	8 508
Pasvalio r. sav.	5 826	5 796	5 766	5 736	5 707	5 678	5 648	5 619	5 590	5 561
Rokiškio r. sav.	8 458	8 414	8 371	8 328	8 285	8 242	8 200	8 158	8 116	8 074

Šaltinis: Ekspertinis vertinimas

Vertinant komunalinių atliekų sudėtį daroma prielaida, kad komunalinių atliekų sudėtis planavimo laikotarpiu beveik nesikeis nuo 2020 m. Informacija apie prognozinę komunalinių atliekų sudėtį Panevėžio regione 2021–2030 m. pateikta 36 lentelėje.

36 lentelė. 2021–2030 m. laikotarpyje susidarančių ir surenkamų per KATS komunalinių atliekų kiekiai pagal sudėtį, tonomis

KA frakcija	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	2 055	2 044	2 034	2 023	2 013	2 002	1 992	1 982	1 972	1 962
Žaliosios atliekos	4 960	4 934	4 909	4 883	4 858	4 833	4 808	4 784	4 759	4 734
Medienos, įskaitant pakuotes, atliekos	654	651	647	644	641	637	634	631	628	624
Biologiškai skaidžios maisto ir virtuvės atliekos	24 381	24 255	24 130	24 006	23 882	23 759	23 637	23 515	23 394	23 273
Tekstilės atliekos	7 489	7 451	7 412	7 374	7 336	7 298	7 261	7 223	7 186	7 149
Kitos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos	3 880	3 861	3 841	3 821	3 801	3 782	3 762	3 743	3 723	3 704
Plastikų, įskaitant pakuotes, atliekos	4 658	4 634	4 611	4 587	4 563	4 540	4 516	4 493	4 470	4 447
PET pakuočių atliekos	244	243	241	240	239	238	236	235	234	233
Kombinuotų pakuočių atliekos	547	544	541	539	536	533	530	528	525	522
Metalų, įskaitant pakuotes, atliekos	1 031	1 026	1 021	1 015	1 010	1 005	1 000	994	989	984
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	3 749	3 730	3 711	3 692	3 673	3 654	3 635	3 616	3 598	3 579
Kitos ir inertinės atliekos	20 051	19 948	19 845	19 743	19 641	19 540	19 439	19 339	19 240	19 141
Elektros ir elektroninės įrangos atliekos	116	116	115	115	114	113	113	112	112	111
Baterijų ir akumuliatorių atliekos	17	17	16	16	16	16	16	16	16	16
Kitos pavojingosios atliekos	81	81	80	80	80	79	79	78	78	78

Šaltinis: Ekspertinis vertinimas

Prognozuojama, kad per savivaldybių organizuojamas komunalinių atliekų tvarkymo sistemas surenkamų atliekų kiekiai kasmet po truputį mažės. Šis mažėjimas prognozuojamas dėl gyventojų skaičiaus mažėjimo. Tačiau vertinama, kad dėl didesnio dėmesio bei skatinimo augs biologinių atliekų namudinis kompostavimas, bus sukurta jo apskaitos sistema, kasmet šiek tiek augs ir vienkartinį užstatinių pakuočių surinkimas per USAD sistemą.

Kadangi juridinių asmenų mišrios komunalinės atliekos yra surenkamos kartu su gyventojų atliekomis, todėl vertinant komunalinių atliekų srautus ir rūšiuojamojo surinkimo užduotis iki 2027 m., buvo įtrauktos ir kitos juridinių asmenų atliekos, kurios statistiškai priskiriamos komunalinėms atliekoms (pagrindė pakuočių atliekos ir kitos antrinės žaliavos, maisto atliekos). Informacija apie prognozes komunalinių atliekų srautus Panevėžio regione 2021–2027 m. pateikta 37 lentelėje.

37 lentelė. Komunalinių atliekų kiekių ir atskiro surinkimo prognozė Panevėžio regione 2021-2027 m., tonomis

Sistema	Atliekos/frakcija	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Komunalinių atliekų tvarkymo sistema	Mišrios komunalinės atliekos	47 081	44 205	37 833	33 240	28 721	24 447	20 183
	Atskirai surinktos komunalinės atliekos:	37 195	49 357	56 604	62 164	67 648	72 993	78 532
	<i>Žaliosios atliekos</i>	2 760	6 000	8 000	9 600	11 520	12 672	13 749
	<i>Maisto atliekos</i>	77	4 967	6 500	7 150	7 150	7 508	9 009
	<i>Pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos (popieriaus ir kartono, plastikų, stiklo ir metalų atliekos)</i>	6 156	8 003	9 603	10 564	11 620	12 666	12 793
	<i>Didžiosios atliekos</i>	2 227	2 450	2 695	2 964	3 261	3 587	3 945
	<i>Medienos atliekos</i>		50	55	61	67	73	81
	<i>Tekstilės atliekos</i>	1 039	1 247	1 496	1 795	2 154	2 585	3 102
	<i>Elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių atliekos</i>	802	883	971	1 068	1 175	1 292	1 292
	<i>Naudotos padangos</i>	395	415	435	457	480	504	504
	<i>Buityje susidarančios pavojingos atliekos</i>	471	500	500	500	500	500	500
	<i>Statybos ir griovimo atliekos</i>	3 772	3 960	4 158	4 366	4 584	4 814	5 054
	<i>Kitos atliekos</i>	918	1 055	1 108	1 164	1 222	1 283	1 347
	<i>Pakartotinio naudojimo daiktai</i>	20	100	100	150	150	200	200
	Iš viso komunalinių atliekų (KATS)	73 914	73 533	73 155	72 778	72 403	72 030	71 659
Namudinis kompostavimas	<i>Žaliosios atliekos</i>	3 243	3 567	3 924	4 316	4 748	5 223	5 745
	<i>Maisto atliekos</i>	1 621	1 784	1 962	2 158	2 374	2 611	2 872
USAD	<i>Užstatinių pakuočių atliekos</i>	1 688	1 773	1 861	1 955	2 052	2 155	2 263
	Iš viso komunalinių atliekų (be JA)	80 467	80 657	80 902	81 207	81 577	82 019	82 539
Juridinių asmenų (JA) atskirai surinktos frakcijos	<i>Maisto atliekos (JA)</i>	169	178	186	196	205	216	216
	<i>Pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos (popieriaus ir kartono, plastikų, stiklo ir metalų atliekos)- JA</i>	11 836	12 427	13 049	13 701	14 386	15 106	15 861
Šiukšlių rinkimo atliekos	Talkų metu surinktos atliekos	300	300	300	300	200	100	100
	Iš viso komunalinių atliekų (su JA)	92 769	93 562	94 437	95 404	96 369	97 440	98 716

Kaip matyti iš prognozinių atliekų srautų, savivaldybėms intensyviai plėtojant rūšiuojamojo surinkimo sistemas, 2027 m. prognozuojamas ženklus (daugiau nei 2 kartus) mišrių komunalinių kiekių mažėjimas bei ženklus atskirai surenkamų atliekų srautų kiekių išaugimas (irgi daugiau nei 2 kartus). Norint pasiekti 2027 m. 80 proc. atskiro surinkimo užduotį, turės būti maksimaliai išnaudojama jau sukurta rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūra (antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų konteineriai, žaliųjų atliekų, tekstilės konteineriai, DGASA, ŽAKA, surinkimas apvažiavimo būdu, papildančios sistemos, USAD sistema, skatinamas namudinis kompostavimas ir pan.) bei plėtojama nauja (maisto atliekų surinkimo konteineriai, tankinamas pakuočių atliekų, tekstilės atliekų konteinerių, DGASA tinklas). Kaip keisis komunalinių atliekų kiekiai vienam gyventojui, pateikta lentelėje žemiau.

38 lentelė. Prognozuojami komunalinių atliekų, mišrių komunalinių atliekų kiekiai ir atskirai surenkamų atliekų kiekiai Panevėžio regione 2021-2027 m., tonomis/gyventojui

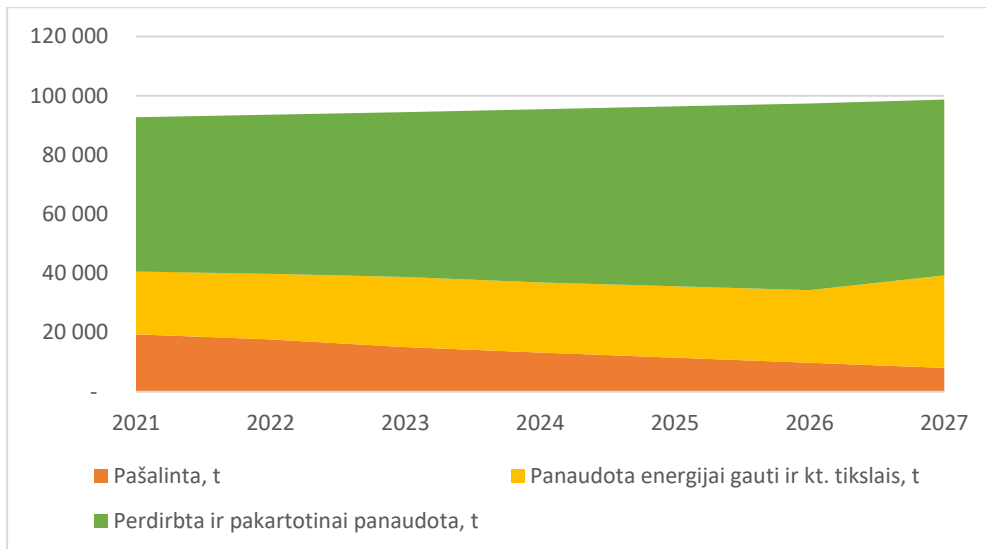
Atliekos	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
	Susidarymas, tonomis/gyventojui							
Komunalinės atliekos (su juridinių asmenų, užstato sistemos ir namudinio kompostavimo atliekomis)	0,433	0,446	0,457	0,468	0,480	0,493	0,506	0,520
Komunalinės atliekos (surinktos per KATS)	0,349	0,356	0,359	0,363	0,366	0,370	0,374	0,378
	Atskiras surinkimas, tonomis/gyventojui							
MKA	0,224	0,227	0,216	0,188	0,167	0,147	0,127	0,106
pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos	0,028	0,030	0,039	0,048	0,053	0,059	0,066	0,067
Maisto atliekos	0,000	0,000	0,024	0,032	0,036	0,037	0,039	0,047
Žaliosios atliekos	0,014	0,013	0,029	0,040	0,048	0,059	0,066	0,072
Namudinis kompostavimas	0,021	0,023	0,026	0,029	0,033	0,036	0,041	0,045
Užstatinių pakuočių atliekos	0,008	0,008	0,009	0,009	0,010	0,010	0,011	0,012
Juridinių asmenų pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos	0,053	0,057	0,061	0,065	0,069	0,074	0,078	0,084

3.4. Komunalinių atliekų srautų tvarkymo ateityje vertinimas

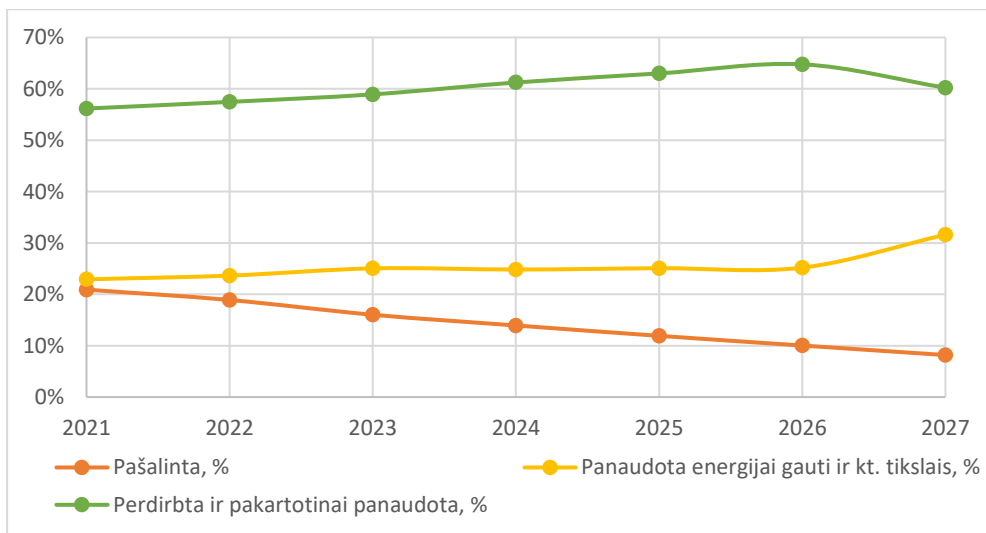
Numatytų komunalinių atliekų rūšiavimo ir tvarkymo priemonių įgyvendinimo ir planuojamo pasiekti efekto vertinimas pateiktas 3.4.1-3.4.6 skyriuose. Informacija apie iki 2027 m. planuojamus pasiekti komunalinių atliekų rūšiavimo ir tvarkymo rodiklius Panevėžio regione pateikta *40 lentelėje*. Kaip keisis planuojami komunalinių atliekų tvarkymo būdai pavaizduota *15 paveikslas* ir *16 paveikslas*.

Planuojant komunalinių atliekų tvarkymą, atsižvelgta į nustatytas valstybines komunalinių atliekų tvarkymo užduotis (*34 lentelė*). Vertinama, kad įgyvendinus numatytas *Panevėžio regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano* priemones, 2027 m. atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis pasieks 80 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio regione (*40 lentelė*). Prognozuojama, kad sąvartyne šalinamų komunalinių atliekų kiekis ir toliau mažės ir 2027 m. sudarys apie 8 proc. nuo visų į komunalinių atliekų tvarkymo sistemą patekusių komunalinių atliekų kiekio (darant prielaidą, kad bus šalinamos atliekos po apdorojimo MBA įrenginiuose bei kitos komunalinės atliekos, netinkamos nei perdirbimui, nei energijos gamybai). 2027 m. pavykus pasiekti 80 proc. rūšiuojamojo surinkimo užduotį, perdirbimui ir pakartotiniam naudojimui turėtų būti paruošiama 60 proc. komunalinių atliekų, o panaudojama (energijos gamybai, sąvartyno reikmėms, užpildams ir kt. tikslais) – 32 proc. Panevėžio regione jau šiuo metu perdirbama santykinai daug komunalinių atliekų, nes visos MBA įrenginiuose iš MKA srauto

atskirtos BSA yra apdorojamos anaerobinio apdorojimo įrenginiuose, išgaunant biodujas, ir šie sutvarkyti BSA kiekiai (kas sudaro beveik pusę MKA srauto) laikomi perdirbtomis atliekomis. 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/851, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2008/98/EB dėl atliekų, kol kas leidžia taip skaičiuoti atliekų perdirbimo užduotis, tačiau minėta direktyva numato, kad nuo 2027 m. sausio 1 d. valstybės narės biologines komunalines atliekas, patekusias į aerobinio ar anaerobinio apdorojimo operaciją, gali laikyti perdirbtomis atliekomis tik tada, jeigu jos surinktos atskirai. Taigi, vertinant 2027 m. perdirbimo rodiklius, daroma prielaida, kad tik 3 proc. atliekų, atskirtų iš MKA srauto, bus perdirbamos. Taip pat vertinama, kad 70-80 proc. atskirai surinktų atliekų bus perdirbama (nevertinant inertinių atliekų ir naudotų padangų).

15 paveikslas. Planuojamos Panevėžio regiono komunalinių atliekų tvarkymo tendencijos pagal atliekų tvarkymo būdus (vertinant ir juridinių asmenų komunalines atliekas) iki 2027 m., tonomis

16 paveikslas. Planuojamos Panevėžio regiono komunalinių atliekų tvarkymo tendencijos pagal atliekų tvarkymo būdus (vertinant ir juridinių asmenų komunalines atliekas) iki 2027 m., procentais

Komunalinių atliekų tvarkymo šaltiniai, sukūrus reikiamą komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą Panevėžio regione, pavaizduoti 17 paveikslas.

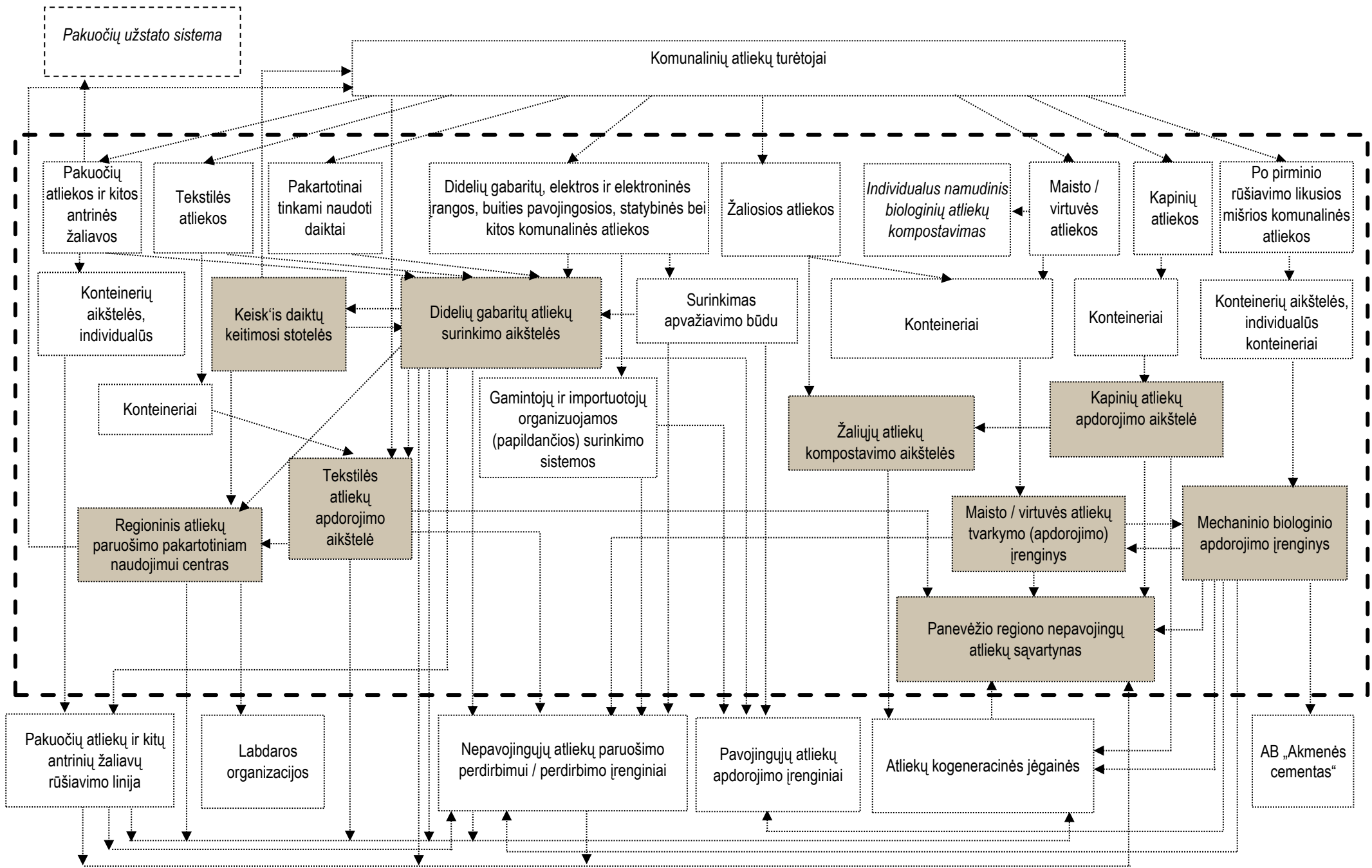
39 lentelė. Prognozuojami komunalinių atliekų srautai (vertinant ir juridinių asmenų komunalines atliekas) Panevėžio regione 2022-2027 m., tonomis

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Rūšiuojamuoju būdu per KATS surinktos KA, t	29 628	35 621	39 838	43 882	47 683	51 576
Rūšiuojamuoju būdu per USAD sistemą surinktos KA, t	1 773	1 861	1 955	2 052	2 155	2 263
Pakuočių ir maisto atliekos iš juridinių asmenų, t	12 605	13 235	13 897	14 592	15 321	16 077
Sukompostuotos biologinės atliekos susidarymo vietoje, t	5 351	5 886	6 474	7 122	7 834	8 617
Mišrios komunalinės atliekos, t	44 205	37 833	33 240	28 721	24 447	20 183
Iš viso:	93 562	94 437	95 404	96 369	97 440	98 715

40 lentelė. Valstybinių komunalinių atliekų tvarkymo užduočių įgyvendinimas Panevėžio regione iki 2027 m.

Valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Planuojamas paruošti naudoti pakartotinai ir perdirbti Panevėžio regiono komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidarančių komunalinių atliekų) ²	57%	59%	61%	63%	65%	60%
Planuojamas šalinti Panevėžio regiono komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidarančių komunalinių atliekų)	19%	16%	14%	12%	10%	8%
Rūšiuojamojo surinkimo užduotys:						
Atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis atitinkamais metais turi sudaryti ne mažiau kaip nurodytas proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio.		60%	65%	70%	75%	80%
Planuojamas susidarymo vietoje sutvarkyti biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinkti Panevėžio regiono komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidarančių komunalinių atliekų)		60%	65%	70%	75%	80%
Iki 2027 m. išplėsti DGASA tinklą					4 papildomos DGASA, 1 – rekonstruota esama DGASA	

² Nevertinant inertinių atliekų, atskirtų iš MKA srauto, ir naudotų padangų perdirbimo, tačiau vertinant iš MKA atskirtų BSA anaerobinį apdorojimą (perdirbimą) MBA įrenginiuose iki 2027 m.

17 paveikslas. Komunalinių atliekų tvarkymo srautai Panevėžio regione, 2027 m.

  Komunalinių atliekų tvarkymo sistema
   Regioninės atliekų tvarkymo sistemos infrastruktūra

3.4.1. Komunalinių atliekų prevencijos ir pakartotinio naudojimo ateityje vertinimas

Atliekų prevencija yra aukščiausias prioritetas atliekų susidaryme ir tvarkyme. Atliekų prevencijos tikslas – vengti atliekų susidarymo, mažinti susidarančių ir nenaudojamų atliekų kiekį, neigiamą poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai, kenksmingų medžiagų kiekį medžiagose ir produktuose.

Iki 2027 m. Panevėžio regione planuojama skirti ypatingą dėmesį visuomenės švietimui ir informavimui atliekų prevencijos srityje bei vykdyti visuomenės švietimo ir informavimo priemones atliekų prevencijos ir atsakingo vartojimo srityje (pvz., leisti straipsnius, laidas, organizuoti renginius ir pan.). Viešinimo kampanijomis bei įvairiais projektais bus siekiama ugdyti atliekų turėtojų sąmoningumą bei atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų supratimą (keisti požiūrį, sumažinti, naudoti pakartotinai ir perdirbti).

Didelis dėmesys bus skiriamas maisto atliekų prevencijai, o tų atliekų, kurių neįmanoma išvengti – tinkamam atskirymui ir sutvarkymui, daugkartinių gaminių naudojimui, vienkartinį plastikinių gaminių vartojimo mažinimui, buityje susidarančių pavojingųjų atliekų vengimui ir pan.

Lietuvoje nėra nei duomenų, nei skaičiavimo metodikos, kiek galima sumažinti komunalinių atliekų kiekį, taikant atliekų prevencijos priemones, todėl iki 2027 m. kiekybinis atliekų prevencijos rodiklis nenustatomas. Didžiausios pastangos bus nukreiptos į mišrių komunalinių atliekų kiekio mažinimą, siekiant, kad 2027 m. vienas gyventojas sugeneruotų ne daugiau kaip **106 kg/metus MKA** (2021 m. šis rodiklis buvo 227 kg/metus, *38 lentelė*).

Atliekų tvarkymą reglamentuojančiuose teisės aktuose produktų ar jų sudedamųjų dalių paruošimas naudoti pakartotinai yra išskirtas kaip atskiras atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetas. Dėl šios priežasties Panevėžio regione numatoma skatinti ne tik atliekų prevencijos veiklą, bet ir paruošimo naudoti pakartotinai tinklus:

- plėsti atliekų, tinkamų paruošti pakartotinai naudoti, priėmimo vietų – Keisk'is daiktų keitimosi stotelių tinklą, įrengiant kiekvienoje DGASA;
- nuolatos atnaujinti ir viešinti informaciją apie savivaldybių teritorijose veikiančias EEĮ ir/ar kitų daiktų remonto dirbtuves bei taisyklas, kuriose prailginamas namų ūkiuose naudojamų daiktų tarnavimo laikas ir taip išvengiama komunalinių atliekų susidarymo;
- organizuoti atskirą pakartotiniam naudojimui tinkamų daiktų (tekstilės, drabužių, baldų, elektros ir elektroninės įrangos, sporto ir laisvalaikio inventoriaus ir kt.) surinkimą per DGASA ir/ar priėmimo vietas (stoteles Keisk'is);
- įrengti regioninį pakartotinio naudojimo centrą, kuriame būtų rūšiuojamos, tikrinamos, tvarkomos (remontuojamos, plaunamos, ir kt. atnaujinamos) pakartotiniam naudojimui paruošti tinkamos atliekos ir daiktai;
- Panevėžio mieste ar kitoje pasirinktoje Panevėžio regiono vietoje įrengti pakartotinio naudojimo daiktų realizavimo vietą(-as);
- sukurti ir įgyvendinti dažų, gruntų, lakų, klijų, glaistų ir kitų statybinių medžiagų, tinkamų naudojimui, surinkimo iš gyventojų ir dalinimosi programą bei įgyvendinti ją bent vienoje Keisk'is daiktų keitimosi stotelėje;
- didinti pakartotiniam naudojimui tinkamų daiktų surinkimo stotelių Keisk'is / DGASA tinklo paslaugų prieinamumą, teikiant mokamą daiktų/atliekų surinkimo iš namų ūkių paslaugą;

- organizuoti atskirą pakartotiniam naudojimui tinkamų drabužių surinkimą specialiais konteneriais.

Vertinama, kad įgyvendinus visas suplanuotas priemones, regione per metus bus paruošiama naudoti pakartotinai apie 200 t atliekų/daiktų.

3.4.2. Biologinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas

Žaliosios atliekos. Panevėžio regione ir toliau planuojama skatinti atliekų turėtojus kompostuoti biologines atliekas namų ūkio sąlygomis. Panevėžio regiono savivaldybių individualių namų gyventojai, pageidaujantys biologines atliekas kompostuoti namų ūkių valdose, jau yra aprūpinti kompostavimo dėžėmis, skirtomis kompostuoti žaliąsias atliekas bei augalinės kilmės maisto atliekas (*9 lentelė*). Plano įgyvendinimo laikotarpiu planuojama įsigyti ir išdalinti dar 800 vnt. kompostinių Kupiškio rajono savivaldybės individualių valdų gyventojams. Vertinama, kad pasinaudojant esamomis ir planuojamomis išdalinti kompostavimo dėžėmis, gyventojų pačių įsirengtomis kompostinėmis, individualiose valdose galima sukompustuoti apie 5-6 tūkst. tonų žaliųjų atliekų.

Panevėžio regione gyventojai ir kiti žaliųjų atliekų turėtojai žaliąsias atliekas ir toliau galės atvežti į ŽAKA (*10 lentelė*). Vien tik žaliųjų atliekų surinkimo konteneriais paslaugos teikimas Panevėžio regione kol kas neplanuojamas. Įdiegus maisto ir virtuvės atliekų rūšiuojamojo surinkimo sistemą, gyventojai dalį žaliųjų atliekų galės rūšiuoti ir į maisto kontenerius. Planuojama, kad Panevėžio regione 2027 m. atskirai iš gyventojų bei viešųjų erdvių bus surenkama ir sukompustuojama apie 13,7 tūkst. tonų žaliųjų atliekų.

Plano įgyvendinimo laikotarpiu planuojama įrengti 3 naujas nedidelio pajėgumo ŽAKA Pasvalio rajone Saločių apylinkėse, Panevėžio rajone Pajstrio apylinkėse bei Kupiškio rajone Subačiaus apylinkėse. Planuojama, kad aikštelių pajėgumai sieks po 600 t/m žaliųjų atliekų. Dvarininkų ŽAKA veiklos optimizavimui planuojama įrengti stoginę, kas užtikrins kompostavimo proceso stabilumą visus metus, be to, vykdant kompostavimą po stogine, užtikrinamas maistinių medžiagų neišplovimas iš komposto ir jo kokybės pagerinimas. Taip pat planuojama atnaujinti mobilią techniką – įsigyti naują frontalinį krautuvą.

Maisto atliekos. *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2021-2027 metų plane* savivaldybėms numatyta užduotis – iki 2024 m. aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, taip pat užtikrinti, plėtoti ir skatinti kompostavimo bendruomenių daržuose sistemą. Biologines atliekas kompostuojantiems gyventojams gali būti taikomos nuolaidos už komunalinių atliekų tvarkymą.

Atsižvelgiant į šią užduotį, PRATC planuoja inicijuoti maisto atliekų savanoriško kompostavimo namuose demonstracinį projektą Panevėžio regiono savivaldybėse, dalintis šio projekto rezultatais su visomis Panevėžio regiono savivaldybėmis. Šio projekto metu savanoriams namų ūkiams – individualioms valdoms bus išdalintos specialios kompostinės, pritaikytos kompostuoti visas maisto atliekas, net ir gyvūninės kilmės. Vėliau projekte dalyvavusių namų ūkių apklausos duomenys bus pristatyti visoms savivaldybėms, kurios, atsižvelgiant į demonstracinio projekto rezultatus, identifikuos šių kompostinių poreikį.

Atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų kiekiai yra prilyginti rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekiams, vertinant rūšiuojamojo surinkimo užduotis, todėl ateityje turės būti inventorizuotos visos gyventojų naudojamos kompostinės. Be to, atsižvelgiant į teisės aktų reikalavimus, bus skatinamas namudinis kompostavimas, pavyzdžiui kompostuojantiems atliekų turėtojams galės būti taikomas diferencijuotas apmokestinimas (mažesnė įmoka). Vertinama, kad

individualiose valdose tam pritaikytose kompostinėse galima sukompostuoti iki 2,8 tūkst. maisto ir virtuvės atliekų.

Kaip jau buvo minėta, *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2021-2027 metų plane* savivaldybėms numatyta užduotis – iki 2024 m. aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, taip pat užtikrinti, plėtoti ir skatinti kompostavimo bendruomenių daržuose sistemą.

Planuojama, kad Panevėžio regione maisto ir virtuvės atliekos bus renkamos kartu su žaliosiomis atliekomis (4 mėn. per metus (žiemos metus), maisto atliekos bus renkamos be žaliųjų atliekų). Maisto ir virtuvės atliekų surinkimo konteinerių poreikis Panevėžio regione pateiktas *41 lentelėje*.

Atskirai surinktų maisto ir virtuvės atliekų apdorojimui Panevėžio regiono nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje (Dvarininkų k., Panevėžio r.) projektuojami regioniniai maisto ir virtuvės atliekų apdorojimo įrenginiai. Juos eksploatuos PRATC. Kol kas įrenginyje per metus planuojama perdirbti 4 000 t atskirai surinktų maisto ir virtuvės atliekų, tačiau augant atskirai surinktų maisto atliekų kiekiams, perdirbimo pajėgumai taip pat bus plečiami pagal poreikį. Veikla bus vykdoma 1990,60 m² ploto biologiškai skaidžių maisto ir virtuvės atliekų paruošimo kompostavimui stoginėje, kurioje bus įrengta uždaro tipo gamybos patalpa (patalpų plotas – 986,60 m²) bei atviro tipo sandėliavimo patalpa – stoginė (patalpų plotas – 1004 m²). Į stoginės gamybos patalpą priimtos maisto ir virtuvės atliekos bus laikomos bei rankiniu būdu perrūšiuojamos, atskiriant priemaišas, t.y. bus atskiriamos kitos mechaninio rūšiavimo atliekos ir degiosios atliekos. Nuo priemaišų atskirtos maisto ir virtuvės atliekos bus maišomos su struktūrine medžiaga (smulkintos medienos šakos ir kelmiai) ir vežamos į toje pačioje teritorijoje UAB „Ekoatliekos“ terminuotai (iki 2025 m. lapkričio 25 d.) eksploatuojamus BA įrenginius. Šiuose įrenginiuose bus vykdomas maisto ir virtuvės atliekų anaerobinis apdorojimas ir brandinimas BA biotuneliuose. Biotuneliuose apdorotos atliekos bus gražinamos PRATC, kuris vykdys pagaminto raugo brandinimą. Stoginės patalpoje Nr. 2 pagamintas raugas bus vartomas. Po 3-4 savaičių trunkančios brandinimo stadijos bus gaunamas stabilizuotas kompostas. Šis kompostas bus perkraunamas į brandinto komposto sijojimo zoną, kurioje bus sijojamas, atskiriant iš komposto dar likusias nesusikompostavusias stambesnes atliekas. Pagamintas kokybiškas kompostas bus laikomas ir parduodamas jo naudotojams kaip trąša arba dirvos gerinimo priemonė.

Atsižvelgiant į MKA sudėtį ir MKA sraute esantį ganėtinai didelį maisto ir virtuvės atliekų kiekį (daugiau kaip 30 proc., *19 lentelė*), vertinama, kad įdiegus MVA surinkimą, pradžioje bus surenkami 4-5 tūkst. t MVA, tačiau gyventojams įpratus rūšiuoti maisto atliekas, 2027 m. bus atskirai surenkama apie 9 tūkst. t MVA.

Panevėžio regiono MBA įrenginių biotuneliuose šiuo metu apdorojamos iš MKA atskirtos BSA. Siekiant užtikrinti atskirai surinktų maisto atliekų perdirbimą ir kokybiško komposto gamybą, būtina modernizuoti ir tam pritaikyti esamus BA įrenginius, todėl planuojama jų rekonstrukcija/modernizavimas. Planuojama, kad po modernizacijos, esamuose biotuneliuose bus galima perdirbti ne mažiau kaip 9 tūkst. t atskirai surinktų MVA. Šiam modernizavimui planuojama kreiptis dėl ES fondų dalinio finansavimo.

Susidarančio filtrato kiekio ir taršos mažinimui BA įrenginių kieme numatoma įrengti stoginę. Biologinio apdorojimo įrenginiuose planuojama įdiegti techninio komposto džiovavimo įrangą, siekiant sumažinti techninio komposto drėgmę, kas leistų jį apdoroti kitomis technologijomis (sijoti, separuoti ir pan.), paruošiant panaudojimui energijai gauti ar kitokiam panaudojimui.

Viešojo maitinimo įstaigos atsako už savo veikloje susidarančių maisto ir virtuvės atliekų atskyrimą ir perdavimą atliekų tvarkytojams teisės aktų nustatyta tvarka. Diegiant maisto ir virtuvės atliekų atskiro surinkimo iš gyventojų sistemą, bus svarstoma galimybė į šią sistemą ateityje įtraukti ir viešojo maitinimo įstaigas. Informacija apie kitų biologiškai skaidžių atliekų, esančių mišrių komunalinių atliekų sraute, planuojamą tvarkymą pateikta 3.4.5 skyriuje.

41 lentelė. Maisto ir virtuvės atliekų surinkimo konteinerių poreikis ir jau įsigytos ar planuojamos įsigyti 2023 m. maisto ir virtuvės atliekų surinkimo priemonės Panevėžio regione

Savivaldybė/ gyvenvietės > 2000 gyv.	Gyven- tojų skaičius	Planuojami aptarnauti būstai gyvenvietėse > 2000 gyv.				Kibirėlių poreikis, vnt.	Planuo- jami nupirkti kibirėliai 2023 m., vnt.	Papildo- mas kibirėlių poreikis, vnt.	Konteinerių poreikis					
		1-2 butų namai	Daugiabu- čiai namai	Butai daugia- bučiuose namuose	Planuoja- mas aptarnauti namų ūkių skaičius				Bendro naudojimo (antžeminiai)			Individualūs (120 l)		
									Jau nupirkti	Planuo- jami nupirkti 2023 m., vnt.	Papildo- mas poreikis, vnt.	Planuo- jami nupirkti 2023 m., vnt.	Papildomas poreikis, vnt.	
Biržų r. sav.														
<i>Biržai</i>	10 734	2 606	163	2 945	5 300	5 300	5 300		19	37		2100		
Kupiškio r. sav.														
<i>Kupiškis</i>	6 218	927	142	2 490	3 417	2 490	-	2 490	12		6	1000		
Panevėžio m. sav.														
<i>Panevėžys</i>	89 100	7 778	922	37 675	45 453	45 453	45 453		191			7 580		
Panevėžio r. sav.														
<i>Dembava</i>	2 447	465	28	681	1 146	707	707		10			348		
Pasvalio r. sav.														
<i>Pasvalys</i>	6 451	1 047	139	2 220	3 520	3 520	3 520		10	20		1 050		
Rokiškio r. sav.														
<i>Rokiškis</i>	11 770	1 478	221	4 689	6 750	6 750	6 750		17	47		1 750		
Panevėžio regionas	126 720	12 823	1 615	50 700	65 586	64 220	61 730	2 490	259	104	6	13 828		

Šaltinis: savivaldybių duomenys, 2022 m.

3.4.3. Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų tvarkymo ateityje vertinimas

Vadovaujantis atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumu, didžiausias atliekų tvarkymo prioritetas teikiamas komunalinių atliekų perdirbimui, todėl pagrindinis komunalinių atliekų tvarkymo tikslas – atskirti kuo daugiau pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo būdu, nes tokios žaliavos yra geresnės kokybės ir tinkamesnės perdirbimui, negu išskirtos iš mišrių komunalinių atliekų srauto mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginyje.

Panevėžio regiono savivaldybės yra pasirašiusios bendradarbiavimo sutartis su pakuočių gamintojų ir importuotojų organizacijomis – VšĮ „Žaliasis taškas“, VšĮ „Gamtos ateitis“³ ir VšĮ „Pakuočių tvarkymo organizacija“⁴ - bei trišales sutartis dėl pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo ir paslaugų teikimo visose regiono savivaldybėse. Tačiau priėmus *Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 2, 4, 4-2, 7, 10, 11-2 straipsnių ir 2 priedo pakeitimo įstatymą*, savivaldybės (arba jų pavedimu – komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriai) iki 2022 m. gruodžio 1 d. *Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo* nustatyta tvarka turėjo pradėti procedūras pakuočių atliekų tvarkytojams, kurie teiks komunalinių atliekų sraute susidarantių pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo ir vežimo paslaugą, parinkti (iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos (2021-07-01) sudarytos terminuotos pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo sutartys galioja iki šiose sutartyse numatyto sutarties galiojimo termino pabaigos). O esamos bendradarbiavimo sutartys su pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licenciją turinčiomis gamintojų ir importuotojų organizacijomis per 6 mėnesius nuo pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo ir finansavimo sutarčių pasirašymo turės būti pakeistos arba sudarytos naujos, kad atitiktų naujus *Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo* reikalavimus. Tikimasi, kad šie pokyčiai prisidės prie pakuočių atliekų surinkimo ir tvarkymo sistemos efektyvumo didinimo.

Panevėžio regiono savivaldybėse gerai išvystyta pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo infrastruktūra (žr. 2.3 skyrių), tačiau bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, ji toliau bus tobulinama ir prižiūrima. Preliminarus papildomų pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo konteinerių poreikis Panevėžio regione pateiktas *42 lentelėje*.

42 lentelė. Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo konteinerių poreikis Panevėžio regione

Savivaldybė	Individualių konteinerių komplektų poreikis, vnt.	Bendro naudojimo ar individualių konteinerių komplektų sodų ir garažų bendrijose poreikis, vnt.	Bendro naudojimo ar individualių konteinerių komplektų juridiniams asmenims poreikis, vnt.
Biržų r. sav.		19	350
Kupiškio r. sav.	150		
Panevėžio m. sav.	2000		20
Panevėžio r. sav.		57	402
Pasvalio r. sav.		3	386
Rokiškio r. sav.			392

Šaltinis: savivaldybių duomenys, 2022 m.

Kadangi patys žemiausi rūšiavimo rezultatai (mažiausi tinkamai išrūšiuoti ir sutvarkyti kiekiai) yra daugiabučiuose gyvenančių gyventojų, kurie naudojami bendro naudojimo konteineriais, tad šiai tikslinei grupei turės būti skiriamas didžiausias dėmesys, skatinant rūšiuoti atliekas ir naudotis jau sukurta rūšiavimo infrastruktūra. Planuojama vykdyti viešinimo kampanijas, skatinančias atliekų rūšiuojamąjį

³ VšĮ „Gamtos ateitis“ nuo 2023-01-01 perdavė visas teises ir pareigas, organizuojant gamintojų ir importuotojų pakuočių atliekų tvarkymą, Gamintojų ir importuotojų asociacijai „Gamtos ateitis“

⁴ VšĮ „Pakuočių tvarkymo organizacija“ pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijos Nr. 003 galiojimas panaikintas Aplinkos apsaugos agentūros 2022-10-05 sprendimu Nr. LO-4 ir įstaiga 2022-10-12 įgijo bankrutuojančios įmonės statusą.

surinkimą ir tinkamą tvarkymą, didelį dėmesį skiriant daugiabučių namų gyventojų rūšiavimo įgūdžiams tobulinti. Bendradarbiaujant su pakuočių gamintojų ir importuotojų organizacijomis ir kitais RATC, planuojama parengti tinkamo pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų rūšiavimo vieningas taisykles, jas viešinti ir kontroliuoti šių taisyklių laikymąsi.

Atsižvelgiant į tai, kad vis dar dideli pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų kiekiai patenka į mišrias atliekas, pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų rūšiavimo potencialas yra ganėtinai didelis, todėl planuojama, kad iki 2027 m. atskirai surenkamų šių atliekų kiekiai turėtų išaugti maždaug 2 kartus (*37 lentelė*). Atliekų turėtojams bus suteikiama visa reikalinga informacija, kaip teisingai rūšiuoti atliekas, didelį dėmesį planuojama skirti švietimo kampanijoms, ir toliau bus plėtojama rūšiavimo infrastruktūra (*42 lentelė*).

Siekiant mažinti priemaišas ir gryninti rūšiuojamuoju būdu surinktus atliekų srautus, planuojama didinti rūšiuojamo atliekų surinkimo kontrolę, įskaitant juridinių asmenų rūšiavimo kontrolę.

3.4.4. Kitų komunalinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas

Valstybiniame atliekų tvarkymo 2021-2027 metų plane savivaldybėms numatytos šios rūšiuojamo atliekų surinkimo plėtros užduotys:

- sudaryti galimybę buityje susidarančioms išrūšiuotoms statybinėms atliekoms surinkti;
- atskirai surinkti baldų, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių atliekas. Savivaldybės privalo užtikrinti, kad jų organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos neatsisakytų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekų iš gyventojų arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis;
- iki 2025 m. aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis buityje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis;
- iki 2025 m. užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas buityje susidarančias pavojingąsias atliekas (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas);
- pastatyti specialius konteinerius tekstilės, pavojingosioms, statybinėms atliekoms surinkti arba užtikrinti gyventojams kitas priemones ir būdus buityje susidarančioms tekstilės, pavojingosioms ir statybinėms atliekoms atskirai surinkti (apvažiuojamasis surinkimas ne rečiau kaip 4 kartus per metus, individuali atliekų išvežimo paslauga pagal gyventojų užsakymą, specialūs maišai ar kitos priemonės);

Aukščiau išvardintų atliekų atskiras surinkimas numatomas per DGASA (bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymą bei apmokestinamųjų gaminių tvarkymą). Be to, gyventojams ir toliau bus siūlomi alternatyvūs atliekų atskiuro surinkimo būdai, t. y. surinkimas apvažiuavimo būdu (apvažiuojamasis surinkimas ne rečiau kaip 4 kartus per metus, individuali atliekų išvežimo paslauga pagal gyventojų užsakymą) bei kitomis priemonėmis (papildančios sistemos, kita).

Planuojama, kad buityje naudojamos elektros ir elektroninės įrangos atliekų bei naudotų padangų tvarkymo veikla ir toliau bus organizuojama bendradarbiaujant su licencijuotomis elektros ir elektroninės įrangos bei padangų gamintojų ir importuotojų organizacijomis, kurios ir toliau vykdys įsipareigojimus, numatytus teisės aktų nustatyta tvarka su PRATC sudarytose sutartyse dėl buityje naudojamos elektros ir elektroninės įrangos atliekų, naudotų padangų surinkimo PRATC įrengtose DGASA ir šių aikštelių eksploatavimo dalinio finansavimo.

DGASA tinklo plėtra. Siekiant užtikrinti didesnę pavojingųjų, statybinių, didelių gabaritų atliekų, EEĮ atliekų, baterijų ir akumuliatorių atliekų, naudotų padangų ir kitų atliekų surinkimo ir rūšiavimo patogumą visiems komunalinių atliekų turėtojams, taip pat vykdant *Valstybiniame atliekų tvarkymo*

2021-2027 metų plane numatyta užduotį iki 2027 m. išplėsti DGASA tinklą, kad kaimo vietovėse DGASA būtų įrengta ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų, iki 2027 m. Panevėžio regione planuojama įrengti **4 papildomas DGASA** (po vieną Rokiškio, Kupiškio, Pasvalio ir Panevėžio rajonų savivaldybėse bei **rekonstruoti/praplėsti 1 DGASA Panevėžio mieste** (Senamiesčio g.)). Kadangi esamos ir planuojamos DGASA yra skirtos gyventojams aptarnauti, jomis negali naudotis juridiniai asmenys, pas kuriuos taip pat susidaro didelių gabaritų atliekos, todėl planuojama peržiūrėti DGASA kainodarą ir organizuoti mokamą atliekų, viršijančių nustatytus nemokamus kiekius, priėmimą iš gyventojų bei juridinių asmenų, taip pat praplečiant už mokesčių priimamų atliekų rūšių sąrašą bent vienoje DGASA kiekvienoje Panevėžio regiono savivaldybėje.

Siekiant padidinti DGASA ir pakartotiniam naudojimui tinkamų daiktų surinkimo stotelių Keisk'is paslaugų prieinamumą, planuojama organizuoti mokamos, iš anksto užsakomos išrūšiuotų atliekų/daiktų nuvežimo į DGASA paslaugos teikimą (tokią paslaugą turėtų teikti komunalinių atliekų vežėjai).

Per DGASA, kapines ir kt. objektus surenkami nemaži **kitų atliekų** kiekiai, kurių apdorojimui reikalinga regioninė infrastruktūra. Šiuo tikslu planuojama įrengti kapinių, ir kt. atliekų apdorojimo aikštelę, deginti skirtų komunalinių atliekų terminuoto laikymo aikšteles bei stoginę Panevėžio regioninio sąvartyno teritorijoje Dvarininkų km, Panevėžio raj. Naujoje aikštelėje bus vykdomas atliekų apdorojimas, rūšiavimas, laikymas ir (ar) paruošimas perdirbimui.

Pavojingųjų atliekų surinkimas ir tvarkymas. Numatant komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtrą, labai svarbu užtikrinti, kad į mišrių komunalinių atliekų tvarkymo įrenginius ir juose gaunamus produktus patektų kuo mažiau pavojingų medžiagų, todėl savivaldybės, organizuodamos komunalinių atliekų surinkimo sistemas, turi užtikrinti atskiro buities pavojingųjų atliekų surinkimo paslaugų teikimą ir visuomenės švietimą. Savivaldybės turi užtikrinti butyje susidarančių pavojingųjų atliekų (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas) rūšiuojamąjį surinkimą ir tai, kad jų organizuojamose atliekų tvarkymo sistemose nebūtų atsisakoma iš gyventojų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekas.

Pavojingųjų atliekų surinkimas bus ir toliau vykdomas DGASA ir apvažiavimo būdu (ne rečiau kaip 4 kartus per metus). Planuojama parengti ir su Panevėžio regiono savivaldybėmis suderinti butyje susidarančių pavojingųjų atliekų rūšiavimo vadovą, kuris bus skirtas gyventojams ir suteiks visą būtiną informaciją, kaip tinkamai rūšiuoti pavojingąsias atliekas. Taip pat planuojama inicijuoti buities pavojingųjų atliekų surinkimo demonstracinį projektą pasirinktoje(-ose) Panevėžio regiono savivaldybėje(-ėse), įsigyjant ir pageidaujantiems gyventojams išdalinant specialias dėžutes buities pavojingųjų atliekų surinkimui, laikymui ir pristatymui į DGASA.

Savivaldybės arba PRATC, sudarant su gamintojais ir importuotojais ar jų įsteigtomis organizacijomis sutartis dėl komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančių atliekų tvarkymo sistemų, sieks, kad pavojingųjų atliekų srautai, kuriuos techniškai ir organizaciniu požiūriu galima surinkti, būtų surenkami tiesiogiai iš atliekų turėtojų, įrengiant specialius konteinerius įmonių, įstaigų ar organizacijų patalpose.

Tekstilės atliekų surinkimas ir tvarkymas. Tekstilės atliekų atskiras surinkimas ir toliau numatomas per DGASA bei vykdant konteinerinį šių atliekų surinkimą visose savivaldybėse. Šiuo metu paramai gauti APVA pateiktos paraiškos Panevėžio regione įsigyti 226 vnt. tekstilės konteinerių, papildomas poreikis įsigyti dar 30 vnt. (*43 lentelė*). Tekstilės konteineriai skirti labdarai tinkamiems drabužiams ir aprangos aksesuarams surinkti: tvarkingiems rūbams, avalynei, rankinėms, užuolaidoms. Vertinama, kad 2027 m. atskirai bus surenkama apie 3 tūkst. t tekstilės atliekų.

43 lentelė. Tekstilės atliekų surinkimo konteinerių poreikis Panevėžio regione

Savivaldybė	Turimas tekstilės atliekų surinkimo konteinerių skaičius, vnt.	Planuojamas įsigyti tekstilės atliekų surinkimo konteinerių kiekis su APVA parama, vnt.	Papildomas poreikis tekstilės atliekų konteineriams, vnt.
Biržų r. sav.	25	21	
Kupiškio r. sav.	26	8	
Panevėžio m. sav.	10	60	30
Panevėžio r. sav.	72	37	
Pasvalio r. sav.	47	25	
Rokiškio r. sav.	17	75	
Panevėžio regionas	197	226	30

Šaltinis: savivaldybių duomenys, 2022 m.

Esant finansavimo galimybėms, PRATC planuoja įgyvendinti tekstilės atliekų perdirbimo pajėgumų sukūrimo projektą Panevėžio regioninio sąvartyno teritorijoje Dvarininkų km., Panevėžio raj. Rūšiuojamuoju būdu surinktos tekstilės atliekos būtų išrūšiuojamos dalinai automatizuotu būdu, paruošiamos naudoti pakartotinai bei perdirbamos (gaminant pašluostas), o netinkamos perdirbti tekstilės atliekos būtų nukreipiamos deginimui. Planuojama sukurti 3000 t/m tekstilės atliekų rūšiavimo, paruošimo perdirbimui ir perdirbimo pajėgumus.

3.4.5. Po pirminio rūšiavimo likusių mišrių komunalinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas

Siekiant atliekų tvarkymo sistemos efektyvumo ir ekonominės naudos vartotojams, mišrių komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros išlaikymas bei plėtra ir toliau bus vykdoma regioniniu principu. Pasibaigus MBA įrenginių operavimo sutarčiai (2025 m. lapkričio 25 d.), PRATC planuoja perimti ir eksploatuoti MBA įrenginius bei juos modernizuoti. Biologinės dalies modernizavimas trumpai aprašytas 3.4.2 skyriuje. Mechaninės dalies modernizavimas taip pat planuojamas, pritaikant esamus įrenginius daugiau išrūšiuoti pakuočių ir antrinių žaliavų iš mišrių atliekų, įdiegus maisto atliekų rūšiuojamąjį surinkimą. Tuo tikslu esamoje MA linijoje būtų įrengiamas optinis separatorius (1 vnt.) su priklausiniais. MBA įrenginių modernizavimo terminai ir apimtys priklausys nuo planuojamos gauti ES paramos. PRATC lėšomis planuojama patobulinti smulkios frakcijos 0-80 skaidymą, pakeičiant žvaigždinį separatorių dviejų pakopų būgniniu sietu, siekiant kokybiškai paruošti BSA tolimesniam biologiniam apdorojimui.

Kaip matyti iš prognozių atliekų srautų (37 lentelė), savivaldybėms intensyviai plėtojant rūšiuojamojo surinkimo sistemas, 2027 m. prognozuojamas ženklus (daugiau nei 2 kartus) mišrių komunalinių kiekių mažėjimas.

Atsižvelgiant į nestabilias ir augančias energijos kainas, planuojama įvertinti galimybes įrengti saulės elektrinę(-es) ir pagamintą elektros energiją panaudoti regioninių įrenginių (MBA, DGASA) eksploatavimui. Taip pat planuojama atnaujinti Rokiškio ir Biržų atliekų perkrovimo stotis.

Saugiam atliekų šalinimui užtikrinti, susidarančio filtrato kiekių bei taršos mažinimui, planuojama uždengti užpildytas Panevėžio regioninio sąvartyno 1 ir 2 sąvartyno sekcijas, įrengti asbesto atliekų šalinimo sekciją bei, esant poreikiui, įrengti sąvartyno 4 sekciją.

Siekiant įgyvendinti *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2021-2027 metų plane* nustatytą valstybinę komunalinių atliekų tvarkymo užduotį – iki 2030 m. sumažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų kiekį, kad jis sudarytų ne daugiau kaip 5 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį), Panevėžio regione kasmet bus mažinamas likutinių komunalinių atliekų šalinimas.

Prognozuojama, kad sąvartyne šalinamų komunalinių atliekų kiekis ir toliau mažės ir 2027 m. sudarys 8 proc. nuo visų į komunalinių atliekų tvarkymo sistemą patekusių komunalinių atliekų kiekio (*40 lentelė*) (darant prielaidą, kad bus šalinamos ne tik atliekos po apdorojimo MBA įrenginiuose, netinkamos nei perdirbimui, nei energijos gamybai, bet ir gatvių sąšlavos, asbesto atliekos, bei didelių gabaritų atliekų ir kitų atliekų apdorojimo metu gauti likučiai, kurie netinkami nei perdirbimui, nei naudojimui energijai gauti).

Panevėžio regioniniame sąvartyne ir toliau planuojama šalinti gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekas, tačiau prognozuojama, kad šių atliekų kiekiai turėtų mažėti dėl nuo 2023 m. taikomo 50 Eur/t mokesčio už šalinamas atliekas. Vertinama, kad šių atliekų bus pašalinama 10-20 tūkst. tonų per metus.

3.4.6. Šiukšlinimo mažinimo priemonės

Pirmą kartą į *Panevėžio regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. planą* yra įtrauktos šiukšlinimo prevencijos priemonės, kuriomis siekiama sumažinti aplinkos šiukšlinimą ir sutvarkyti bešeimininkes atliekas:

- organizuoti, skatinti ir dalyvauti pilietinėse šiukšlių rinkimo iniciatyvose;
- įtraukti šiukšlių rinkimą miškuose, aplink vandens telkinius, pakelėse į viešųjų darbų programas;
- išplėsti antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių tinklą viešose vietose (parkuose, skveruose, lankytinose vietose, pagrindinėse gatvėse), užtikrinti jų surinkimą ir sutvarkymą;
- siekiant mažinti plastiko pakuočių atliekas, plėtoti viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklą savivaldybių traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose.

3.5. Plano įgyvendinimo poveikio įmokų už atliekų tvarkymą dydžiui vertinimas

Iki 2023 m. komunalinių atliekų tvarkymo paslauga buvo vienintelė viešoji paslauga, kurios kaina nereguluojama. Paskutiniaisiais metais didėjant gyventojų nepasitenkinimui dėl taikomo skirtingo komunalinių atliekų tvarkymo apmokestinimo savivaldybėse ir ženklus vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už paslaugas dydžio skirtumo, Aplinkos ministerijos iniciatyva buvo imtasi veiksmų, siekiant sukurti efektyvesnę komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų apmokestinimo sistemą.

LR Vyriausybės programos įgyvendinimo plane buvo numatyta patvirtinti atliekų kainodaros principus, taikomus komunalinių atliekų tvarkymo paslaugoms. Atitinkamai 2021 m. gruodžio 23 d. priimti Atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimai (įsigalioja 2023 m. sausio 1 d.) dėl reguliuojamos komunalinių atliekų tvarkymo kainodaros įvedimo, suteikiant papildomas funkcijas nepriklausomai reguliavimo institucijai – Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai (VERT).

2023 m. sausį įsigaliojus naujam reguliavimui, VERT pagal savo patvirtintą Komunalinių atliekų tvarkymo regioninės kainos nustatymo metodiką (numatyta patvirtinti 2022 m. gruodžio 28 d.) nustatys regionines komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kainas ir prižiūrės, kaip jos taikomos. Regioninė kaina bus nustatoma 3 metų laikotarpiui, ją sudarys RATC reguliuojama kaina, pagrįsta būtinosiomis sąnaudomis. Į regioninę kainą nebus įskaičiuojamos komunalinių atliekų tvarkymo lėšų administravimo, atliekų surinkimo ir vežimo paslaugų sąnaudos.

Nuo 2023 m. RATC visas planuojamas vykdyti, vykdomas ar įvykdytas investicijas, susijusias su reguliuojama veikla, privalės pagrįsti ir suderinti su VERT. Be to, Atliekų tvarkymo įstatymo pakeitime

numatyta, kad RATC privalės sumokėti VERT 0,95 procento praėjusių kalendorinių metų RATC reguliuojamosios veiklos pajamų.

Taigi komunalinių atliekų, kurias savo įrenginiuose tvarkys PRATC, tvarkymo kainą nuo 2023 m. tvirtins VERT. Kadangi reguliuojama kaina bus skaičiuojama pirmą kartą 2023 m. ir šiuo metu dar nėra aiškumo dėl jos skaičiavimo, sunku įvertinti, kokia ji bus nuo 2024 m.

Reguliuojama kainos dalis skirtinguose RATC skiriasi, bet galutinėje rinkliavoje ar kitoje įmokoje už komunalinių atliekų tvarkymą tai gali sudaryti vidutiniškai apie 50 proc.

Savivaldybių tarybos, atsižvelgdamos į VERT nustatytas regionines kainas, taip pat vadovaudamosi LR Vyriausybės patvirtintomis vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą taisyklėmis bei savivaldybių vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo teisės aktais (atskirai pasitvirtina kiekviena savivaldybė), pridėdamos savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo administravimo, komunalinių atliekų tvarkymo lėšų administravimo sąnaudas ir komunalinių atliekų surinkimo iš atliekų turėtojų ir vežimo paslaugų kainą, ne vėliau kaip iki 2023 m. spalio 1 d. privalės pagal naują tvarką nustatyti rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžius.

Pažymėtina, kad savivaldybių tarybos, patvirtindamos rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų (fizinių asmenų) ir atliekų tvarkymą dydžius, turi įvertinti, ar jų mokama suma už paslaugas **neviršys 1 proc.** vidutinių mėnesio statistinių savivaldybės namų ūkio pajamų. Jei apskaičiuotas rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų (fizinių asmenų) ir atliekų tvarkymą dydis už atliekų tvarkymo paslaugas viršys 1 proc. vidutinių mėnesio statistinių savivaldybės namų ūkio pajamų, savivaldybės iš naujo turės įvertinti komunalinių atliekų tvarkymo administravimo, komunalinių atliekų tvarkymo lėšų administravimo sąnaudas ir perskaičiuoti rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų (fizinių asmenų) ir atliekų tvarkymą dydį, kad jis neviršytų 1 proc. vidutinių mėnesio statistinių savivaldybės namų ūkio pajamų.

4. PANEVĖŽIO REGIONO ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO PRIEMONĖS

4.1. Panevėžio regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo priemonių planas 2021-2027 m.

Panevėžio regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano įgyvendinimo priemonės, skatinančios atliekų paruošimą naudoti pakartotinai, perdirbimą, kitoki naudojimą ir saugų atliekų šalinimą, pateiktos *44 lentelėje*. Šiame priemonių plane numatytas ir komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros objektų prognozuojamas preliminarus investicijų poreikis, lėšų poreikis visuomenės švietimui bei finansavimo šaltiniai.

2021-2027 metų vykdymo laikotarpiu Panevėžio regione bus baigta kurti ir pradėta eksploatuoti jau suplanuota bei projektuojama regioninė komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra – maisto ir virtuvės atliekų apdorojimo Panevėžio regione įrenginys. Taip pat bus eksploatuojamos esamos (įsk. 2023 m. pastatytą naują DGASA Panevėžio mieste) ir planuojamos papildomai įrengti 4 bei išplėsti viena jau esama DGASA, 6 esamos ir 3 planuojamos žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės, Panevėžio regioninis sąvartynas, regioniniai MBA įrenginiai, regioninė kapinių ir kt. atliekų apdorojimo aikštelė, tekstilės atliekų perdirbimo įrenginys, atnaujintos Rokiškio ir Biržų atliekų perkrovimo stotys, vykdoma uždarytų sąvartynų priežiūra. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos principai Panevėžio regione iš esmės išliks tokie patys, kaip yra suplanuota ir numatyta *Panevėžio regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane*, patvirtintame 2014 m. rugsėjo 9 d. Panevėžio regiono plėtros tarybos posėdžio sprendimu Nr. 51/4S-26, t. y. ir toliau bus vystomas rūšiuojamasis atliekų surinkimas, o mišrios komunalinės atliekos apdorojamos regioniniuose MBA įrenginiuose, mažinamas sąvartyne šalinimų atliekų kiekis.

Pagrindinis dėmesys šiuo planavimo laikotarpiu bus skiriamas atliekų prevencijos, paruošimo naudoti pakartotinai bei perdirbimo skatinimui. Šių tikslų bus siekiama ne tik įgyvendinant technines priemones (pvz., sudarant geresnes atliekų rūšiavimo sąlygas), bet ir stiprinant atliekų tvarkymo reikalavimų įgyvendinimo kontrolę bei šviečiant ir informuojant visuomenę.

3 skyriuje pateiktas detalesnis *Panevėžio regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano* įgyvendinimo priemonių aprašymas.

44 lentelė. Panevėžio regiono atliekų tvarkymo plano įgyvendinimo 2021-2027 m. priemonės

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis*	Preliminarus investicijų poreikis				
				iš viso tūkst. Eur be PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM			tūkst. Eur su PVM
					2014-2020 ESF, VB lėšos	2021-2027 ESF, VB lėšos	SB, VR/Į, PRATC, kitos lėšos	
1 tikslas. Bendradarbiaujant su atliekų turėtojais, ugdyti sąmoningumą bei atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų supratimą (permąstyti, sumažinti, naudoti pakartotinai ir perdirbti)								
1.1. uždavinys. Padidinti visuomenės išitraukimą įgyvendinant atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetus per partnerystes, didesnę komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų prieinamumą ir įvairias žiniasklaidos priemones								
1.1.1. Bendradarbiauti su vaikų daželiais ir mokyklomis, pateikiant daugiau informacijos apie atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetus, jų įgyvendinimą (požiūrio keitimą, atliekų mažinimą, pakartotinį naudojimą, perdirbimą, panaudojimą energijai gauti), integruojant naują požiūrį apie atliekų prevenciją ir tvarkymą	PRATC	2022-2027 m.	VR/Į, PRATC, GI, kitos lėšos					
1.1.2. Esant poreikiui, sukurti PRATC išmaniąją programėlę apie PRATC teikiamas paslaugas su galimybe integruoti savivaldybių informaciją (apie teikiamas komunalinių atliekų surinkimo paslaugas, atliekų surinkimo grafikus, remonto dirbtuves, labdaros organizacijas ir pan.); susitarti su savivaldybėmis dėl programėlės administravimo bei palaikymo	PRATC, savivaldybės	2025 m.	VR/Į, PRATC, kitos lėšos	100,0			100,0	121,0
1.1.3. Sukurti atliekų prevencijos ir pakartotinio naudojimo rubrikas PRATC internetiniame puslapyje, integruoti informaciją apie remonto dirbtuves, labdaros organizacijas, kurioms galima aukoti daiktus	PRATC	2023-2027 m.	VR/Į, PRATC, kitos lėšos					

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis*	Preliminarus investicijų poreikis				
				iš viso tūkst. Eur be PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM			tūkst. Eur su PVM
					2014-2020 ESF, VB lėšos	2021-2027 ESF, VB lėšos	SB, VR/Į, PRATC, kitos lėšos	
1.1.4. Inicijuoti bendradarbiavimo veiklas su labdaros organizacijomis, amatininkais, menininkais, profesinio ugdymo, būrelių, dirbtuvių, siuvyklų, taisyklų ir kt. socialinių bei paslaugų įstaigų atstovais, plėtoti bendras iniciatyvas, edukacijas ar projektus atliekų prevencijos, pakartotinio naudojimo bei atliekų rūšiavimo srityse	PRATC	2022-2027 m.	VR/Į, PRATC, kitos lėšos					
1.1.5. Vykdyti viešinio kampanijas, skatinančias atliekų rūšiuojamąjį surinkimą (ypač maisto, tekstilės, statybinių, baldų, pakuočių, padangų, pavojingųjų atliekų) ir tinkamą tvarkymą, didelį dėmesį skiriant gyventojų, ypač daugiabučių, rūšiavimo įgūdžiams tobulinti, taip pat įtraukiant ir 2.2.1 priemonėje numatytas temas	PRATC, savivaldybės/ Administratoriai*	2022-2027 m.	2021-2027 ESF, VR/Į, PRATC, VB, kitos lėšos	205,0		205,0	-	248,1
1.1.6. Didinti rūšiuojamojo atliekų surinkimo kontrolę, taikyti atsakomybę už savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklių pažeidimus	Savivaldybės, Administratoriai, komunalinių atliekų vežėjai, PRATC	2023-2027 m.	VR/Į, SB, PRATC, kitos lėšos					
1.2. uždavinys. Stiprinti PRATC, savivaldybių bei administratorių darbuotojų administracinius gebėjimus žiedinės ekonomikos, atliekų prevencijos ir efektyvaus tvarkymo srityse								
1.2.1. Dalyvauti konferencijose, seminaruose ar mokymuose komunalinių atliekų tvarkymo tematika, organizuoti pažintines išvykas į kitų regionų ar šalių atliekų tvarkymo įrenginius	Savivaldybės/ Administratoriai, PRATC	2022-2027 m.	SB, PRATC, kitos lėšos					

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis*	Preliminarus investicijų poreikis				
				iš viso tūkst. Eur be PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM			tūkst. Eur su PVM
					2014-2020 ESF, VB lėšos	2021-2027 ESF, VB lėšos	SB, VR/Į, PRATC, kitos lėšos	
1.2.2. Dalyvauti tarptautiniuose projektuose komunalinių atliekų prevencijos ir tvarkymo tematika (esant kvietimams ir pagal tikslingumą)	Savivaldybės/ Administratoriai, PRATC	2022-2027 m.	SB, PRATC, kitos lėšos					
1.2.3. Skatinti ir organizuoti regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos specialistų bendradarbiavimo ir patirčių keitimosi mokymus, seminarus ar kt. renginius regioniniu ir tarpregioniniu lygmeniu	PRATC	2023-2027 m.	PRATC, kitos lėšos					
2 tikslas. Mažinti susidarančių komunalinių atliekų kiekį ir šiuokšlinimą								
2.1. uždavinys. Padėti gyventojams keisti elgesį, siekiant sumažinti maisto švaistymą								
2.1.1. Vykdyti visuomenės švietimo ir informavimo kampaniją apie maisto atliekų prevenciją, tinkamą rūšiavimą ir tvarkymą	PRATC, savivaldybės/ Administratoriai	2022-2027 m.	2014-2020 ESF, VR/Į, PRATC, kitos lėšos	3,0	3,0			3,6
2.1.2. Įgyvendinti taupaus maisto vartojimo iniciatyvas mokyklų, darželių, darboviečių valgyklose, skatinant „švediško stalo“ principu grįstą maitinimą	Savivaldybės	2023–2027 m.	SB lėšos					
2.2. uždavinys. Padėti gyventojams keisti elgesį, siekiant sumažinti susidarančių komunalinių atliekų kiekį ar jų pavojingumą								
2.2.1. Organizuoti viešinimo kampaniją, ypatingai atkreipiant dėmesį į ilgalaikio vartojimo gaminius, tekstilę ir vienkartinius gaminius, skatinančią rinktis daugiakartinius gaminius ir pakartotinai naudoti daiktus, vengti vienkartinį plastikinių gaminių vartojimo (1.1.5 priemonės dalis)	PRATC	2023–2027 m.	2021-2027 ESF, VR/Į, PRATC, VB, kitos lėšos					

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis*	Preliminarus investicijų poreikis				
				iš viso tūkst. Eur be PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM			tūkst. Eur su PVM
					2014-2020 ESF, VB lėšos	2021-2027 ESF, VB lėšos	SB, VR/Į, PRATC, kitos lėšos	
2.2.2. Parengti ir PRATC internetiniame puslapyje sukurti rubriką apie buityje susidarančių pavojingųjų atliekų vengimą, alternatyvių valymo priemonių naudojimą ir pan. bei tinkamą buityje susidarančių pavojingųjų atliekų rūšiavimą	PRATC	2025 m.	VR/Į, PRATC, kitos lėšos					
2.2.3. Skatinti gyventojus saugiai pašalinti asbestinio šiferio ir kitas asbesto turinčias atliekas ir suteikti informaciją apie finansinę paramą namų ūkiuose susidarančių asbesto atliekų šalinimui	Savivaldybės, PRATC	2022–2027 m.	SB, PRATC, kitos lėšos					
2.3. uždavinys. Plėtoti ir vystyti paruošimo naudoti pakartotinai veiklą								
2.3.1. Plėsti atliekų, tinkamų paruošti pakartotinai naudoti, priėmimo vietų – Keisk'is daiktų keitimosi stotelių tinklą, įrengiant daiktų keitimosi stotelę kiekvienoje DGASA	PRATC arba savivaldybės/ Administratoriai	2023–2027 m.	2014-2020 ESF, VR/Į, PRATC, kitos lėšos	687,0	687,0			831,3
2.3.2. Organizuoti atskirą pakartotiniam naudojimui tinkamų daiktų/atliekų (tekstilės, drabužių, baldų, elektros ir elektroninės įrangos, sporto ir laisvalaikio inventoriaus ir kt.) surinkimą per DGASA ir Keisk'is daiktų keitimosi stoteles ir dalinimąsi/keitimąsi tarp gyventojų	PRATC arba savivaldybės/ Administratoriai	2023–2027 m.	VR/Į, PRATC, kitos lėšos					
2.3.3. Įrengti regioninį atliekų paruošimo pakartotiniam naudojimui centrą Panevėžio regioninio sąvartyno teritorijoje Dvarininkų km, Panevėžio raj.	PRATC	2023–2024 m.	2014-2020 ESF, VR/Į, PRATC, kitos lėšos	312,7	312,7			378,4

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis*	Preliminarus investicijų poreikis				
				iš viso tūkst. Eur be PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM			tūkst. Eur su PVM
					2014-2020 ESF, VB lėšos	2021-2027 ESF, VB lėšos	SB, VR/Į, PRATC, kitos lėšos	
2.3.4. Įrengti pakartotinio naudojimo daiktų realizavimo vietą(-as) Panevėžio mieste ar kitoje vietoje	PRATC	2023–2027 m.	VR/Į, SB, PRATC, kitos lėšos	30,0			30,0	36,3
2.3.5. Sukurti ir įgyvendinti dažų, gruntų, lakų, klijų, glaistų ir kitų statybinių medžiagų, tinkamų naudojimui, surinkimo iš gyventojų ir dalinimosi programą bei įgyvendinti ją bent vienoje Keisk'is daiktų keitimosi stotelėje	PRATC	2025–2027 m.	VR/Į, PRATC, kitos lėšos					
2.3.6. Didinti pakartotiniam naudojimui tinkamų daiktų surinkimo stotelių Keisk'is / DGASA tinklo paslaugų prieinamumą, teikiant mokamą daiktų/atliekų surinkimo iš namų ūkių paslaugą	Komunalinių atliekų vežėjai	2025–2027 m.	Privačios, kitos lėšos					
2.4. uždavinys. Užtikrinti šiukšlinimo prevenciją, tvarkyti šiukšles								
2.4.1. Organizuoti, skatinti ir dalyvauti pilietinėse šiukšlių rinkimo iniciatyvose	PRATC, savivaldybės/ Administratoriai	2023–2027 m.	SB, kitos lėšos					
2.4.2. Įtraukti šiukšlių rinkimą miškuose, aplink vandens telkinius, pakelėse į viešųjų darbų programas	Savivaldybės	2023–2027 m.	SB, kitos lėšos					
2.4.3. Išplėsti antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių tinklą viešose vietose (parkuose, skveruose, lankytinose vietose, pagrindinėse gatvėse), užtikrinti jų surinkimą ir sutvarkymą	Savivaldybės/ Administratoriai	2023–2027 m.	SB, GI, 2021-2027 ESF, kitos lėšos	72,0		72,0		87,1
2.4.4. Siekiant mažinti plastiko pakuočių atliekas, plėtoti viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklą savivaldybių traukos	Savivaldybės	2023–2027 m.	SB, VB, kitos lėšos					

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis*	Preliminarus investicijų poreikis				
				iš viso tūkst. Eur be PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM			tūkst. Eur su PVM
					2014-2020 ESF, VB lėšos	2021-2027 ESF, VB lėšos	SB, VR/Į, PRATC, kitos lėšos	
centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose								
2.4.5. Finansuoti padangų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymą	Savivaldybės	2023 m.	VB, SB, kitos lėšos					
3 tikslas. Didinti komunalinių atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir mažinti mišrių komunalinių (nerūšiuotų) atliekų kiekius								
3.1. uždavinys. Skatinti atliekų turėtojus kompostuoti biologines atliekas namų ūkio sąlygomis								
3.1.1. Inicijuoti maisto atliekų savanoriško kompostavimo namuose demonstracinį projektą pasirinktoje(-ose) Panevėžio regiono savivaldybėje(-ėse), dalintis šio projekto rezultatais su visomis Panevėžio regiono savivaldybėmis	PRATC	2024 m.	VR/Į, PRATC, kitos lėšos	20,0			20,0	24,2
3.1.2. Skatinti namudinį kompostavimą žaliosioms ir (ar) maisto atliekoms, pavyzdžiui kompostuojantiems atliekų turėtojams taikyti mažesnę įmoką ar vietinę rinkliavą ar kt.	Savivaldybės	2024–2027 m.	-					
3.1.3. Parengti ir platinti atliekų turėtojams maisto atliekų kompostavimo namų ūkio sąlygomis instrukciją	Savivaldybės/ Administratoriai, PRATC	2023-2027 m.	VR/Į, PRATC, kitos lėšos	10,0			10,0	12,1
3.1.4. Identifikuoti namudinio kompostavimo dėžių/konteinerių, skirtų kompostuoti maisto atliekas ir žaliąsias atliekas, Panevėžio regiono savivaldybėse poreikį	Savivaldybės/ Administratoriai, PRATC	2023-2024 m.	-					

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis*	Preliminarus investicijų poreikis				
				iš viso tūkst. Eur be PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM			tūkst. Eur su PVM
					2014-2020 ESF, VB lėšos	2021-2027 ESF, VB lėšos	SB, VR/Į, PRATC, kitos lėšos	
3.1.5. Esant poreikiui, aprūpinti namudinio kompostavimo dėžėmis/konteineriais, skirtais kompostuoti žaliosioms ir (ar) maisto atliekas, Panevėžio regiono savivaldybių individualių namų ir sodų gyventojus (<i>Kupiškio r. sav. žaliųjų atliekų kompostavimo dėžių poreikis – 800 vnt.; maisto atliekų kompostinių poreikis bus patikslintas po demonstracinio projekto (3.1.1. priemonė)</i>)	Savivaldybės/ Administratoriai, PRATC	2023-2027 m.	SB, VB, VR/Į, PRATC, kitos lėšos	80,0		80,0		96,8
3.1.6. Atnaujinti bei papildyti rinkliavos/įmokos mokėtojų registrus informacija apie kompostuojančius namuose namų ūkius, jiems suteiktas priemones	Savivaldybės/ Administratoriai	2024-2027 m.	VR/Į, kitos lėšos					
3.2. uždavinys. Plėsti biologinių atliekų (žaliųjų ir maisto atliekų) rūšiuojamojo surinkimo apimtis								
3.2.1. Įsigyti ir aprūpinti atliekų turėtojus maisto atliekų surinkimo priemonėmis (1,1 m ³ , 120 l, kibirėliai). <i>Pastaba: dauguma Panevėžio regiono savivaldybių maisto atliekų surinkimo priemonės suplanavusios įsigyti su APVA parama iki 2023 m. pabaigos, išskyrus Kupiškio r. sav., kurios poreikis yra 2 490 vnt. virtuvinių kibirėlių ir 6 vnt. 1,1 m³ bendro naudojimo konteinerių. Pasvalio r. sav. planuoja papildomą 3 bendro naudojimo konteinerių poreikį biologinių atliekų surinkimui (sodų bendrijose).</i>	Savivaldybės/ Administratoriai, PRATC	2022-2024 m.	2021-2027 ESF, VB, SB, VR/Į, kitos lėšos	597,5	597,5			723,0
				154,0		154,0		186,3

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis*	Preliminarus investicijų poreikis				
				iš viso tūkst. Eur be PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM			tūkst. Eur su PVM
					2014-2020 ESF, VB lėšos	2021-2027 ESF, VB lėšos	SB, VR/Į, PRATC, kitos lėšos	
3.2.2. Organizuoti maisto atliekų rūšiuojamojo surinkimo paslaugos teikimą gyventojams	Savivaldybės/ Administratoriai	2024–2027 m.	VR/Į lėšos					
3.2.3. Vykdyti maisto atliekų ir žaliųjų atliekų rūšiavimo monitoringą ir kontrolę	Savivaldybės/ Administratoriai, PRATC, komunalinių atliekų vežėjai	2024-2027 m.	VR/Į, SB, PRATC, kitos lėšos					
3.2.4. Pagal galimybes, atsižvelgiant į Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos metodiką, nustatyti maisto atliekų priėmimo ir žaliųjų atliekų priėmimo žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėse kainodarą, skatinančią atskirai surinkti ir apdoroti kuo daugiau biologinių atliekų	PRATC	2023-2027 m.	-					
3.3. uždavinys. Plėsti pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų atskiro surinkimo (pirminio rūšiavimo) apimtį								
3.3.1. Peržiūrėti ir pagal poreikį atnaujinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas Panevėžio regiono savivaldybėse	Savivaldybės/ Administratoriai	2023 m.	VR/Į, SB, kitos lėšos					
3.3.2. Naujus atliekų turėtojus individualiose valdose aprūpinti konteineriais pakuočių atliekomis ir kitoms antrinėms žaliavoms rūšiuoti, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą (<i>Poreikis: Kupiškio r. sav. 150 vnt. komplektų; Panevėžio m. sav. – 2000 vnt. komplektų</i>)	Savivaldybės/ Administratoriai, gamintojai ir importuotojai	2023-2027 m.	GI, kitos lėšos					

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis*	Preliminarus investicijų poreikis				
				iš viso tūkst. Eur be PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM			tūkst. Eur su PVM
					2014-2020 ESF, VB lėšos	2021-2027 ESF, VB lėšos	SB, VR/Į, PRATC, kitos lėšos	
3.3.3. Peržiūrėti ir plėtoti konteinerinių aikštelių ar individualių konteinerių, skirtų pakuočių atliekoms ir kitoms antrinėms žaliavoms rūšiuoti, pastatymą pagal poreikį sodų ir garažų bendrijose, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą (iki 19 vnt. Biržų r. sav., iki 57 vnt. Panevėžio r. sav. ir iki 3 vnt. Pasvalio r. sav. bendro naudojimo ar individualių konteinerių komplektų)	Savivaldybės/ Administratoriai, gamintojai ir importuotojai	2023-2027 m.	GI, kitos lėšos					
3.3.4. Juridinius asmenis aprūpinti individualaus naudojimo arba kolektyvinio (bendro) naudojimo pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų rūšiavimo konteinerių komplektais (Biržų r. sav. – 350 vnt., Panevėžio m. sav. – 20 vnt. Panevėžio r. sav. – 402 vnt., Pasvalio r. sav. 386 vnt., Rokiškio r. sav. – 392 vnt. konteinerių komplektų)	Savivaldybės/ Administratoriai, gamintojai ir importuotojai	2023-2027 m.	GI, kitos lėšos					
3.3.5. Parinkti pakuočių atliekų, susidarančių komunalinių atliekų sraute, rūšiuojamojo surinkimo ir vežimo savivaldybės teritorijoje surinkimo paslaugą teikiančius atliekų tvarkytojus bei infrastruktūros įrengimo, atnaujinimo, plėtros, priežiūros paslaugas teikiančius paslaugų teikėjus ir sudaryti su jais sutartis (ar pavedimus)	Savivaldybės/ Administratoriai	2023-2027 m.	VR/Į, kitos lėšos					

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis*	Preliminarus investicijų poreikis				
				iš viso tūkst. Eur be PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM			tūkst. Eur su PVM
					2014-2020 ESF, VB lėšos	2021-2027 ESF, VB lėšos	SB, VR/Į, PRATC, kitos lėšos	
3.3.6. Organizuoti pakuočių atliekų, susidarančių komunalinių atliekų sraute, rūšiuojamojo surinkimo ir vežimo savivaldybės teritorijoje surinkimo paslaugos bei infrastruktūros įrengimo, atnaujinimo, plėtros, priežiūros paslaugos teikimo administravimą	Savivaldybės/ Administratoriai	2023-2027 m.	GI, kitos lėšos					
3.3.8. Bendradarbiaujant su pakuočių gamintojų ir importuotojų organizacijomis ir kitais RATC, parengti tinkamo pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų rūšiavimo vieningas taisykles, jas viešinti ir kontroliuoti šių taisyklių laikymąsi	PRATC, gamintojai ir importuotojai	2023 - 2024 m.	GI, PRATC, kitos lėšos					
3.4. uždavinys. Plėtoti kitų paruošimui naudoti pakartotinai ir perdirbimui tinkamų atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą ir paslaugas								
3.4.1. Parinkti vietas trūkstamų didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių Panevėžio regiono savivaldybėse įrengimui, užtikrinant jų prieinamumą atliekų turėtojams ⁵	Savivaldybės/ Administratoriai, PRATC	2023–2027 m.	SB, kitos lėšos					

⁵ Rokiškio rajono savivaldybėje nauja DGASA planuojama Obeliuose, Dariaus ir Girėno g. 36A. Kupiškio rajono savivaldybėje nauja DGASA planuojama Subačiaus apylinkėse, Pasvalio rajono savivaldybėje – Saločių seniūnijoje, Panevėžio rajono savivaldybėje – tarp Pajstrio, Bernatonių ir Pakuodžiupių gyvenviečių. Panevėžio ir Kupiškio rajonuose naujos DGASA planuojamos kartu su ŽAKA. Taip pat planuojama Panevėžio m. esančios DGASA, adresu Senamiesčio g. 114B, išplėtimas.

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis*	Preliminarus investicijų poreikis				
				iš viso tūkst. Eur be PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM			tūkst. Eur su PVM
					2014-2020 ESF, VB lėšos	2021-2027 ESF, VB lėšos	SB, VR/Į, PRATC, kitos lėšos	
3.4.2. Plėsti buityje susidarančios tekstilės atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą (plėtoti konteinerių tinklą ir per DGASA) (<i>Panevėžio regione iki 2023 m. pabaigos su APVA parama bus įsigyta 416 tekstilės atliekų konteinerių, papildomą poreikį 20 vnt. planuoja Panevėžio m. sav.</i>)	Savivaldybės/ Administratoriai, PRATC	2023-2027 m.	2021-2027 ESF, VB, SB, VR/Į, kitos lėšos	293,6	265,6	28,0		355,3
3.4.3. Vykdyti elektros ir elektroninės įrangos atliekų priėmimą DGASA, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymą	PRATC	2022-2027 m.	GI, PRATC, kitos lėšos					
3.4.4. Vykdyti atskirą naudotų padangų ir kitų apmokestinamų gaminių priėmimą DGASA, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais apmokestinamų gaminių atliekų tvarkymą, peržiūrėti naudotų padangų ir kitų apmokestinamų gaminių priėmimo į DGASA kainodarą	PRATC	2022-2027 m.	GI, VR/Į, privačios lėšos, kitos lėšos					
3.4.5. Vykdyti atskirą perdirbimui tinkamų atliekų (buityje susidarančių statybos ir griovimo atliekų, didelių gabaritų, žaliųjų atliekų ir kt. atliekų) surinkimą DGASA	PRATC	2022-2027 m.	VR/Į, privačios lėšos, kitos lėšos					
3.4.6. Organizuoti atskirą didelių gabaritų atliekų surinkimą apvažiavimo būdu	Savivaldybės/ Administratoriai	2022-2027 m.	VR/Į, privačios lėšos, kitos lėšos					

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis*	Preliminarus investicijų poreikis				
				iš viso tūkst. Eur be PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM			tūkst. Eur su PVM
					2014-2020 ESF, VB lėšos	2021-2027 ESF, VB lėšos	SB, VR/Į, PRATC, kitos lėšos	
3.4.7. Įvertinti galimybes ir dalyvauti atliekų ženklavimo piktogramomis projekte	PRATC, Administratoriai	2023-2027 m.	VR/Į, PRATC, kitos lėšos					
3.4.8. Peržiūrėti DGASA kainodarą ir organizuoti mokamą atliekų, viršijančių nustatytus nemokamus kiekius, priėmimą iš gyventojų bei juridinių asmenų bent vienoje DGASA kiekvienoje Panevėžio regiono savivaldybėje	PRATC	2023-2027 m.	Privačios lėšos					
3.5. uždavinys. Vystyti buitįje susidarančių pavojingųjų atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą ir paslaugas								
3.5.1. Parengti ir su Panevėžio regiono savivaldybėmis suderinti buitįje susidarančių pavojingųjų atliekų rūšiavimo vadovą gyventojams	PRATC	2024 m.	VR/Į, PRATC, kitos lėšos					
3.5.2. Organizuoti buitįje susidarančių pavojingųjų atliekų rūšiuojamąjį surinkimą (apvažiuojamąjį surinkimą ne rečiau kaip 4 kartus per metus, individualią atliekų išvežimo paslaugą pagal gyventojų užsakymą, ir kt.)	Savivaldybės/ Administratoriai, PRATC	2025-2027 m.	VR/Į, privačios lėšos, kitos lėšos					
3.5.3. Plėsti buitįje susidarančių pavojingųjų atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą (plėtoti surinkimą per DGASA)	PRATC, Savivaldybės/ Administratoriai	2022-2027 m.	VR/Į, PRATC, kitos lėšos					
3.5.4. Inicijuoti buities pavojingųjų atliekų surinkimo demonstracinį projektą pasirinktoje(-ose) Panevėžio regiono savivaldybėje(-ėse), įsigyjant ir pageidaujantiems gyventojams išdalinant specialias dėžes buities pavojingųjų atliekų	PRATC	2024-2025	2021-2027 ESF, SB, VR/Į, kitos lėšos	10,0		10,0		12,1

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis*	Preliminarus investicijų poreikis				
				iš viso tūkst. Eur be PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM			tūkst. Eur su PVM
					2014-2020 ESF, VB lėšos	2021-2027 ESF, VB lėšos	SB, VR/Į, PRATC, kitos lėšos	
surinkimui, laikymui ir pristatymui į DGASA								
4 tikslas. Užtikrinti aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkantį komunalinių atliekų tvarkymą								
4.1. uždavinys. Užtikrinti viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą								
4.1.1. Visiems atliekų turėtojams teikti viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą, atitinkančią minimalius kokybės reikalavimus, kuriuos nustato Aplinkos ministerija	Savivaldybės/ Administratoriai, PRATC	2022-2027 m.	VR/Į, GI lėšos					
4.1.2. Vadovaujantis Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (VERT) patvirtinta metodika, parengti vykdomos komunalinių atliekų tvarkymo veiklos regioninės kainos apskaičiavimo (ar pagal poreikį perskaičiavimo) projektą ir teikti jį derinti VERT, bei savivaldybėms pateikti ir pristatyti nereguliuojamos regioninės kainos dalies skaičiavimus	PRATC	2023-2027 m.	VR/Į, PRATC lėšos					
4.1.3. Nustatyti vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžius, atsižvelgiant į Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatytą regioninę kainą	Savivaldybės	2023-2027 m.	VR/Į lėšos					
4.2. uždavinys. Plėtoti Panevėžio regiono komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą								
4.2.1. Įgyvendinti maisto/virtuvės atliekų apdorojimo pajėgumų sukūrimo Panevėžio regione projektą	PRATC	2022-2024 m.	2014-2020 ESF, VR/Į, PRATC, kitos lėšos	2 017,0	2 017,0			2 440,6

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis*	Preliminarus investicijų poreikis				
				iš viso tūkst. Eur be PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM			tūkst. Eur su PVM
					2014-2020 ESF, VB lėšos	2021-2027 ESF, VB lėšos	SB, VR/Į, PRATC, kitos lėšos	
4.2.2. Įrengti papildomas (trūkstamas) 4 DGASA savivaldybių parinktose vietose (Rokiškio raj., Kupiškio raj., Pasvalio raj. ir Panevėžio raj.) bei išplėsti 1 DGASA (Panevėžio m.)	PRATC	2027 m.	2021-2027 ESF, SB, VR/Į, PRATC, kitos lėšos	4 793,6		4 793,6		5 800,3
4.2.3. Atsižvelgiant į paramos galimybes, įrengti papildomas 3 ŽAKA savivaldybių parinktose vietose, atnaujinti kompostavimo įrangą, gerinti komposto kokybę	PRATC	2024-2027 m.	2021-2027 ESF, VB, SB, VR/Į, PRATC, kitos lėšos	3 800,0		2 100,0	1 700,0	4 598,0
4.2.4. Įrengti kapinių, ir kt. atliekų apdorojimo aikšteles, deginti skirtų komunalinių atliekų terminuoto laikymo aikšteles bei stoginę Panevėžio regioninio sąvartyno teritorijoje Dvarininkų km, Panevėžio raj.	PRATC	2023-2027 m.	PRATC, VR/Į, kitos lėšos	1 100,0			1 100,0	1 331,0
4.2.5. Esant finansavimo galimybėms, įgyvendinti tekstilės atliekų perdirbimo pajėgumų sukūrimo projektą Panevėžio regioninio sąvartyno teritorijoje Dvarininkų km, Panevėžio raj.	PRATC	2023-2027 m.	2021-2027 ESF, VB, SB, VR/Į, PRATC, kitos lėšos	1 200,0		1 200,0		1 452,0
4.2.6. Įvertinti galimybes įrengti saulės elektrinę(-es) ir pagamintą elektros energiją panaudoti regioninių įrenginių (MBA, DGASA) eksploatavimui	PRATC	2022-2024 m.	PRATC, kitos lėšos	10,0			10,0	12,1

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis*	Preliminarus investicijų poreikis				
				iš viso tūkst. Eur be PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM			tūkst. Eur su PVM
					2014-2020 ESF, VB lėšos	2021-2027 ESF, VB lėšos	SB, VR/Į, PRATC, kitos lėšos	
4.2.7. Modernizuoti/atnaujinti Panevėžio MBA įrenginius, įskaitant biologinio apdorojimo įrenginių pritaikymą atskirai surinktų maisto atliekų apdorojimui, stoginės įrengimą BA įrenginių kieme bei mechaninės dalies modernizavimą, siekiant išrūšiuoti daugiau antrinių žaliavų	PRATC	2023-2027 m.	2021-2027 ESF, VB, SB, VR/Į, PRATC, kitos lėšos	3 000,0		1 600,0	1 400,0	3 630,0
4.2.8. Uždengti užpildytas Panevėžio regioninio sąvartyno 1 ir 2 sąvartyno sekcijas	PRATC	2024-2025 m.	PRATC, VR/Į, kitos lėšos	2 000,0			2 000,0	2 420,0
4.2.9. Atnaujinti Rokiškio ir Biržų atliekų perkrovimo stotis	PRATC	2024-2027 m.	PRATC, VR/Į, kitos lėšos	400,0			400,0	484,0
4.2.10. Įrengti asbesto atliekų šalinimo sekciją	PRATC	2023 m.	PRATC, VR/Į, kitos lėšos	445,0			445,0	538,5
4.2.11. Esant poreikiui, įrengti Panevėžio regioninio sąvartyno 4 sekciją	PRATC	2027 m.	PRATC, VR/Į, kitos lėšos	2 000,0			2 000,0	2 420,0
4.3. uždavinys. Aplinkai ir visuomenės sveikatai saugiu būdu eksploatuoti regioninę komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą, optimizuoti jos darbą ir poveikį aplinkai								
4.3.1. Eksploatuoti Panevėžio regioninį sąvartyną Dvarininkų km, Panevėžio raj., kaupti lėšas jo uždarymui	PRATC	2022-2027 m.	VR/Į, PRATC, kitos lėšos					
4.3.2. Vykdyti uždarytų sąvartynų priežiūrą po uždarymo	PRATC	2022-2027 m.	VR/Į, PRATC, kitos lėšos					
4.3.3. Eksploatuoti regionines DGASA ir Keisk'is daiktų keitimosi stoteles	PRATC	2022-2027 m.	VR/Į, GI, PRATC, privačios, kitos lėšos					

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis*	Preliminarus investicijų poreikis				
				iš viso tūkst. Eur be PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM			tūkst. Eur su PVM
					2014-2020 ESF, VB lėšos	2021-2027 ESF, VB lėšos	SB, VR/Į, PRATC, kitos lėšos	
4.3.4. Eksploatuoti žaliųjų atliekų kompostavimo aikšteles	PRATC	2022-2027 m.	VR/Į, PRATC, kitos lėšos					
4.3.5. Eksploatuoti regioninius mechaninio biologinio apdorojimo (MBA) įrenginius Dvarininkų km, Panevėžio raj.	PRATC	2025-2027 m.	VR/Į, PRATC, kitos lėšos					
4.3.6. Eksploatuoti regioninius maisto/virtuvės atliekų apdorojimo įrenginius	PRATC	2023-2027 m.	VR/Į, PRATC, kitos lėšos					
4.3.7. Valdyti kvapų bei kietųjų dalelių emisijas ir diegti kvapus bei kietąsias daleles mažinančias priemones atliekų tvarkymo įrenginiuose	PRATC	2022-2027 m.	VR/Į, PRATC, kitos lėšos					
4.3.8. Eksploatuoti atliekų perkrovimo stotis	PRATC	2022-2027 m.	VR/Į, PRATC, kitos lėšos					
4.3.9. Operatoriui atsisakius eksploatuoti dujų iš sąvartyno surinkimo įrenginius (dujų surinkimo tinklus ir kitą įrangą), perimti šių įrenginių eksploatavimą	PRATC	-	VR/Į, PRATC, kitos lėšos					
4.4. uždavinys. Panaudoti komunalinių atliekų medžiaginius bei energetinius išteklius								
4.4.1. Organizuoti atliekų tvarkymo įrenginiuose atskirtų bei DGASA surinktų perdirbimui tinkamų antrinių žaliavų ir kitų perdirbimui tinkamų atliekų perdirbimą ar gautų produktų realizavimą	PRATC	2022-2027 m.	VR/Į, PRATC, kitos lėšos					
4.4.2. Organizuoti MBA ir kituose atliekų tvarkymo įrenginiuose atskirtų energijos gamybai tinkamų atliekų panaudojimą energijai gauti	PRATC	2025-2027 m.	VR/Į, PRATC, kitos lėšos					

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis*	Preliminarus investicijų poreikis				
				iš viso tūkst. Eur be PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM			tūkst. Eur su PVM
					2014-2020 ESF, VB lėšos	2021-2027 ESF, VB lėšos	SB, VR/Į, PRATC, kitos lėšos	
4.4.3. Organizuoti pagaminto komposto realizavimą	PRATC	2022-2027 m.	VR/Į, PRATC, kitos lėšos					
4.4.4. Įvertinti galimybes ir esant poreikiui didelių gabaritų atliekų apdorojimo aikštelėse išrūšiuotas medienos ir medinių baldų atliekas, netinkamas perdirbimui ar nesant galimės realizuoti perdirbimui, perduoti biokuro gamintojams ar gaminti biokurą iš naudotos medienos ir tiesiogiai parduoti biokuro katilinėms	PRATC	2023 m.	VR/Į, PRATC, kitos lėšos					
4.4.5. Įvertinti galimybes gaminti ir realizuoti kietąjį atgautąjį kurą (KAK), panaudojant MBA įrenginių elektros gamybos metu gautą perteklinę šilumą KAK biomasės džiovimui	PRATC	2024 m.	VR/Į, PRATC, kitos lėšos					
4.5. uždavinys. Vykdėti atliekų monitoringą ir poveikio klimato kaitai stebėseną								
4.5.1. Nustatyta tvarka vykdyti mišrių komunalinių atliekų sudėties tyrimus	PRATC	2022-2027 m.	VR/Į, PRATC, kitos lėšos					
4.5.2. Vykdyti surinktų ir perduotų tvarkyti komunalinių atliekų, įskaitant ir surinktas atliekas per papildančias atliekų surinkimo sistemas, apskaitą	Savivaldybės/ Administratoriai, PRATC	2022-2027 m.	VR/Į, PRATC, kitos lėšos					
4.5.3. Sukurti duomenų apie susidariusias ir sutvarkytas juridinių asmenų komunalines atliekas (pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų, biologinių atliekų ir kt.) duomenų bazę, kaupiti ir analizuoti šiuos duomenis	Savivaldybės/ Administratoriai	2023-2027 m.	VR/Į, kitos lėšos					

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis*	Preliminarus investicijų poreikis				
				iš viso tūkst. Eur be PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM			tūkst. Eur su PVM
					2014-2020 ESF, VB lėšos	2021-2027 ESF, VB lėšos	SB, VR/Į, PRATC, kitos lėšos	
4.5.4. Vertinti PRATC ir visos regioninės komunalinės atliekų tvarkymo sistemos poveikį klimato kaitai, vykdyti CO ₂ pėdsako skaičiavimus, o rezultatus kasmet skelbti PRATC internetiniame puslapyje	PRATC	2024-2027 m.	VR/Į, PRATC, kitos lėšos					
Iš viso:				23 285,4	3 882,8	10 187,6	9 215,0	28 175,4
<i>Visuomenės švietimui, įtraukimui, pilotiniams projektams</i>				<i>318,0</i>	<i>3,0</i>	<i>205,0</i>	<i>110,0</i>	<i>384,8</i>
<i>Rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros ir kompostavimo namų sąlygomis plėtrai</i>				<i>6 652,7</i>	<i>1 550,1</i>	<i>5 082,6</i>	<i>20,0</i>	<i>8 049,8</i>
<i>Atliekų tvarkymo įrenginių, infrastruktūros plėtrai, atnaujinimui</i>				<i>16 314,7</i>	<i>2 329,7</i>	<i>4 900,0</i>	<i>9 085,0</i>	<i>19 740,8</i>

* Finansavimo šaltinių trumpiniai:

2014-2020 ESF – 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų lėšos,

2021-2027 ESF – 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų lėšos,

GI – gamintojų ir importuotojų lėšos,

PRATC – PRATC lėšos,

SB – savivaldybių biudžetų lėšos,

VB – valstybės biudžeto lėšos,

VR/Į – vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą lėšos.

Atsižvelgiant į 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programoje numatytus veiksmus – didinti komunalinių atliekų rūšiuojamojo surinkimo pajėgumus bei plėtoti atliekų paruošimo perdirbti ir perdirbimo pajėgumus, planuojama, kad dalis Panevėžio regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane numatytų priemonių galės būti dalinai finansuojamos 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų ir (ar) valstybės biudžeto lėšomis.

Regioninė pažangos priemonė 02-001-06-10-01 (RE) „Skatinti rūšiuojamąjį atliekų surinkimą“. Planuojama, kad iš šios pažangos priemonės bus finansuojami suplanuoti papildomi tekstilės ir maisto atliekų surinkimo konteineriai, DGASA tinklo plėtra, įskaitant atliekų, tinkamų paruošti pakartotinai naudoti, surinkimo vietų (stotelių) įrengimą planuojamose naujose DGASA, visuomenės informavimo kampanija:

Panevėžio regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plane numatyta priemonė	Konteinerių, aikštelių ar kitų surinkimo priemonių preliminarus poreikis, vnt./planuojamos priemonės su daliniu pažangos priemonės finansavimu	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur (be PVM)/planuojamos lėšos iš pažangos priemonės tūkst. Eur (be PVM)	Preliminarus rezultato rodiklis (pažangos priemonės) ⁶
3.2.1. Įsigyti ir aprūpinti atliekų turėtojus maisto atliekų surinkimo priemonėmis.	Kupiškio r. sav. poreikis yra 2 490 vnt. virtuvinių kibirėlių ir 6 vnt. 1,1 m ³ bendro naudojimo konteinerių. Pasvalio r. sav. – 3 vnt. bendro naudojimo konteinerių biologinių atliekų surinkimui; / į PP kol kas įtrauktos visos suplanuotos atliekų surinkimo priemonės.	99,0/ į pažangos priemonę suplanuota įtraukti 99,0	
3.4.2. Plėsti butyje susidarančios tekstilės atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą (plėtoti konteinerių tinklą ir per DGASA)	Panevėžio m. sav. papildomas poreikis 20 vnt./20 vnt.	28,0/ į pažangos priemonę suplanuota įtraukti 28,0	
4.2.2. Įrengti papildomas (trūkstantas) 4 DGASA savivaldybių parinktose vietose (Rokiškio raj., Kupiškio raj., Pasvalio raj. ir Panevėžio raj.) bei išplėsti 1 DGASA (Panevėžio m.)	4 naujos + 1 išplėsta esama DGASA/ į PP įtrauktos visos suplanuotos naujos DGASA.	4 793,6 / į pažangos priemonę suplanuota įtraukti 4 793,6	Surinktos atskirai išrūšiuotos atliekos (tonos per metus) – 3 250 t (2027 m.)
2.4.3. Išplėsti antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių tinklą viešose vietose (parkuose, skveruose, lankytinose vietose, pagrindinėse gatvėse), užtikrinti jų surinkimą ir sutvarkymą	Panevėžio m. sav. poreikis 300 vnt. / 300 vnt.	72,0/ į pažangos priemonę suplanuota įtraukti 72,0	
3.5.4. Inicijuoti buitės pavojingųjų atliekų surinkimo demonstracinį projektą pasirinktoje(-ose) Panevėžio regiono savivaldybėje(-ėse), įsigyjant ir pageidaujantiems	500 vnt./500 vnt.	10,0 į pažangos priemonę suplanuota įtraukti 10,0	

⁶ Rezultato rodiklis bus tikslinamas, Aplinkos ministerijai parengus ir patvirtinus pažangos priemonės aprašą bei Panevėžio regionui parengus pažangos priemonę.

Panevėžio regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plane numatyta priemonė	Konteinerių, aikštelių ar kitų surinkimo priemonių preliminarus poreikis, vnt./planuojamos priemonės su daliniu pažangos priemonės finansavimu	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur (be PVM)/planuojamos lėšos iš pažangos priemonės tūkst. Eur (be PVM)	Preliminarus rezultato rodiklis (pažangos priemonės)⁶
gyventojams išdalinant specialias dėžes buities pavojingųjų atliekų surinkimui, laikymui ir pristatymui į DGASA			
Regioninė viešinio kampanija, apimanti, bet neapsiribojanti šiomis priemonėmis 1.1.5, 2.2.1.	1 išplėstinė viešinio kampanija	205,0 / į pažangos priemonę suplanuota įtraukti 205,0	
Iš viso:		5 207,6 tūkst. Eur/ į pažangos priemonę suplanuota įtraukti 5 207,6 tūkst. Eur	3 250 t

Pažangos priemonė 02-001-06-10-02 „Skatinti atliekų perdirbimą ir antrinių žaliavų panaudojimą“. Planuojama, kad iš šios pažangos priemonės bus finansuojami biologinių ir tekstilės atliekų perdirbimo pajėgumų sukūrimo ar plėtos projektai (naujų ŽAKA įrengimas, tekstilės atliekų perdirbimo pajėgumų sukūrimas, MBA biologinio apdorojimo įrenginių modernizavimas):

Panevėžio regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plane numatyta priemonė	Komunalinių atliekų perdirbimo pajėgumai, t/m	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur (be PVM)	Preliminarus rezultato rodiklis⁷
4.2.3. Atsižvelgiant į paramos galimybes, įrengti papildomas 3 ŽAKA savivaldybių parinktose vietose	3 naujos ŽAKA Pasvalio, Panevėžio ir Kupiškio raj. sav., kurių kiekvienos pajėgumai būtų po 600 t/m (iš viso 1 800 t/m)	2 100	600 t/m
4.2.5. Esant finansavimo galimybėms, įgyvendinti tekstilės atliekų perdirbimo pajėgumų sukūrimo projektą Panevėžio regioninio sąvartyno teritorijoje Dvarininkų km, Panevėžio raj.	3000 t/m rūšiavimo, paruošimo perdirbimui ir perdirbimo pajėgumų sukūrimas	1 200	1 000 t/m
4.2.7. Modernizuoti/ atnaujinti Panevėžio MBA įrenginius, įskaitant biologinio apdorojimo įrenginių pritaikymą atskirai surinktų maisto atliekų apdorojimui, stoginės įrengimą BA įrenginių kieme bei mechaninės dalies modernizavimą, siekiant išrūšiuoti daugiau antrinių žaliavų	BA įrenginių rekonstravimas/ pritaikymas atskirai surinktų maisto atliekų perdirbimui – 9 000 t/m	1 100	3 000 t/m
Iš viso:		4 400 Eur	4 600 t/m

Planuojama, kad iki 2027 m. bus galimybė pasinaudoti daliniu finansavimu iš **valstybės biudžeto (Atliekų prevencijos ir tvarkymo programos ar kt. lėšomis)** Panevėžio MBA įrenginių mechaninės dalies modernizavimui (pritaikant daugiau išrūšiuoti pakuočių ir antrinių žaliavų iš mišrių atliekų, įdiegus maisto

⁷ Rezultato rodiklis bus tikslinamas, Aplinkos ministerijai parengus ir patvirtinus pažangos priemonės aprašą.

atliekų rūšiuojamąjį surinkimą); preliminarus lėšų poreikis priemonės įgyvendinimui – 500,0 tūkst. Eur be PVM. Įgyvendinus šį projektą, padidėtų perdirbimui paruošiamų atliekų kiekiai. Taip pat planuojama pasinaudoti parama biologinių atliekų kompostinėms išgyti. Preliminarus žaliųjų atliekų kompostavimo dėžių poreikis 800 vnt., maisto atliekų kompostinių poreikis bus patikslintas po maisto atliekų savanoriško kompostavimo namuose demonstracinio projekto pasirinktoje(-ose) Panevėžio regiono savivaldybėje(-ėse) įgyvendinimo.

4.2. Plano įgyvendinimo vertinimo kriterijai

Panevėžio regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano įgyvendinimo vertinimo kriterijai:

1. kaip vykdomos atitinkamų kalendorinių metų *Panevėžio regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano* įgyvendinimo priemonės, pateiktos *44 lentelėje*;
2. kaip vykdomos atitinkamų kalendorinių metų *Valstybinio atliekų tvarkymo 2021-2027 metų plano* komunalinių atliekų tvarkymo užduotys (užpildoma *45 lentelė*):

45 lentelė. Valstybinio atliekų tvarkymo 2021-2027 metų plano įgyvendinimo vertinimo kriterijų ir jų siekiamų reikšmių sąrašas

VAPTP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	Reikšmė	2023	2024	2025	2026	2027
Valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys							
260.1-260.2	<i>Planuojamas paruošti naudoti pakartotinai ir perdirbti Panevėžio regiono komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidarancčių komunalinių atliekų)</i>	<i>Siektina reikšmė</i>	59%	61%	63%	65%	60%
		<i>Faktinė reikšmė</i>	...	...	...	...	...
260.3	<i>Planuojamas šalinti Panevėžio regiono komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidarancčių komunalinių atliekų)</i>	<i>Siektina reikšmė</i>	16%	14%	12%	10%	8%
		<i>Faktinė reikšmė</i>	...	...	...	...	...
Rūšiuojamojo surinkimo kiekybinės užduotys savivaldybėms/regionui							
261.1	<i>Planuojamas susidarymo vietoje sutvarkyti biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinkti Panevėžio regiono komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidarancčių komunalinių atliekų)</i>	<i>Siektina reikšmė</i>	60%	65%	70%	75%	80%
		<i>Faktinė reikšmė</i>	...	...	...	...	...
261.2	Namų ūkių aprūpinimas biologinių atliekų surinkimo priemonėmis bei kompostavimo susidarymo vietoje priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, tame tarpe:						
		Žaliųjų atliekų kompostavimo dėžės, vnt.	<i>Faktinė reikšmė</i>	...	...	...	...

VAPTP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	Reikšmė	2023	2024	2025	2026	2027
	Maisto atliekų kompostavimo dėžės, vnt.	<i>Faktinė reikšmė</i>		...	...	...	...
	Žaliųjų atliekų surinkimo konteineriai, vnt.	<i>Faktinė reikšmė</i>		...	...	...	...
	Maisto atliekų surinkimo konteineriai, vnt.	<i>Faktinė reikšmė</i>		...	...	...	...
261.5	Gyventojų aprūpinimas surinkimo priemonėmis butyje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti, vnt.	<i>Faktinė reikšmė</i>			...	...	...
261.7.5	Iki 2027 m. išplėsti DGASA tinklą – kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų	<i>Siektina reikšmė</i>	11	11	11	11	15
		<i>Faktinė reikšmė</i>					...
263.3.	plėsti atliekų, tinkamų paruošti pakartotinai naudoti, priėmimo vietų (stotelių) tinklą;	<i>Siektina reikšmė</i>	10	10	10	10	15
		<i>Faktinė reikšmė</i>					...